

Lakivaliokunnan mietintö 1/2015 kirkkohallituksen esityksestä 3/2014

Kirkon paikallistason rakenteita koskevan sääntelyn muuttaminen

Asianro 2012-00195

Kirkolliskokous on täysistunnossaan 9. päivänä toukokuuta 2014 lähettänyt lakivaliokunnalle otsikossa mainitun asian. Lakivaliokunnalla on ollut käytettävänä kirkon laintarkastustoimikunnan lausunto 3/2014, hallintovaliokunnan lausunto 2/2014 sekä piispainkokouksen lausunto 1/2014. Lakivaliokunnan työskentelyyn on asiantuntijana osallistunut professori Veli-Pekka Viljanen. Lakivaliokunta on kuullut asiantuntijoina kansliapäällikkö Jukka Keskitaloa, kirkkoneuvos Pekka Huokunaa, kirkkoneuvos Vuokko Piekkalaa, kirkkoneuvos Pirjo Pihlajaa, projektipäällikkö Terhi Jormakkaa, kirkkoherra Timo Hukkaa, agronomi Antti Ruskaa, edustaja Pertti Rajalaa ja edustaja Pertti Simolaa. Asiantuntijoita on kuultu yhdessä hallintovaliokunnan kanssa.

1. Kirkkohallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan kirkon paikallistason rakenteita koskevien kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännösten muuttamista. Esityksen tavoitteena on seurakuntien läheisyyden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, vastuullisen taloudenhoidon tukeminen sekä jäsenlähtöisyyden ja monipuolisen toiminnan mahdollisuuksien kehittäminen. Lisäksi esityksen tavoitteena on joustavuuden lisääntyminen työvoiman käytössä sekä hallinnon tehokkuus ja johtamisvastuiden selkeyttäminen.

Seurakuntien asema kirkon elämän ja toiminnan alueellisina perusyhteisöinä ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Jatkossa kaikki seurakunnat kuuluvat seurakuntayhtymiin. Esityksen mukainen seurakuntayhtymä on palveluorganisaatio, jonka on hoidettava asiat, jotka koskevat seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken, muuta talouden- ja omaisuudenhoidon sekä henkilöstöhallintoa, arkistotoimeja ja kirkonkirjojenpitoa. Seurakuntayhtymää perustettaessa seurakuntien omaisuus siirtyy seurakuntayhtymän omaisuudeksi.

Esitys korostaa seurakuntayhtymien ja seurakuntien vastuuta oman toimintansa ja hallintonsa järjestämisessä. Kirkkolaki ja -järjestys sisältäisivät entistä vähemmän yksityiskohtaisia säännöksiä. Tarkempia määräyksiä annettaisiin paikallistasolla esimerkiksi seurakuntayhtymän perussäännössä. Esitys myös purkaa monia alitusmenettelyjä.

Esityksen mukaan kirkon jäsenet kuuluvat alueellisesti rajattuihin seurakuntiin. Esitys pyrkii varmistamaan, että seurakuntalaisilla on yhä enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa suoraan itseään ja lähiyhteisöään koskeviin asioihin.

Esityksen mukaan kirkon paikallistason hallintoa hoitavat seurakuntaneuvostot, yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, johtokunnat sekä viranhaltijat. Mahdollisuus seurakunnan osa-aluehallintoon on säilytetty. Kirkkoherra on seurakuntaneuvoston ja yhtymärovasti yhteisen kirkkoneuvoston jäsen. Seurakuntaneuvosto valitsee puheenjohtajan keskuudestaan. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenet nimeää yhteinen kirkkovaltuusto.

Esityksen mukaan kaikki viranhaltijat ja työsopimussuhteiset työntekijät ovat seurakuntayhtymän palveluksessa. Seurakuntayhtymä perustaa ja lakkauttaa virat. Seurakuntatyön virat ja työsopimussuhteet ovat kuitenkin sijoitettuna seurakuntiin. Säännöksissä ei enää määritellä seurakuntaan muita pakollisia virkoja kuin kirkkoherran virka. Seurakuntayhtymän tehtävänä on kuitenkin huolehtia, että seurakunnilla on riittävät resurssit ja osaaminen kirkon työn hoitamiseen omalla alueellaan. Esitys mahdollistaa työvoimaresurssien joustavan kohdentamisen yhtymän seurakuntien kesken sekä henkilöstön liikuteltavuuden tarvittaessa seurakuntarajojen yli.

Esityksessä kirkkoherran tehtävä johtaa seurakunnan toimintaa säilyy ennallaan. Kuhunkin seurakuntaan sijoitettu henkilöstö on kirkkoherran työnjohdon alla. Yhtymärovasti toimii seurakuntayhtymän ylimpänä johtajana. Yhtymärovastin tehtävistä säädetään kirkkojärjestyksessä, mutta tehtäväkenttä voi olla seurakuntayhtymän koosta riippuen eri laajuinen. Nykyiset lääninrovastien tehtävät siirtyvät soveltuvin osin yhtymärovasteille. Yhtymärovasti on kirkkoherrojen hallinnollinen esimies kuitenkin niin, että hänen asemansa ei rajaa yhtymän seurakuntien ja kirkkoherrojen toiminnallista itsenäisyyttä. Yhtymärovasti ei ole seurakuntayhtymän alueella tehtävän hengellisen työn johtaja muutoin kuin seurakuntayhtymän yhteisen työn osalta. Yhtymärovasti toimii yhtymän talouden ja hallinnon johtavan viranhaltijan esimiehenä.

Seurakuntayhtymän koolle ei esityksessä aseteta kriteerejä. Taloudellisen itsekannattavuuden näkökulmasta seurakuntayhtymien on oltava riittävän suuria. Saman kunnan alueella sijaitsevien seurakuntien on kuuluttava samaan seurakuntayhtymään. Samaa seurakuntayhtymään voi kuulua seurakuntia usean kunnan alueelta.

Hiippakunnan tehtäväksi säädetään muutosprosessin johtaminen ja oman alueensa seurakuntayhtymien kokonaisuuden suunnittelu yhdessä seurakuntien kanssa. Kaksikielisen yhtymän muodostaminen tapahtuu suomenkielisen ja ruotsinkielisen hiippakunnan tuomiokapitulien yhteistyönä. Seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön. Kaikki seurakunnat siirtyvät seurakuntayhtymärakenteeseen viimeistään vuoden 2019 alussa.

Ehdotuksen mukaan muutokset tulevat voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

2. Hallintovaliokunnan lausunto

Hallintovaliokunta toteaa, että kirkkohallituksen esitys perustuu kirkolliskokouksen tekemään peruslinjaukseen sekä laajaan kuulemiseen. Hallintovaliokunta on lausunnossaan keskittynyt alla mainittuihin pääteemoihin.

Kaikkien seurakuntien kuuluminen seurakuntayhtymään

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna esitettyä mallia, jossa kaikki seurakunnat kuuluvat seurakuntayhtymiin. Vaikka jotkut seurakunnat kykenisivät lähitulevaisuudessa selviytymään taloudellisesti itsekannattavina, niiden läheisyydessä voi olla seurakuntia, jotka eivät siihen kykene. Kirkossa on syytä ylläpitää yhteisvastuullisuuden periaatetta seurakuntatyön turvaamiseksi koko maan alueella. Lisäksi lainsäädäntöteknisesti säännökset on huomattavasti helpompi tehdä seurakuntien yhtä hallinnollista paikallisrakennetta kuin kahta rakennetta silmälläpitäen.

Hallintovaliokunta pitää vuoden 2018 loppuun kestävää siirtymäaikaa riittävänä ottaen huomioon ne toimet, joita muutosprosessin tueksi on suunniteltu.

Henkilöstön asema seurakuntayhtymässä ja pakolliset virat seurakunnissa

Hallintovaliokunta toteaa, että seurakuntatyö tehdään paikallisyhteisöissä, ja pitää siksi perusteltuna, että seurakuntatyön virka- ja työsuhteet on sijoitettu seurakuntiin. Vain sellaiset seurakuntatyön muodot, joissa toiminta on tarkoituksenmukaista keskittää seurakuntayhtymässä hoidettavaksi, tehtäisiin seurakuntayhtymään sijoitetulla henkilöstöllä.

Jos seurakuntayhtymään kuuluu sekä suomen- että ruotsinkielisiä seurakuntia tai kaksikielisiä seurakuntia, on henkilöstön riittävästä kielitaidosta huolehdittava pääettäessä henkilöstön sijoittamisesta seurakuntiin.

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna, että seurakunnan pakollisena virkana mainitaan vain kirkkoherran virka. Muiden virkojen ja työsuhteiden osalta sijoittaminen seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ratkeaa yhtäältä sen perusteella, että seurakuntayhtymän on huolehdittava riittävän henkilöstön turvaamisesta seurakunnille niiden perustehtävän toteuttamista varten ja toisaalta sen perusteella millaiset taloudelliset, alueelliset ja seurakunnan jäsenmäärään liittyvät olosuhteet ovat seurakuntayhtymässä.

Hallintovaliokunta toteaa, että voimassa oleva säännös pakollisesta kirkkoherran, kanttorin ja diakonian virasta ei välttämättä nykyisinkään takaa riittävää henkilöstöä edes näihin tehtäviin. Jos seurakunnan koko on suuri, säännös takaa vain yhden kutakin lajia olevan viran seurakuntaan. Pienissä seurakunnissa virkoja on tuomiokapitulin luvalla jätetty täyttämättä tai virkoja on täytetty osa-aikaisina. Mitä pienempiä seurakuntia seurakuntayhtymässä on, sitä todennäköisempää on, että kaikkien seurakunnan perustehtävien hoitamiseksi ei joka seurakuntaan voida osoittaa kokoaikaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä. Tällöin sama viranhaltija työskentelee useamman seurakunnan yhteisenä viranhaltijana.

Hallintovaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että voimassa oleva säännös pakollisista viroista kattaa vain osan niistä seurakunnan perustehtävistä, jotka on säädetty kirkkolaissa (voimassa oleva KL 4:1 ja ehdotettu KL 7:1). Tähänkään mennessä ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää kaikista seurakunnan perustehtävän toteuttamisen kannalta tarpeellisista viroista. Sen sijaan on säädetty seurakunnan perustehtävästä.

Edustajat Matti Huomo ja Heikki Hiilamo ovat jättäneet pakollisten virkojen osalta hallintovaliokunnan lausuntoon eriävän mielipiteen, jossa he esittävät hallintovaliokunnan kannasta poiketen, että voimassa olevan kirkkolainsäädännön mukaiset seurakuntien pakolliset virat ja niiden täyttämistä koskevat poikkeukset säilytettäisiin seurakuntarakenneuudistuksessa.

Henkilöstön rekrytointi sekä palvelussuhteen irtisanominen ja purkaminen

Hallintovaliokunta toteaa, että vastuun jakoon seurakuntayhtymän ja seurakunnan välillä liittyy kaksi näkökohtaa, jotka on ratkaistava selkeästi.

Ensinnäkin hallintovaliokunta katsoo, että pitäisi vielä tutkia, tulisiko seurakuntayhtymällä olla niin sanottu otto-oikeus seurakuntaneuvoston henkilöstöä ja taloutta koskeviin päätöksiin. Tarve tällaiseen voisi olla silloin, jos seurakunnassa tehtävä päätös näyttää merkitsevän seurakunnalle myönnettyjen budjettivarojen ylittymistä tai on lain vastainen. Päätös otto-oikeuden käyttämisestä voi olla tarkoituksenmukainen myös silloin, jos seurakunnalle myönnettyjä määrärahoja on kesken budjettikautta muutettava.

Toiseksi, irtisanottaessa henkilöstöä on työnantajavaltaa käyttävän tahon aina tutkittava, voiko irtisanomisen välttää sijoittamalla viranhaltija tai työntekijä muuhun virkaan tai tehtävään saman työnantajan palveluksessa tai voidaanko hänet kouluttaa toisiin tehtäviin. Kun henkilöstön irtisanominen annetaan seurakuntaneuvoston tehtäväksi, se käyttää seurakuntayhtymälle säädettyä työnantajavaltaa ja –vastuuta. Näissä tilanteissa yhteistyö seurakunnan ja seurakuntayhtymän välillä on välttämätöntä. Jos seurakuntaneuvostossa tehdään virhe irtisanomisessa, vastuun siitä kantaa työnantajana seurakuntayhtymä. Hallintovaliokunta katsoo, että esitetyn kirkkolain 7 luvun 2 §:n ja siihen liittyvän kirkkolain 7 luvun 9 §:n tarkoituksenmukaisuus tulisi selvittää tarkemmin.

Yhtymärovastin nimi, esimiesasema ja määräaikaisuus

Hallintovaliokunta pitää esitettyä yhtymärovastin nimikettä mahdollisena, mutta pohti myös muita vaihtoehtoja kuten yhtymäkirkkoherra, yhtymän johtaja, aluerovasti ja johtava kirkkoherra.

Hallintovaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että yhtymärovasti toimii kirkkoherrojen hallinnollisena esimiehenä, mutta ei toiminnallisena esimiehenä. Esitys perustuu seurakunnan aseman korostamiseen kirkon toiminnan perusyksikkönä, jolla on laaja itsehallinto.

Hallintovaliokunnan mukaan seurakuntiin sijoitetun henkilöstön tarkoituksenmukainen käyttö seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien kokonaisuudessa pitäisi voida tarvittaessa järjestää seurakuntayhtymässä tehtävillä päätöksillä. Yhtymärovastin ja seurakuntayhtymän toimielinten tehtävä ulottuisi henkilöstön joustavan siirtämisen lisäksi myös laajemmin siitä huolehtimiseen, että seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien henkilöstövoimavarojen käyttö on tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti hoidettu.

Yhtymärovasti ei hallinnollisen esimiesaseman perusteella voi puuttua seurakunnan perustyöhön. Sen sijaan yhtymärovastin tehtävänä on edistää seurakuntatyötä koko seurakuntayhtymän alueella. Tämä edellyttää yhtymärovastilta jatkuvaa yhteistyötä kirkkoherrojen ja seurakuntaneuvostojen kanssa. Tässä roolissa yhtymärovasti ohjaa seurakunnan hallintoa siten, että siinä noudatetaan talousarviota sekä toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteita.

Hallintovaliokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena kirkkohallituksen esitystä yhtymärovastin neljän vuoden toimikaudesta ja katsoo, että yhtymärovastin viran määräaikaisuus pitäisi ottaa kokonaan uuteen tarkasteluun. Hallintovaliokunta toteaa, että kokoaikaisen yhtymärovastin virka pitäisi voida täyttää toistaiseksi tai määräajaksi, jonka pituus olisi vähintään kuusi vuotta. Sivutoimisen yhtymärovastin virassa määräaikaaisuutta voidaan pitää perusteltuna. Kuitenkin myös sivutoimisen yhtymärovastin virka pitäisi täyttää seurakuntayhtymän kehittämistyön näkökulmasta pidemmäksi kuin neljän vuoden ajaksi. Puitelainsäädännön mukaisesti yhtymärovastin virkasuhteen kestosta pitäisi määrätä perussäännössä. Kirkkojärjestyksessä tulisi säätää vain vähimmäisajasta, joksi yhtymärovasti otetaan, jos virkasuhde on perussäännön määräyksellä järjestetty määräajaiseksi.

Seurakuntayhtymän toimielimet sekä yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajuus

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna esitystä siitä, että seurakuntayhtymään valitaisiin samanlaiset hallintoelimet kuin voimassa olevien säännösten mukaan eli yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto ja seurakuntien seurakuntaneuvostot. Kirkollisen demokratian toteuttamiseksi on välttämätöntä, että seurakuntayhtymän veroprosentista ja varojen käytöstä päättää vaaleilla valittu toimielin. Vastaavasti seurakunnan korostaminen kuulumisyhteisönä ja seurakunnan toiminnan perusyksikkönä edellyttää, että sen hallinnon johdossa on niin ikään vaaleilla valittu luottamushenkilötoimielin.

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna myös sitä, että yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajan valinta esitetään toteutettavaksi puitelainsäädännön näkökulmasta, mikä korostaa erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen jättämistä paikallisesti päätettäviksi. Puheenjohtajaksi voitaisiin valita niin kirkkoherra kuin luottamushenkilö. Hallintovaliokunta katsoo, että esitys on toimiva kompromissi kirkon episkopaalisen ja synodaalisen periaatteen toteuttamisesta.

Seurakuntayhtymän taloudellinen itsekannattavuus

Hallintovaliokunta toteaa, että kun seurakuntayhtymiä ruvetaan muodostamaan eri hiippakunnissa, taloudellisen itsekannattavuuden tulisi olla sillä tavoin määritelty, että hiippakunnilla olisi riittävän yhtenäinen käsitys siitä, millaiset seurakunnat voivat muodostaa seurakuntayhtymän sekä toiminnallisesta että taloudellisen itsekannattavuuden näkökulmasta.

Hallintovaliokunta pitää realistisena kirkkohallituksen esitykseen sisältyvää ajatusta jonkinlaisesta seurakuntien avustusjärjestelmän ylläpidosta. On odotettavissa, et-

tä tavoitteesta huolimatta jotkut muodostettavat seurakuntayhtymät eivät kykene itsekannattavuuteen. Tällöin kirkollisen työn turvaaminen maan kaikissa osissa vaatii köyhimpien seurakuntayhtymien tukemista.

Hallintovaliokunta katsoo, että myös seurakuntayhtymässä olevien seurakuntien taloudelliseen asemaan tulee kiinnittää huomiota. Mikäli seurakuntayhtymään kuuluu pieniä seurakuntia, voi olla tarpeen osoittaa seurakunnille yhteisiä viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että henkilöstöä voidaan käyttää joustavasti seurakuntarajojen yli. Tarvittaessa seurakuntayhtymissä voi lisäksi olla myös seurakunnallisen työn erityistehtävissä sellaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä, jotka työskentelevät säännöllisesti kahden tai useamman seurakunnan alueella.

Hallintovaliokunta toteaa, että perustettaessa seurakuntayhtymiä, joihin kuuluu erikielisiä seurakuntia, tulee taloudellisten voimavarojen jakamiseen kiinnittää erityistä huomiota, jotta kirkollinen toiminta kyetään turvaamaan riittävässä määrin molemmilla kielillä.

3. Piispainkokouksen lausunto

Piispainkokous viittaa aikaisempaan joulukuussa 2013 antamaansa lausuntoon, joka on teologisena perustana piispainkokouksen nyt esittämille näkökohdille. Aikaisemmassa lausunnossaan piispainkokous piti kirkkohallituksen esitystä teologisesti mahdollisena mallina seurakuntarakenteen uudistamiseksi.

Piispainkokous pitää myös ensiarvoisen tärkeänä, että rakennemalli luo edellytykset inhimillisen kokoisille lähiyhteisöille, joissa toiminta nousee jumalanpalveluslähtöisestä seurakuntanäkemyksestä. Esitetyssä mallissa paikallisseurakunnan ja seurakuntayhtymän välinen työnjako perustuu käytännöllisyyteen ja joustavuuteen. Seurakuntayhtymän on tarkoitus olla kevytrakenteinen palveluorganisaatio, joka mahdollistaa seurakuntatyön tekemisen paikallisseurakunnissa.

Piispainkokous toteaa, että jo nykyisen lainsäädännön puitteissa osassa seurakuntia voivat toteutua läheisyys ja yhteisöllisyys, taloudenhoidon vastuullisuus, hyvä johtaminen ja muut uudistukselle asetetut tavoitteet. Nykylainsäädännön kehittämisen etuna olisi myös muun muassa se, että rakenteiden kehittäminen voisi tapahtua pidemmällä aikavälillä. Seurakuntakenttä näyttäytyisi monimuotoisempana, kun siihen jäisi sekä itsenäisiä seurakuntia että seurakuntayhtymiä.

Piispainkokous katsoo kuitenkin, että nykylainsäädännön tarjoamat mallit ja niiden kehittäminen eivät tue enää riittävästi kaikkia seurakuntia niiden toimintaympäristössä tapahtuneissa muutoksissa. Kirkkohallituksen esittämällä mallilla voidaan turvata kirkon työ paikallisella tasolla maan kaikissa osissa. Ehdotettuun seurakuntayhtymämalliin tuo joustavuutta ja vapautta se, että kysymyksessä on puitelaki, jonka sisällä olisi mahdollista muodostaa paikallisesti hyvin erilaisia seurakuntayhtymiä.

Piispainkokous katsoo, että rakenneuudistuksen toteuttamiseen tarvitaan yhteinen aikataulu, ja pitää kirkkohallituksen esittämää aikataulua selkeänä ja kannatettavana. Piispainkokous pitää myös hyvänä sitä, että tuomiokapituleille on annettu kes-

keinen asema muutosprosessien johtamisessa. Kirkon kokonaisuudessa hiippakunnan tehtävä on toimia piispan kaitsennan välineenä sekä palvella seurakuntia, kun ne toteuttavat tehtävänsä.

Piispainkokous toteaa, että esityksessä on päädytty toimielinten puheenjohtajuuksissa ratkaisuun, jossa otetaan huomioon erityisen viran ja luottamushenkilöiden edustus synodaalisuuden toteutumiseksi. Piispainkokous kuitenkin äänestyksen tuloksena katsoo, että seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden ja jäsenyyden tulee määräytyä nykyisen lainsäädännön mukaisesti. Yhtymärovastin asema yhteisessä kirkkoneuvostossa tulee määräytyä samoin kuin kirkkoherran asema seurakuntaneuvostossa.

Diakonian ja kanttorin virkojen osalta piispainkokous katsoo, että olennaista ei ole virkojen pakollisuus, vaan se, että seurakunnissa huolehditaan edelleen diakonian ja kanttorin viroille kuuluvista tehtävistä. Piispainkokous toteaa lisäksi, että seurakunnissa on myös muita virkoja, joista ei säädetä lain tasolla.

Piispainkokous katsoo, että

1. kirkkohallituksen esitys on kirkon elämän tarkoituksenmukaisen järjestämisen näkökulmasta mahdollinen malli toteuttaa rakenneuudistus;
2. uudistuksen toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueiden erityislaatuisuus ja mahdollisuus erikokoisiin seurakuntayhtymiin;
3. taloudellinen itsekannattavuus voi olla kohtuuton vaatimus erityisesti pienille seurakuntayhtymille. Heikommin toimeentulevien seurakuntayhtymien avuksi tarvitaan talouden tasausjärjestelmä, jolla tuetaan ja luodaan edellytykset toiminnalle;
4. ensiarvoisen tärkeää rakennemallissa on seurakuntien vahvistaminen jumalanpalvelusyhteisöinä ja seurakuntatyön edellytysten tasavertainen turvaaminen;
5. esitys antaa hiippakunnille keskeisen aseman muutosprosessien valmistelussa ja johtamisessa. Tätä varten tuomiokapitulit tarvitsevat voimavarojensa ja toimintaedellytystensä vahvistamista;
6. seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden ja jäsenyyden tulee määräytyä nykyisen lainsäädännön mukaisesti;
7. diakonian ja kanttorin virkoja ei ole välttämätöntä säätää pakollisiksi kirkkojärjestyksessä. Diakonian ja kanttorin viroille kuuluvien tehtävien hoitaminen edellyttää riittävää henkilöstömäärää seurakunnissa.

4. Lakivaliokunnan kannanotot

4.1. Yleisperustelut

4.1.1. Kirkkohallituksen esityksen tavoitteet

Kirkkohallituksen esityksellä on viisi keskeistä tavoitetta. Ensinnäkin tavoitteena on, että seurakunnat olisivat inhimillisen kokoisia yksiköjä, joihin seurakuntalaisen on helppo samaistua, joissa voi tuntea osallisuutta ja joissa läheisyys ja yhteisöllisyys toteutuvat.

Toisena tavoitteena on eri alueiden entistä parempi taloudellinen tasa-arvoisuus ja perustoimintaedellytysten turvaaminen koko maassa. Tavoitteena on luoda sellai-

nen rakenne, joka varmistaa riittävät taloudelliset resurssit myös heikommassa taloudellisessa tilanteessa oleville seurakunnille.

Kolmantena tavoitteena on huomioida seurakuntien erilaisuus sekä ihmisten monenlaiset kirkkoon kohdistuvat tarpeet ja odotukset. Jäsenistön valinnan mahdollisuuksia toimintaan osallistumisessa pyritään lisäämään ja seurakuntalaisille halutaan antaa entistä enemmän tilaa lahjojensa käyttämiselle seurakuntaelämässä.

Neljäntenä tavoitteena on työvoimaresurssien joustava käyttö. Aiempaa vähäisempää henkilöstöä on voitava käyttää tarkoituksenmukaisesti, mikä merkitsee myös työvoiman entistä joustavampaa liikuteltavuutta talousyksikön sisällä.

Viidentenä tavoitteena on hallinnon tehokkuus ja hyvä johtaminen. Esityksen keskipisteenä on paikallistasolla tapahtuvan seurakuntatyön edistäminen. Siksi myös rakenteen olisi oltava muunneltavissa paikallisten erityispiirteiden mukaan. Uudistus pyrkii myös selkeyttämään johtamisvastuita.

Lakivaliokunta pitää kirkkohallituksen esityksen tavoitteita ja niiden perusteluja tarkoituksenmukaisina. Lakivaliokunta pitää myös hyvänä, että esityksessä on painotettu kirkkojärjestyksen asemaa siirtämällä mahdollisimman paljon sääntelyä kirkkolaista kirkkojärjestykseen. Kirkkojärjestyksessä on kysymys kirkon autonomisesta sääntelystä, joten linjaus korostaa kirkon perustuslakiin perustuvaa autonomiaa.

Lakivaliokunta toteaa, että seurakuntarakenteen uudistaminen on kirkon lähitulevaisuuden keskeisiä hankkeita. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa seurakuntien perustehtävän hyvä hoitaminen myös jatkossa.

Yhtäältä uudistukset ovat tarpeen niukkenevien taloudellisten resurssien vuoksi. Toisaalta yhteiskunnan kehittyminen on muuttanut myös seurakuntien toimintaympäristöä. Esimerkiksi kiinteistötoimi ja uudet sähköiset järjestelmät kuten Kirkon palvelukeskus (Kipa) ja kirkonkirjojenpitoa varten käyttöön otettu Kirjuri-järjestelmä edellyttävät monipuolisia teknisiä ja tietojärjestelmiin liittyviä taitoja. Jotta voidaan varmistaa seurakuntien perustehtävän hyvä hoitaminen, on tarkoituksenmukaista huolehtia siitä, että seurakuntien resurssit voidaan kohdentaa nimenomaan hengellisen tehtävän, julistuksen, kasvatuksen ja diakonian hoitamiseen. Talouden, hallinnon ja kiinteistötoimen tukipalvelut on perusteltua hoitaa keskitetysti seurakuntayhtymätasolla, jolloin näiden alojen asiantuntemus on myös seurakuntien käytettävissä. Uudistuksia tarvitaan ripeästi, jotta olisi mahdollista säilyttää elinvoimainen seurakuntaelämä eri puolilla maata.

Lakivaliokunta katsoo, että kirkkohallituksen esitys vastaa asetettuihin tavoitteisiin ja uudistustarpeisiin. Esitys ei myöskään ole ristiriidassa vireillä olevien muiden, lähinnä hiippakuntahallintoa koskevien uudistushankkeiden ja kirkolliskokouksen toukokuussa 2014 hyväksymän kirkon keskushallintouudistuksen kanssa. Nyt esitetty seurakuntarakennemuutos on tavoitteiltaan samansuuntainen kuin muut vireillä olevat hankkeet. Keskeistä näille hankkeille on, että niillä pyritään turvaamaan elinvoimainen seurakuntatoiminta eri puolilla maata ja järjestämään talouden ja hallinnon tukipalvelut joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä kustannustehokkaasti. Esitetty seurakuntarakennemalli ei sulje pois mahdollisia myöhempiä kirkon hallinnon kehittämishankkeita. Nykyinen taloudellinen tilanne vaatii kui-

tenkin ripeitä ratkaisuja, minkä vuoksi rakenteellisia uudistuksia ei ole mahdollista jättää odottamaan muiden hankkeiden yksityiskohtaisempaa valmistelua ja käsittelyä.

Lakivaliokunta pitää perusteltuna kirkkohallituksen esityksen toiminnallista ja seurakuntakeskeistä lähtökohtaa. Tavoitteena on, että seurakunnat voisivat olla paikallisia, inhimillisen kokoisia yksiköjä, joilla on riittävät resurssit kirkon perustehtävän hyvään hoitamiseen. Esitetty seurakuntayhtymämalli mahdollistaa sen, että seurakunnat säilyvät toiminnallisesti itsenäisinä. Seurakuntayhtymät toimivat palveluorganisaatioina, jotka huolehtivat muun muassa talouden- ja omaisuudenhoidosta, kiinteistö-, rakennus- ja hautaustoimesta sekä henkilöstöhallinnosta. Seurakunnat voivat yhtymän perussäännössä sopia myös, että seurakuntayhtymä huolehtii yhteisesti esimerkiksi sairaalasielunhoidosta tai erityisdiakoniasta. Perussäännössä voidaan niin ikään määritellä seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimivalta muun muassa sopimus- ja virantäyttöasioissa. Seurakuntayhtymämalli mahdollistaa yhtäältä paikallisseurakunnan itsenäisen toiminnan suunnittelun ja toisaalta sen, että erityisosaamista vaativissa asioissa voidaan saavuttaa suuren yksikön hyödyt.

Esityksessä on painotettu seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä sekä osaamisen hyödyntämistä. Käytännössä näiden tavoitteiden toteutuminen on viime kädessä kiinni paikallisesta toimintakulttuurista ja paikallisseurakunnan aktiivisuudesta. Lakivaliokunta katsoo, että esitetty lainsäädäntö tarjoaa kuitenkin hyvät edellytykset näiden tavoitteiden saavuttamiseen.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että esityksessä on otettu huomioon toimintaympäristöjen erilaisuus. Lakivaliokunta pitää onnistuneena esitettyä joustavaa puitelainsäädäntöä, joka mahdollistaa paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden huomioon ottamisen. Puitelainsäädännön vaihtoehtona olisi yksityiskohtainen sääntely, joka ei palvelisi esityksen tavoitteita paikallisen toimintaympäristön huomioon ottamisesta.

Lakivaliokunta toteaa, että esitykseen sisältyy myös ratkaisuja, jotka aiheuttavat ristiriitoja. Keskeisin vaikeuksia tuottavista linjauksista on, että jatkossa kaikkien seurakuntien on kuuluttava seurakuntayhtymiin. On alueita, joilla luontevien seurakuntayhtymien muodostaminen voi olla vaikeaa. Joissain tapauksissa seurakuntayhtymämalliin siirtyminen voi tarkoittaa myös aikaisempien rakenneratkaisujen muuttamista ja kehityssuunnan kääntämistä. Niin ikään pitkät välimatkat voivat hankaloittaa seurakuntayhtymien muodostamista. Yhtymärakenteeseen siirtyminen ei myöskään välttämättä ratkaisevasti kohenna seurakuntien voimavaroja, jos yhtymän muodostavien seurakuntien taloudellinen tilanne on valmiiksi heikko. Huomiota on kiinnitettävä myös ruotsinkielisen seurakuntatyön resurssien turvaamiseen. Suurimpia vaikeuksia uudistus aiheuttaa niille seurakunnille, jotka on vastikään muodostettu yhdistämällä rakennemuutoksessa pienempiä seurakuntia suuremmaksi kokonaisuudeksi. Jatkossa näiden seurakuntien olisi joko etsittävä lähi-alueelta seurakuntia, joiden kanssa ne voisivat muodostaa seurakuntayhtymän, tai palautettava oma rakenteensa kokonaan tai osittain seurakunniksi ja muodostettava näin seurakuntayhtymä.

Vaikka esitetty yhtymämalli ei vaikeuksista sovellu kaikkien seurakuntien nykytilanteeseen, lakivaliokunta katsoo, että esitetyn mallin avulla on mahdollista vastata tuleviin toimintaympäristön muutoksiin ja talouden haasteisiin. Lakivaliokunta ar-

vioi, että yhtymämallin ongelmakohtia on mahdollista lieventää laatimalla huolellisesti seurakuntayhtymän perussääntö. Erityistä huomiota on syytä kiinnittää toimivallan jakautumiseen seurakuntien ja seurakuntayhtymän välillä. Perussäännöllä on mahdollista linjata, luodaanko kiinteä seurakuntayhtymä, jolla on paljon toimivaltaa ja joka lähestyy nykyistä kappeli- ja alue seurakuntamallia, vai väljä, kevytrakenteinen palveluorganisaatio. Myös tulonjakomalli on syytä tarvittaessa sopia niin, että seurakuntayhtymä tarjoaa toimintaedellytykset erikokoisille seurakunnille. Keskeistä on, että esitetty puitelainsäädäntömalli antaa seurakunnille paljon liikkumavaraa ja väljyyttä paikalliseen toimintaympäristöön sopivan seurakuntayhtymän rakentamisessa. Lakivaliokunta pitää hyvänä, että esitys korostaa seurakuntayhtymien ja seurakuntien vastuuta oman toimintansa järjestämisessä.

Lakivaliokunta katsoo, että esitetyn mallin mukaisella uudistuksella voidaan riittävästi turvata taloudellisten resurssien tasapuolinen jakautuminen, saada aikaan kustannussäästöjä ja samalla mahdollistaa seurakunnan perustehtävän toteuttaminen paikallisesti. Lakivaliokunta pitää esitettyä seurakuntayhtymien itsekannattavuutta perusteltuna tavoitteena, joskin sen täysimääräistä toteutumista koko maan alueella ei voida pitää realistisena. Vaikka jonkinlainen taloudellinen avustusjärjestelmä säilytettäisiin, seurakuntayhtymien itsekannattavuus peruslähtökohtana mahdollistaisi jatkossa myös seurakuntien keskusrahastomaksujen tarkistamisen. Malli on omiaan edistämään talouden selkeyttä ja läpinäkyvyyttä sekä vastuullista taloudenhoitoa.

Lakivaliokunta toteaa, että uudistus on tarpeellinen ja se on syytä toteuttaa esitetyssä aikataulussa. Lakivaliokunta pitää perusteltuna linjausta siitä, että koko maassa siirrytään yhtenäiseen rakennemalliin, joka kuitenkin mahdollistaa joustavasti paikallisen toimintaympäristön ja erilaisten tarpeiden huomioon ottamisen. Yksi paikallirakenteen malli korostaa yhteisvastuullisuutta seurakuntaelämän turvaamisesta koko maan alueella ja mahdollistaa myös pienten seurakuntien olemassaolon. Kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta ratkaisu on perusteltu. Lakivaliokunta katsoo niin ikään, että pitkällä tähtäimellä rinnakkaisen lainsäädännön säilyttäminen ei ole tarkoituksenmukaista. Monipolvinen lainsäädäntö olisi omiaan vaikeuttamaan myös tulevien lainsäädännön uudistusten toteuttamista. Esitetty rakennemalli selkeyttää ja yksinkertaistaa lainsäädäntöä.

4.1.2. Kaikkien seurakuntien kuuluminen seurakuntayhtymään

Kirkkohallituksen esityksen mukaan jatkossa kaikki seurakunnat kuuluvat seurakuntayhtymiin. Seurakunnat säilyvät kirkon elämän ja toiminnan alueellisina perusyhteisöinä. Kirkon jäsenet kuuluvat alueellisesti rajattuihin seurakuntiin. Seurakuntayhtymät toimivat palveluorganisaatioina, jotka huolehtivat muun muassa talouden- ja omaisuudenhoidosta sekä henkilöstöhallinnosta. Esitys on laadittu puitelainsäädännön muotoon, mikä mahdollistaa sen, että seurakunnat voivat seurakuntayhtymän perussäännössä määritellä seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimivallan sekä mahdolliset seurakuntayhtymän hoidettavaksi annettavat yhteisen seurakuntatyön muodot. Esityksen mukaan kaikki seurakunnat siirtyvät seurakuntayhtymärakenteeseen viimeistään vuoden 2019 alussa.

Lakivaliokunnan kannanotto

Seurakuntayhtymämalli ja puitelainsäädäntö

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan näkemykseen, että esitetty seurakuntayhtymämalli on perusteltu. Lakivaliokunta toteaa, että nykyisen rakenteen säilyttäminen ei ole realistinen vaihtoehto. Rakennemuutos on joka tapauksessa välttämätön. Yhteiskunnan ja seurakuntien toimintaympäristön muutos edellyttää entistä monipuolisempaa osaamista muun muassa teknologian, tietojärjestelmien ja kiinteistötoimen alueilla. Vastuullinen taloudenhoito edellyttää isompia yksiköitä. Monet asiat on jatkossa hoidettava keskitetysti ja resursseja on käytettävä joustavammin. Jo nyt säännökset sitovat seurakuntarakenteen kuntarakenteeseen, mikä rajoittaa seurakuntien päätösvaltaa niiden hallinnollisen rakenteen järjestämisessä.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että esitetty puitelainsäädäntömalli mahdollistaa paikallisten toimintaympäristöjen erityispiirteiden huomioon ottamisen. Myös piispainkokous on korostanut tätä lausunnossaan.

Säännökset määräävät, mitkä tehtävät vähintään kuuluvat seurakuntayhtymälle, mutta seurakuntayhtymän perussäännössä voidaan sen lisäksi joustavasti määritellä mahdollisia muita seurakuntayhtymälle annettavia tehtäviä sekä määrätä seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimivallan jaosta.

Lakivaliokunta toteaa, että esitys mahdollistaa paikallisseurakuntien toiminnallisen itsenäisyyden ja perustehtävään keskittyminen. Yhtenäinen rakenneratkaaisu korostaa yhteisvastuullisuuden periaatetta ja turvaa myös pienten ja köyhien seurakuntien aseman. Niiden toiminnallinen itsenäisyys säilyy, mutta taluspohja paranee. Seurakuntayhtymämallissa pystytään hyödyntämään laajemmin asiantuntemusta, jota varsinkaan pienessä itsenäisessä seurakunnassa ei ole käytettävissä. Samalla voidaan säilyttää pienen seurakunnan identiteetti. Tällä on suuri merkitys myös vapaaehtoistoiminnan kannalta.

Lakivaliokunta toteaa, että yhtenäinen rakennemalli myös selkeyttää lainsäädäntöä, koska rinnakkaisesta säännöstöstä voidaan luopua. Rinnakkaisen lainsäädännön säilyttäminen ei ole tarkoituksenmukaista, vaikka lainsäädäntötekniinen helpous ei voikaan olla rakennemuutoksen pääasiallinen lähtökohta.

Siirtymäaika ja muutoksen johtaminen

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan näkemykseen, että kirkkohallituksen esityksen mukainen vuoden 2018 loppuun jatkuva siirtymäaika on riittävä. Siirtymäsäännöksessä on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon seurakuntavaalien ajankohta. Siirtymäaika kestää vajaan yhden vaalikauden ajan, mitä voidaan pitää riittävänä aikana rakennemuutosten valmistelulle. Lakivaliokunta toteaa, että uusi rakennemalli on väline, jonka avulla voidaan ryhtyä kehittämään seurakunnan toimintaa. Esimerkiksi henkilöstörakenteita joudutaan kehittämään myös yhtymään liittymisen jälkeen.

Lakivaliokunta on pohtinut, olisiko mahdollista asettaa seurakunnille erilaisia siirtymäaikoja. Ongelmana on, että kaikki siirtymäajat tarvitsisivat oman normistonsa, mikä edellyttäisi rakenne-esityksen uutta valmistelua. Rakenneuudistuksen lykkäämisellä ei ole myöskään saavutettavissa paikallisseurakunnissa toiminnallista tai taloudellista hyötyä. Lisäksi pitkä siirtymäaika on henkilöstön kannalta kuormittava. Lakivaliokunta katsoo, että uudistuksen tavoitteiden ja rinnakkaisen lainsäädännön vaikeuden takia esitettyä pidempi siirtymäaika ei ole perusteltu.

Lakivaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena kirkkohallituksen esityksen linjausta siitä, että hiippakuntien tuomiokapitulit johtavat rakennemuutosprosessia. Myös piispainkokous pitää linjausta perusteltuna, mutta katsoo, että tuomiokapitulit tarvitsevat uudistuksen läpiviemistä varten voimavarojensa ja toimintaedellytystensä vahvistamista.

Lakivaliokunta katsoo, että tuomiokapitulien toimivaltaa koskevaa säännöstä on tarpeen täsmentää siten, että tuomiokapituli voi tarvittaessa päättää, mitkä seurakunnat ja seurakuntayhtymät käynnistävät neuvottelut uuden seurakuntayhtymän muodostamisesta. Tällä pyritään edesauttamaan sitä, että 3 luvun 19 §:ssä tarkoitettujen seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteet toteutuvat mahdollisimman hyvin. Lakivaliokunta on lisäksi täsmentänyt säännöstä siten, että tuomiokapitulilla on mahdollisuus tehdä esitys perussäännöksi ja seurakuntia kuultuaan toimittaa se kirkkohallituksen ratkaistavaksi siinä tapauksessa, että yhden tai useamman seurakunnan kirkkovaltuustot eivät hyväksy muodostettavan seurakuntayhtymän perussääntöä.

Parokiaaliperiaate

Kirkkohallituksen esitys perustuu parokiaaliperiaatteeseen. Lakivaliokunta toteaa, että esitys rakentuu tältä osin nykyisen lainsäädännön perustalle, eikä sitä tässä yhteydessä ole syytä kyseenalaistaa. Yksittäisenä kysymyksenä lakivaliokunta toteaa, että laitoshoidossa olevien henkilöiden osalta esityksessä on löydetty tyydyttävä ratkaisu. Laitoshoidossa olevien henkilöiden kotikunta ja sen myötä kotiseurakunta säilyvät, ellei henkilö itse toisin valitse. Lakivaliokunta pitää niin ikään tarkoituksenmukaisena, että luottamuselinten jäsenyys on sidottu seurakunnan jäsenyyteen. Lakivaliokunta toteaa, ettei voida pitää perusteltuna, että henkilö voisi osallistua sellaisen seurakunnan päätöksentekoon, jonka alueelta hän on muuttanut pois.

Hiippakuntien ja tuomiokapitulien tehtävät

Esitetty seurakuntayhtymärakenne vaikuttaa hiippakunnan ja tuomiokapitulin tehtäviin. Rakenneuudistus ei estä sitä, että hiippakuntahallintoa voidaan jatkossa kehittää. Lakivaliokunta toteaa, että esitys ei vaikuta piispan suoraan yhteyteen seurakuntiin ja kirkkoherroihin, vaan se säilyy nykyisen kaltaisena. Seurakuntayhtymärakenteen ei myöskään ole tarkoitus vähentää seurakuntien määrää. Paikallisseurakunnissa on edelleen tarvetta tuomiokapitulin tarjoamalle asiantuntemukselle ja työyhteisön tukemiselle. Lakivaliokunta toteaa, että jatkossa on syytä kartoittaa, millaiselle hiippakunnalliselle tuelle seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä on tarvetta.

4.1.3. Henkilöstön asema seurakuntayhtymässä ja pakolliset virat seurakunnissa

Kirkkohallituksen esityksen mukaan koko henkilöstö on seurakuntayhtymän palveluksessa. Seurakuntayhtymä perustaa ja lakkauttaa virat. Seurakuntatyön virat ja työsuhteet on kuitenkin pääsääntöisesti sijoitettu seurakuntiin. Lähtökohtaisesti seurakuntaneuvosto ottaa ja irtisanoo tai purkaa seurakuntaan sijoitetun henkilöstön palvelussuhteet. Perussäännöllä seurakuntaan sijoitetun henkilöstön rekrytointi ja palvelussuhteen päättäminen voidaan antaa myös seurakuntayhtymän tehtäväksi.

Säännöksissä ei enää määritellä seurakuntaan muita pakollisia virkoja kuin kirkkoherran virka. Seurakuntayhtymän tehtävänä on kuitenkin huolehtia siitä, että seurakuntiin on sijoitettu riittävä henkilöstö seurakunnan hengellisen julistus-, kasvatus- ja diakonisen tehtävän toteuttamiseksi. Esitys mahdollistaa työvoimaresurssien joustavan kohdentamisen yhtymän seurakuntien kesken sekä henkilöstön liikuteltavuuden tarvittaessa seurakuntarajojen yli.

Lakivaliokunnan kannanotto

Henkilöstön sijoittaminen seurakuntiin ja pakolliset virat

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan näkemykseen siitä, että kirkkohallituksen esityksen mukainen seurakuntatyön virkojen ja työsopimussuhteiden sijoittaminen seurakuntaan on perusteltua.

Lakivaliokunta pitää hallintovaliokunnan tavoin perusteltuna myös sitä, että seurakunnan pakollisena virkana mainitaan vain kirkkoherran virka. Myös piispainkokous katsoo, ettei diakonian ja kanttorin virkoja ole välttämätöntä säätää pakollisiksi.

Lakivaliokunta toteaa, että pakollisista diakonian ja kanttorin viroista luopuminen on johdonmukainen seuraus valitusta puitelainsäädäntölähtökohdasta. Valittu malli perustuu lainsäädännölliseen velvoitteeseen siitä, että paikallisseurakunnassa kannetaan vastuuta näiden tehtävien hoitamisesta ilman, että niihin liittyvästä virkakenteesta yksityiskohtaisesti säädellään. Lakivaliokunta toteaa lisäksi, että voimassaoleva säännös pakollisista viroista kattaa vain osan kirkkolaissa määritellyistä seurakunnan perustehtävistä ja toisaalta tuomiokapitulin suostumuksella pakollisia virkoja on mahdollista muuttaa osa-aikaisiksi, jättää määrääjäksi täyttämättä tai täyttää määrääjäksi osa-aikaisena.

Lakivaliokunta pitää hyvänä kirkkohallituksen esityksen linjausta siitä, että painopiste on seurakunnan pakollisissa tehtävissä eikä pakollisissa viroissa. Seurakuntiin sidottuja pakollisia virkoja on pidettävä muuttuvassa toimintaympäristössä liian kankeana mallina. Kirkkohallituksen esitys mahdollistaa seurakuntatyön joustavan järjestelyn, jossa paikallisen toimintaympäristön erityispiirteet voidaan ottaa huomioon. Pakollisista viroista luopuminen mahdollistaa niin ikään sen, että seurakuntayhtymissä voi jatkossa olla myös pieniä seurakuntia. Työvoiman liikkuvuuden

myötä voidaan myös vähentää osa-aikaisia palvelussuhteita tai luopua niistä sekä välttää kahdesta tai useammasta työalasta yhdistettyjä tehtäväkuvia.

Lakivaliokunta korostaa, että tarkoituksena ei ole karsia tai muuttaa seurakunnan perustehtäviä. Seurakuntayhtymän tulee huolehtia siitä, että seurakunnilla on riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen.

Lakivaliokunta toteaa, että perussäännössä on syytä sopia siitä, miten työvoiman liikkuvuus yli seurakuntarajojen käytännössä järjestetään yhtäältä tilapäisten työruuhkien ja lomasijaisuuksien osalta ja toisaalta silloin, kun työn tarkoituksenmukainen järjestäminen edellyttää pysyviä siirtoja. Järjestelyissä on otettava huomioon paikallinen toimintaympäristö ja sen tarpeet sekä esimerkiksi henkilöstön määrä ja seurakuntayhtymän koko. Henkilöstön siirtäminen edellyttää sekä seurakuntien että työntekijän ja viranhaltijan kuulemista.

Henkilöstön rekrytointi sekä palvelussuhteen irtisanominen ja purkaminen

Hallintovaliokunta on lausunnossaan esittänyt tutkittavaksi, pitäisikö seurakuntayhtymällä olla ns. otto-oikeus seurakuntaneuvoston henkilöstöä ja taloutta koskevissa päätöksissä.

Lakivaliokunta ei pidä seurakuntayhtymän otto-oikeutta perusteltuna. Otto-oikeus rajoittaisi merkittävästi seurakuntien päätösvaltaa ja siirtäisi sitä seurakuntayhtymän toimielimille. Tämä on ristiriidassa kirkkohallituksen esityksen peruslinjauksen kanssa, joka korostaa seurakuntien toiminnallista itsenäisyyttä ja seurakuntayhtymän luonnetta palveluorganisaationa. Lakivaliokunta toteaa, että seurakunnan toimielimet toimivat virkavastuulla, eikä lainvastaista päätöstä saa panna täytäntöön. Seurakunnan päätöksenteon valvonta toteutuu riittävästi talousarvion valmisteluprosessin ja hyväksymisen sekä tilintarkastuksen ja sisäisen valvonnan mekanismien kautta.

Hallintovaliokunta on lausunnossaan myös todennut, että esitetyn kirkkolain 7 luvun 2 §:n ja siihen liittyvän kirkkolain 7 luvun 9 §:n tarkoituksenmukaisuus tulisi selvittää paremmin. Hallintovaliokunta toteaa, että henkilöstöä irtisanottaessa työnantajavaltaa käyttävän tahon on aina tutkittava, voiko irtisanomisen välttää sijoittamalla viranhaltija tai työntekijä muuhun virkaan tai tehtävään samassa seurakuntayhtymässä tai voidaanko hänet kouluttaa toisiin tehtäviin. Esitetyn kirkkolain 7 luvun 2 §:n mukaan palvelussuhteen irtisanominen ja purkaminen on lähtökohdaisesti säädetty seurakuntaneuvoston tehtäväksi, jolloin seurakuntaneuvosto käyttää seurakuntayhtymälle säädettyä työnantajavaltaa. Näissä tilanteissa yhteistyö seurakunnan ja seurakuntayhtymän välillä on välttämätöntä.

Lakivaliokunta yhtyy kirkkohallituksen esityksen peruslinjauksiin ja pitää seurakunnan toiminnallisen itsenäisyyden kannalta tärkeänä, että seurakuntaneuvosto valitsee seurakuntaan sijoitetut viranhaltijat ja työntekijät ja päättää näiden palvelussuhteet. Lakivaliokunta pitää seurakunnan ja seurakuntayhtymän työnjakoa tältä osin riittävän selkeänä. Lakivaliokunta toteaa kuitenkin, että perussääntöön on syytä ottaa määräykset siitä, miten palvelussuhteen irtisanomis- ja purkamistilanteissa huolehditaan uudelleensijoittamismahdollisuuden tutkimisesta seurakuntayhtymän tasolla.

Kirkkohallituksen esityksen mukaan papin ja paikallisseurakunnan yhteys säilyy. Tavoitteena olevan yhteisöllisyyden kannalta on olennaista, että seurakuntalaiset ja pappi voivat tuntea kuuluvansa samaan seurakuntaan. Esityksessä asia on ratkaistu siten, että vaikka seurakuntapastoreiden viranhoitomääräykset annetaan seurakuntayhtymään, niissä tulee samalla määrätä, mitä seurakuntaa ja tehtävää ne koskevat. Lakivaliokunta toteaa, ettei seurakuntaan sijoitettua pappia voida näin ollen siirtää seurakuntayhtymän sisällä ilman tuomiokapitulin viranhoitomääräystä. Lyhytaikaisista sijaisuusjärjestelyistä yhtymän sisällä voitaisiin kuitenkin päättää seurakuntayhtymässä ilman tuomiokapitulin erillistä viranhoitomääräystä.

4.1.4. Yhtymärovastin esimiesasema ja määräaikaisuus

Kirkkohallituksen esityksen mukaan yhtymärovasti toimii seurakuntayhtymän ylimpänä johtajana. Yhtymärovastin tehtäväkenttä voi olla yhtymän koosta ja sille uskotuista tehtävistä riippuen eri laajuinen. Yhtymärovasti voi olla joko osaikainen tai kokoaikainen. Yhtymärovastin virkasuhde on määräaikainen ja kestoltaan neljä vuotta. Nelivuotiskausien määrää ei ole rajattu. Yhtymärovasti on kirkkoherrojen hallinnollinen esimies, mutta esimiehisyyys ei rajaa yhtymän seurakuntien ja kirkkoherrojen toiminnallista itsenäisyyttä. Yhtymärovasti ei ole seurakuntayhtymän alueella tehtävän hengellisen työn johtaja muutoin kuin seurakuntayhtymän yhteisen työn osalta. Yhtymärovasti toimii seurakuntayhtymän talouden ja hallinnon johtavan viranhaltijan esimiehenä.

Lakivaliokunnan kannanotto

Lakivaliokunta pitää perusteltuna kirkkohallituksen esityksen linjausta siitä, että yhtymärovastin hallinnollinen esimiestehtävä ei sinänsä rajoita seurakuntien ja kirkkoherrojen toiminnallista itsenäisyyttä. Yhtymärovasti ei ole seurakuntayhtymän alueella tehtävän hengellisen työn johtaja muutoin kuin seurakuntayhtymän yhteisen työn osalta. Lakivaliokunta toteaa, että mikäli yhtymärovasti johtaisi tai ohjaisi tehtävänsä kautta myös kirkkoherroja ja seurakuntia, uudistuksen keskeinen tavoite seurakuntien toiminnallisesta itsenäisyydestä ei toteutuisi. Seurakunnan toiminnasta ei silloin päätettäisi paikallisesti vaan sitä johtaisi seurakuntayhtymä.

Lakivaliokunta toteaa myös, että seurakunnan toiminnan paikallinen suunnittelu edellyttää vakaata ja pitkäjänteistä henkilöstöpolitiikkaa. Perussäännössä tulisi siksi sopia henkilöstön yliseurakunnallisen käytön periaatteista esimerkiksi sopimalla, millaisissa tapauksissa yhtymä voi osoittaa seurakuntaan sijoitettuna olevalle henkilöstölle tilapäisesti tai pysyvästi työtehtäviä yhtymässä tai toisessa yhtymään kuuluvassa seurakunnassa.

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan kantaan siitä, ettei esitys yhtymärovastin nelivuotisesta toimikaudesta ole tarkoituksenmukainen. Lakivaliokunta katsoo, ettei ole perusteltua säätää yhtymärovastin toimikauden pituudesta. Lakivaliokunta toteaa, että myös tältä osin olisi sovellettava puitelainsäädäntömallia, joka mahdollistaa paikallisen toimintaympäristön sekä seurakuntayhtymän koon ja sille annettujen tehtävien huomioon ottamisen. Seurakuntayhtymän perussäännössä voidaan ottaa kantaa siihen, täytetäänkö yhtymärovastin virka toistaiseksi vai määräajaksi

ja mikä on tarkoituksenmukainen toimikauden pituus. Lakivaliokunta pitää sen vuoksi perusteltuna, että säännöstä muutetaan siten, että yhtymärovastin virka täytetään toistaiseksi tai määräajaksi. Samaa säännöstä sovellettaisiin sekä kokoaikaiseen että osa-aikaiseen yhtymärovastin virkaan.

4.1.5. Seurakuntayhtymän toimielimet sekä yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajuus

Kirkkohallituksen esityksen mukaan seurakuntayhtymän ja seurakunnan toimielimiä ovat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvostot, johtokunnat ja viranhaltijat. Mahdollisuus seurakunnan osa-aluehallintoon on säilytetty.

Kirkkoherra on seurakuntaneuvoston ja yhtymärovasti yhteisen kirkkoneuvoston jäsen. Seurakuntaneuvosto valitsee puheenjohtajan keskuudestaan. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenet nimeää yhteinen kirkkovaltuusto.

Lakivaliokunnan kannanotto

Lakivaliokunta toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa esitettyihin seurakunnan toimielimiin eikä niiden tehtäviin tai nimikkeistöön. Lakivaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että mahdollisuus seurakunnan osa-aluehallintoon on säilytetty. Ratkaisu painottaa paikallista päätösvaltaa ja mahdollistaa erilaisten toimintaympäristöjen huomioon ottamisen.

Piispainkokous on seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajuuden osalta päätenyt äänestyksen jälkeen sille kannalle, että seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden ja jäsenyyden tulee määräytyä nykyisen lainsäädännön mukaisesti. Puheenjohtajana voisi toimia seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajana oleva luottamushenkilö, mikäli kirkkoherra, varapuheenjohtaja ja seurakuntaneuvoston enemmistö ovat asiasta yksimielisiä. Piispainkokous katsoo, että yhtymärovastin asema seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkoneuvostossa tulee määräytyä samoin kuin kirkkoherran asema seurakuntaneuvostossa.

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan kantaan ja pitää kirkkohallituksen esitystä toimielinten puheenjohtajuudesta perusteltuna. Lakivaliokunta katsoo, että yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden osalta kirkkohallituksen esityksessä on huomioitu sekä episkopaalinen eli piispallinen linja että maallikoiden asema. Esitys noudattaa puitelainsäädäntömallia ja korostaa johdonmukaisesti paikallista ratkaisuvalltaa.

Kirkkoherran valintatapa on esityksessä säilytetty ennallaan. Valinta tehdään joko välillisellä tai välittömällä vaalilla. Lakivaliokunta pitää ratkaisua hyvänä eikä katso tarpeelliseksi kirkkoherran vaalia koskevien säännösten muuttamista.

Kirkkohallituksen esityksessä seurakuntaneuvosto ja yhteinen kirkkovaltuusto valitaan nykyisen käytännön mukaisesti erillisillä vaaleilla. Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan kantaan ja katsoo, että ratkaisu tukee seurakunnallisen demokraatian toteutumista ja on seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta

perusteltu. Jatkossa äänestystapoja on syytä edelleen kehittää ja etsiä hyviä käytäntöjä esimerkiksi vuoden 2014 seurakuntavaaleista.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä sitä, että esityksessä on kiinnitetty huomiota seurakuntalaisten osallistumismahdollisuuksien parantamiseen ja osaamisen hyödyntämiseen. Myös piispainkokous pitää linjausta hyvänä ja jäsenlähtöisyyttä vahvistavana.

4.1.6. Seurakuntayhtymän taloudellinen itsekannattavuus

Kirkkohallituksen esityksen mukaan seurakuntayhtymiä perustettaessa on pyrittävä taloudelliseen itsekannattavuuteen. Esityksen perusteluissa todetaan, että alueellisista eroista johtuen tavoite voi joillakin alueilla olla liian korkea.

Lakivaliokunnan kannanotto

Lakivaliokunta yhtyy hallintovaliokunnan kantaan ja pitää taloudellista itsekannattavuutta tärkeänä tavoitteena. Talous luo perustan seurakuntien toiminnalle. Yhtymämalli tuo vakautta seurakuntien talouteen ja mahdollistaa myös pienten seurakuntien olemassaolon. Lakivaliokunta toteaa kuitenkin, ettei itsekannattavuuden toteutuminen ole välttämättä kaikkialla Suomessa realistista edes pitkällä tähtäimellä, joten jonkinlainen taloudellinen tukijärjestelmä on joka tapauksessa tarpeellinen. Samalle kannalle on päätyntä piispainkokous. Itsekannattavuutta ei tule pitää seurakuntayhtymiä muodostettaessa ainoana kriteerinä, vaan ensisijaisena tavoitteena on pidettävä elinvoimaisen kirkollisen työn turvaamista maan kaikissa osissa.

Lakivaliokunta toteaa, ettei ole mahdollista kirjoittaa sanamuodoltaan velvoittavaa säännöstä, joka ei ole realistinen. Esitetty kirkkolain 3 luvun 19 §:n ehdoton sanamuoto on lisäksi ristiriidassa lain perustelujen kanssa. Lakivaliokunta katsoo, että säännös tulee kirjoittaa tavoitepykälän muotoon.

5. Yksityiskohtaiset perustelut

Kirkkolaki

KL 3:1. Laintarkastustoimikunta on ehdottanut, että pykälän 3 momentiksi siirretään voimaantulosäännöksistä säännös, joka koskee seurakuntia, joille on vakuutettu erityisiä oikeuksia, koska kysymyksessä ei ole siirtymäsäännös. Lakivaliokunta toteaa, että säännös koskee koko valtakunnan alueella toimivia Suomen sakalaista evankelis-luterilaista seurakuntaa ja Olaus Petrin seurakuntaa, joiden tilanne jää ennalleen. Lakivaliokunta toteaa, että voimaantulosäännöksissä voi olla säännöksiä niistä tilanteista, joissa olemassa olevaa asiointilaa ei muuteta. Lakivaliokunta katsoo, että säännös on tarkoituksenmukaista kirkkohallituksen esityksen mukaisesti sijoittaa voimaantulosäännöksiin.

KL 3:5,3. Lakivaliokunta on muuttanut kolmannen momentin seuraavaa viisivuotiskautta koskevan ilmaisen muotoon ”seuraavaksi viideksi vuodeksi”.

KL 3:6. Laintarkastustoimikunta on ehdottanut poistettavaksi pykälän viimeisen virkkeen tarpeettomana, koska saman luvun hiippakuntaa koskevassa 3 §:n 3 momentissa on säädetty seurakuntayhtymän enemmistön kielen määräytymisestä ratkaistaessa seurakuntayhtymän kuuluminen hiippakuntaan. Lakivaliokunta toteaa, että koska 6 §:ssä säädetään yleisesti seurakuntayhtymän kielestä, säännös seurakuntayhtymän enemmistön kielen määräytymisestä on perusteltua säilyttää pykälässä.

KL 3:10. Lakivaliokunta on poistanut 2 momentista ensimmäisen seurakunnan sanan. Muutos selkeyttää säännöstä poistamalla sellaisen tulkintamahdollisuuden, ettei seurakuntaa voitaisi ollenkaan lakkauttaa, koska se ei parantaisi kysymyksessä olevan seurakunnan toimintaedellytyksiä.

KL 3:12. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti 2 momentissa korjannut hallinnollisen kuulutuksen julkiseksi kuulutukseksi. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti myös muuttanut 3 momentin ilmaisun kielellisesti sujuvampaan muotoon.

KL 3:13 ja 3:14. Lakivaliokunta on siirtänyt 14 §:n 3 momentin 13 §:n 4 momentiksi, koska säännöksessä on kysymys siirtyvän omaisuuden käytöstä määräämisestä eikä varsinaisesta poikkeuksesta jakoperusteisiin. Lakivaliokunta on lisäksi selventänyt 14 §:ää laintarkastustoimikunnan ehdottamalla tavalla.

KL 3:16. Lakivaliokunta on säilyttänyt säännöksen kirkkohallituksen esityksen mukaisena. Seurakunnan nimen muutokseen eivät sovellu kaikki seurakuntajäsenmuutosten muutosta koskevat säännökset, joten ilmaisu ”soveltuvin osin” on tässä tapauksessa perusteltu.

KL 3:17. Lakivaliokunta on poistanut 3 momentin tarpeettomana. Siirrettyjen vi-
ranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkauksesta säädetään kirkkolain 3 luvun 18 §:ssä, joten viittaus on tarpeeton.

KL 3:19. Lakivaliokunta toteaa, että seurakuntayhtymien itsekannattavuus on tärkeä tavoite, mutta sen toteutuminen koko maan alueella ei ole välttämättä realistista. Tämän vuoksi lakivaliokunta on muuttanut pykälän tavoitepykälän muotoon.

KL 3:20. Lakivaliokunta on selkeyttänyt pykälää muuttamalla 3 momentin sanamuodon muotoon ”sitä koskevasta velvoitteesta”.

KL 3:21. Lakivaliokunta on täsmentänyt 1 momentin sanamuotoa siten, että päätös perussäännön hyväksymisestä on alistettava.

KL 3:23-26. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti muodostanut väliaikaisesti voimassa olevaksi ehdotetuista kirkkolain 3 luvun 23-26 pykälästä uuden 3 a luvun, jonka otsikko on Seurakuntarakenteiden uudistaminen ja menettelyt vuosina 2016-2018.

Lakivaliokunta on lisännyt ehdotettuun 1 §:ään (24 §:ään) säännöksen tuomiokapitulin toimivallasta päättää tarvittaessa, mitkä seurakunnat ja seurakuntayhtymät alkavat valmistella ehdotusta uuden seurakuntayhtymän perussäännöksi sekä sään-

nöksen sen tapauksen varalta, että yksi tai useampi seurakunta ei hyväksy seurakuntayhtymän perussääntöä.

Lakivaliokunta on säilyttänyt 3 §:n (26 §:n) 1 momentin kirkkohallituksen ehdottamassa muodossa, koska tässä tapauksessa kysymys on useista palvelussuhteista.

KL 6:1. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti poistanut 1 momentista tarpeettomana maininnan Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta.

KL 6:4. Lakivaliokunta on muuttanut säännöksen kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

KL 6:17,5. Lakivaliokunta on muuttanut 5 momentin kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

KL 6:44,1. Lakivaliokunta on muuttanut 1 momentin kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

KL 6:64,2. Lakivaliokunta on muuttanut 2 momentin 5 kohdan kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

KL 7:4. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti poistanut 2 momentin 4 kohdasta tarpeettomana ilmauksen ”jollei toisin määrätä”.

KL 7:6. Koska säännöksen luetteloa seurakunnan jäsenen vaikutusmahdollisuuksista ei voida pitää tyhjentävänä, lakivaliokunta on lisännyt 1 momenttiin sanan ”erityisesti”.

KL 7:8. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti selvyiden vuoksi lisännyt säännökseen viittauksen kirkkolain 25 luvun 12 §:ään.

KL 7:19. Lakivaliokunta on lisännyt 1 momenttiin säännöksen siitä, että jos puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan vaalissa kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Lakivaliokunta toteaa, että menettely edesauttaa demokratian toteutumista ja osoittaa myös selkeästi kannatuksen, mikä antaa valitulle paremmat edellytykset ryhtyä hoitamaan tehtävää.

KL 20:1,4. Lakivaliokunta on poistanut 4 momentin, koska säännös on kumottu kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemällä päätöksellä.

KL 25:8 ja 25:8b. Lakivaliokunta on muuttanut säännökset kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

Voimaantulosäännös. Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti muuttanut 1 momentin vastaamaan sitä, että kirkkolain 3 luvun 23-26 pykälästä on muodostettu uusi 3 a luku. Lakivaliokunta on edellä KL 3:1 kohdalla mainituilla perusteilla säilyttänyt muilta osin 1 momentin sisällöltään kirkkohallituksen esityksen mukaisena.

Kirkkojärjestys

KJ 6:30,1. Lakivaliokunta on muuttanut 1 momentin kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon.

KJ 8:10. Lakivaliokunta on korjannut seurakuntien jäsenmäärän muotoon 40 001 – 150 000.

KJ 8:20. Lakivaliokunta katsoo, ettei ole perusteltua säätää yhtymärovastin toimikauden pituudesta, vaan asia on tarkoituksenmukaista jättää paikallisesti ratkaistavaksi. Lakivaliokunta on tämän vuoksi muuttanut 2 momentin ensimmäisen virkkeen muotoon ”Yhtymärovastin virka täytetään toistaiseksi tai määräajaksi.” Säännöstä sovellettaisiin sekä kokoaikaiseen että osa-aikaiseen yhtymärovastin virkaan.

KJ 8:40. Lakivaliokunta on korjannut ilmaisun ”tunnuksetonta hauta-aluetta” muotoon ”tunnustuksetonta hauta-aluetta”.

KJ 20:1,1. Lakivaliokunta on muuttanut 1 momentin kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemän päätöksen mukaiseen muotoon kuitenkin siten, että lakivaliokunta on kirkkohallituksen esityksen 3/2014 mukaisesti muuttanut väkiluvun läsnä olevien jäsenten lukumääräksi ja selkeyttänyt säännöksen sanamuotoa.

KJ 22:7, 22:8, 22:9, 22:10 ja 22:11. Lakivaliokunta on muuttanut säännökset kirkolliskokouksen 9.5.2014 ja 7.11.2014 tekemien päätösten mukaiseen muotoon.

Kirkon vaalijärjestys

Lakivaliokunta on laintarkastustoimikunnan ehdotuksen mukaisesti poistanut maininnat luvusta, koska kirkon vaalijärjestyksen pykälät on numeroitu juoksevasti eikä luvuittain.

Lakivaliokunta on lisäksi tehnyt laintarkastustoimikunnan ehdotusten mukaisesti säädösehdotuksiin teknisiä ja kielellisiä korjauksia.

Säännöksissä on otettu huomioon kirkolliskokouksen 9.5.2014 hyväksymät kirkkolain ja kirkkojärjestyksen muutokset.

6. Lakivaliokunnan ponsiesitys

Edellä esitetyin perustein lakivaliokunta esittää, että kirkolliskokous

1) päättäisi esittää valtioneuvostolle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin sellaisen lain säätämiseksi, jolla

kumotaan kirkkolain (1054/1993) 4 luku, 6 luvun 39 §:n 1 momentti, 9–17 luku, 17 b luvun 4 a §:n 1 momentin 3 kohta, 19 luvun 11 § ja 24 luvun 11 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 6 luvun 39 §:n 1 momentti laissa 1008/2012, 17 b luvun 4 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 797/2013 ja 19 luvun 11 § ja 24 luvun 11 §:n 3 momentti laissa 1274/2003,

muutetaan 3 (poist.) luku, 5 luvun 1 a §:n 3 kohta ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti, 6 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 ja 5 momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §:n otsikko, 41 §:n 4 momentti, 44 §:n 1 momentti, 48 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentin 3 kohta, 59 ja 64 §, 65 §:n 2 momentti ja 73 §:n 4 momentti, osan III otsikko, 7 luku, 17 b luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 luvun 1 §:n 1 momentti, 23 luvun 3 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1–3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 §, 24 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 1-3 kohta, 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 b §, 9 §:n 4 momentti ja 14 §:n 3 momentti, 25 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 8 b §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 18 §:n 4 momentti ja 21 § sekä 26 luvun 7 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, (poist.) 5 luvun 1 a §:n 3 kohta, 6 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, (poist.) 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 (poist.) momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §:n otsikko, 41 §:n 4 momentti, (poist.) 48 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentin 3 kohta, 59 (poist.) §, 65 §:n 2 momentti ja 73 §:n 4 momentti sekä 24 luvun 4 §:n 1 momentti, (poist.) 9 §:n 4 momentti ja 14 §:n 3 momentti laissa 1008/2012, 5 luvun 5 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 luvun 3 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1–3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 § laissa 414/2014, 17 b luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 luvun 1 §:n 1 momentti, 24 luvun 3 §:n 1 momentin 1-3 kohta ja 6 §:n 3 momentti (poist.), 25 luvun 4 §:n 1 momentti sekä 26 luvun 7 §:n 1 momentti laissa 1274/2003, (poist.) 24 luvun 1 §:n 1 momentti ja 8 b § laissa 895/2013, 25 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 936/1996, (poist.) sekä 18 §:n 4 momentti ja 21 § laissa 249/2012, 6 luvun 4 §, 17 §:n 5 momentti, 44 §:n 1 momentti, 64 §, 25 luvun 8 §:n 2 momentti ja 8 b §:n 3 momentti kirkolliskouksen 9.5.2014 tekemässä päätöksessä sekä

lisätään 1 lukuun uusi 5 §, (poist.) lakiin väliaikaisesti uusi (poist.) 3 a luku, 6 luvun 11 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta, 24 lukuun uusi 11 b § sekä 25 lukuun uusi 9 a § seuraavasti:

1 luku

Kirkon tunnustus, tehtävä ja jäsenet

5 §

Kirkolliset juhlapäivät

Kirkollisia juhlapäiviä ovat joulupäivä, toinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, helatorstai, helluntai, juhannuspäivä ja pyhäinpäivä.

Juhlapäivien aika määräytyy niin kuin läntisessä kristikunnassa vanhastaan on ollut tapana. Kuitenkin juhannuspäivää vietetään kesäkuun 19 päivää seuraavana lauantaina ja pyhäinpäivää lokakuun 30 päivää seuraavana lauantaina.

3 luku

Kirkon hallinnollinen rakenne ja kielisäännökset*Hallinnollinen jaotus ja kielisäännökset*

1§

Seurakunta ja seurakuntayhtymä

Kirkon jäsenet kuuluvat seurakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Samalla alueella voi olla kielen perusteella useita seurakuntia.

Seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymän alue muodostuu yhden tai useamman kunnan alueesta.

2 §

Seurakunnan jäsenet

Kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Jos kirkon jäsenellä on vain kotikuntalaissa tarkoitettu väestökirjanpitokunta, hän on sen seurakunnan jäsen, jossa hänellä on viimeksi ollut asuinpaikka tai jonka jäseneksi hän liittyy. Kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hän asuu. Kirkkohallitus voi antaa määräyksiä siitä, milloin henkilö voi olla kotikuntansa alueella olevan muun seurakunnan jäsen.

Jäsenet, joilla on kotikunta Suomessa, ovat seurakunnan läsnä olevia jäseniä. Jäsenet, joilla on vain väestökirjanpitokunta Suomessa, ovat seurakunnan poissa olevia jäseniä.

3 §

Hiippakunta

Seurakunnat kuuluvat hiippakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on ruotsi, kuuluu Porvoon hiippakuntaan.

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on muu kuin suomi tai ruotsi, kuuluu siihen hiippakuntaan, johon se perustettaessa määrätään.

Seurakuntayhtymän kuuluminen hiippakuntaan määräytyy seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellisen enemmistön mukaan.

4 §

Hiippakuntajaotuksesta päättäminen

Kirkolliskokous päättää hiippakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen alueen muuttamisesta.

Kirkkohallitus päättää:

1) seurakunnan tai seurakuntayhtymän siirtämisestä toiseen hiippakuntaan, jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän kielellinen enemmistö on vaihtunut ja muuttunut tilanne on kestänyt viisi vuotta;

2) seurakunnan kuulumisesta hiippakuntaan, jos eri hiippakuntiin kuuluvat seurakunnat yhdistetään, niiden tilalle perustetaan uusi seurakunta tai seurakuntayhtymä taikka seurakunta liittyy toiseen hiippakuntaan kuuluvaan seurakuntayhtymään;

3) seurakuntayhtymän kuulumisesta hiippakuntaan, jos eri hiippakuntiin kuuluvat seurakuntayhtymät yhdistetään tai niiden tilalle perustetaan uusi seurakuntayhtymä.

5 § *Seurakunnan kieli*

Seurakunta on suomenkielinen, ruotsinkielinen tai kaksikielinen, jollei seurakunnan kielestä tai siihen liittyvistä muista jäsenyyshedellytyksistä seurakuntaa perustettaessa tai muutoin erikseen muuta määrätä. Seurakunta on kaksikielinen, kun seurakunnan läsnä olevien jäsenten suomenkielinen tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain (423/2003) säännösten mukaan on kaksikielinen. Jos samalla alueella on kielen perusteella useita seurakuntia, ne ovat aina yksikielisiä.

Ahvenanmaan maakunnan alueella seurakunnat ovat yksikielisiä. Kokonaan tai osittain saamelaiten kotiseutualueeseen kuuluvat seurakunnat ovat kaksikielisiä siten, että niissä noudatetaan, mitä saamen kielestä tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Kirkkohallitus määrää joka viides vuosi seurakunnassa edellisen kalenterivuoden lopussa läsnä olleiden jäsenten kielellisen jakauman perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä. Seurakuntaneuvoston esityksestä kirkkohallitus voi määrätä seurakunnan kaksikieliseksi seuraavaksi viideksi vuodeksi, vaikka seurakunta muutoin olisi yksikielinen.

6 § *Seurakuntayhtymän kieli*

Seurakuntayhtymä on yksikielinen, jos siihen kuuluu ainoastaan samankielisiä seurakuntia, ja kaksikielinen, jos siihen kuuluu suomen- ja ruotsinkielisiä seurakuntia tai vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Seurakuntayhtymän enemmistön kieli määräytyy siihen kuuluvien seurakuntien läsnä olevien jäsenten enemmistön kielen mukaan.

7 § *Kirkon ja hiippakunnan viranomaisen kieli*

Kirkolliskokous, piispainkokous, kirkkohallitus ja kirkon työmarkkinalaitos ovat kaksikielisiä viranomaisia.

Hiippakunnan viranomaiset ovat yksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vain yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vähintään yksi kaksikielinen seurakunta tai seurakuntayhtymä.

Kaksikielinen tuomiokapituli voi toimia seurakunnan tai seurakuntayhtymän kielellä, kun se hoitaa yksikielisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallintoon liittyviä tehtäviä.

8 § *Toiminnassa käytettävä kieli*

Jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa on tarpeen mukaan järjestettävä sekä suomen että ruotsin kielellä ja saamelaitten kotiseutualueella myös saamen kielellä. Jumalanpalveluksessa ja kirkollisessa toimituksessa voidaan käyttää muutakin kieltä.

Kirkon jäsenellä on oikeus saada häntä koskevat kirkolliset toimitukset omalla kielellään suomeksi tai ruotsiksi tai saamelaitten kotiseutualueella saameksi.

9 § *Hallinnossa sovellettavat kielisäännökset*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, kirkollisessa viranomaisessa sovelletaan kielilain säännöksiä, jotka koskevat:

- 1) oikeutta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisessa;
- 2) asian käsittelykieltä viranomaisessa;
- 3) toimituskirjan ja muun asiakirjan kieltä;
- 4) kielellisten oikeuksien turvaamista;
- 5) viranomaisen työkieltä;
- 6) yleisessä tiedottamisessa käytettävää kieltä;
- 7) kielellisten oikeuksien edistämistä.

Hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisesta. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään kunnallisesta viranomaisesta.

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisista, sovelletaan Oulun hiippakunnan tuomiokapituliin ja hiippakuntavaltuustoon. Mitä mainitussa laissa säädetään kunnan viranomaisista, sovelletaan saamelaisten kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevaan seurakuntaan.

Seurakuntajaon muutos

10 §

Seurakuntajaon muutos ja sen edellytykset

Seurakuntajaon muutoksella tarkoitetaan:

- 1) seurakunnan alueen muuttamista;
- 2) seurakunnan jakamista alueellisesti;
- 3) seurakunnan jakamista kielen perusteella;
- 4) seurakunnan lakkauttamista;
- 5) uuden seurakunnan perustamista.

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta taroituksenmukainen ja muutos parantaa (poist.) edellytyksiä vastata seurakunnan toiminnan järjestämisestä tai muuten edistää seurakunnan toimintakykyä taikka seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa vain erityisestä syystä, jos muutoksesta aiheutuu, että seurakunnan kielellinen enemmistö muuttuu kielelliseksi vähemmistöksi.

11 §

Seurakuntajaon muutoksesta päättäminen

Seurakuntajaon muutoksesta päättää sen hiippakunnan tuomiokapituli, johon muutoksen kohteena olevat seurakunnat kuuluvat.

Jos seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan hiippakuntaan, päätöksen seurakuntajaon muutoksesta tekee kirkkohallitus.

12 §

Aloite seurakuntajaon muuttamiseksi

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakuntaneuvosto ja osa-aluehallinnon johtokunta sekä yhteinen kirkkovaltuusto.

Seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston on viipymättä ilmoitettava aloitteesta julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään kirkkojärjestyksessä. Kuulutuksessa on ilmoitettava myös 3 momentissa tarkoitettu vaikuttamismahdollisuudesta.

Seurakunnan jäsenille on varattava mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille neljäntoista päivän kuluessa aloitteen tiedoksisaannista.

13 §

Omaisuuuden siirtyminen ja jakoperusteet

Jos seurakuntajaon muutos tapahtuu seurakuntayhtymän sisällä, seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään 20 §:n 3 momentissa tarkoitetun lahja- ja testamenttiomaisuuden siirtymisestä.

Jos seurakunta tai sen osa siirretään toiseen tai perustettavaan uuteen seurakuntayhtymään, myös vastaava omaisuus, velat ja muut sitoumukset siirtyvät. Omaisuuuden jakoa koskevat määräykset otetaan seurakuntayhtymän perussääntöön.

Seurakuntayhtymä saa omaisuutta seurakunnan tai sen osan läsnä olevien jäsenten määrän osoittamassa suhteessa muutoksen voimaantulopäivän tilanteen mukaan. Velat ja muut vastaavat sitoumukset jaetaan seurakuntayhtymien kesken sen mukaan kuin ne saavat varoja. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta.

Jakopäätöksessä voidaan määrätä siirtyvän omaisuuden käytöstä seurakuntien kesken.

14 §

Poikkeukset jakoperusteista

(Poist.)

Seurakunnan pääkirkko sekä siihen kuuluvat kirkon käyttöä palvelevat rakennukset irtaimisineen sekä kirkon yhteydessä oleva hautausmaa on jätettävä sen seurakunnan käyttöön sekä sen seurakuntayhtymän omistukseen, josta alue erotetaan.

Kirkko, kappeli, seurakuntatalo, hautausmaa tai muu kiinteistö tai rakennus, joka pääasiallisesti palvelee tiettyä aluetta, on annettava sen seurakunnan käyttöön ja sen seurakuntayhtymän omistukseen, johon alue tulee kuulumaan.

(Poist.)

Jakoperusteista voidaan poiketa, jos niiden (poist.) soveltamisesta aiheutuisi jonkin seurakuntayhtymän talouden ilmeinen heikentyminen tai muu olennainen haitta. Jakoperusteista voidaan poiketa myös silloin, kun aiemmin toteutettu seurakuntajaon tai seurakuntayhtymän alueen muutos joudutaan purkamaan ja (poist.) jakoperusteiden soveltaminen johtaisi kohtuuttomaan lopputulokseen. Tällöin on otettava erityisesti huomioon aiemmasta muutoksesta kulunut aika sekä asianomaisten seurakuntayhtymien taloutta koskevat seikat.

15 §

Järjestelytoimikunta

Kun tuomiokapituli tai kirkkohallitus on päättänyt seurakuntajaon muutoksesta, jolla perustetaan uusi seurakunta tai jolla seurakuntia yhdistetään, tuomiokapitulin on viipymättä asetettava järjestelytoimikunta, joka toimii siihen saakka, kun seurakunnalla on seurakuntaneuvosto.

Järjestelytoimikunnan tehtävänä on:

- 1) huolehtia seurakunnan hallinnon järjestämisestä;
- 2) valita seurakunnan vaalilautakunta ja sen puheenjohtaja;
- 3) hoitaa välttämättömät valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät;
- 4) edustaa seurakuntaa;
- 5) päättää muista seurakunnan toiminnasta aiheutuvista välttämättömistä ja kiireellisistä toimenpiteistä.

Järjestelytoimikuntaan sovelletaan muutoin, mitä seurakuntaneuvostosta säädetään.

16 §

Seurakunnan nimen muuttaminen

Seurakunnan nimi voidaan muuttaa noudattaen soveltuvien osin, mitä seurakuntajaotuksen muutoksesta säädetään.

17 §

Kirkkoherran virka ja viranhaltija

Jos seurakunta lakkautetaan ja liitetään toiseen seurakuntaan, lakkautettavan seurakunnan kirkkoherran virka lakkaa. Jos kaksi tai useampia seurakuntia lakkautetaan ja niiden tilalle perustetaan yhdistämällä uusi seurakunta, seurakuntajaon muutosta koskevassa päätöksessä on määrättävä, mikä tai mitkä kirkkoherran virat lakkaavat. Lakkautetun viran tilalle perustetaan tarvittaessa kappalaisen virka.

Tuomiokapituli antaa viranhoitomääräyksen perustettavan uuden seurakunnan kirkkoherran virkaan jollekin niistä kirkkoherroista, joiden virat lakkaavat. Jos laajentuvan seurakunnan kirkkoherran virka on avoinna, tuomiokapituli antaa viranhoitomääräyksen laajentuvan seurakunnan kirkkoherran virkaan jollekin niistä kirkkoherroista, joiden virat lakkaavat. Kirkkoherra, jonka virka lakkaa ja joka ei saa viranhoitomääräystä kirkkoherran virkaan, siirretään soveltuvaan kappalaisen virkaan.

(Poist.)

18 §

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirtäminen ja palkkaus

Jos seurakuntajaon muutos tapahtuu seurakuntayhtymän sisällä, muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin kirkkoherran viran haltijan sijoittamisesta seurakuntayhtymään ja sen seurakuntiin määrätään 7 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettussa johtosäännössä.

Seurakuntajaon muutoksen tapahtuessa kahden tai useamman seurakuntayhtymän välillä niiden on tarvittaessa sovittava muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin kirkkoherran siirtämisestä (poist.). Määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät siirretään vastaavasti ja heidän palvelussuhteensa jatkuu määräajan päättymiseen saakka. Sopimus henkilöstön siirtämisestä on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada siirtymähetkellä virka- tai työsuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Seurakuntayhtymän perustaminen

19 §

Seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteet

Seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteena on muodostaa alueellisesti ja toiminnallisesti eheä kokonaisuus, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kirkon tehtävän toteuttamisesta sekä toiminnan ja palvelujen järjestämisestä alueensa seurakunnissa.

20 §

Seurakuntayhtymän perustaminen perussäännöllä

Seurakuntayhtymä perustetaan hyväksymällä seurakuntayhtymän perussääntö ja siihen liitetty luettelo seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta. Perussäännön hyväksymisestä päättävät yhteiset kirkkovaltuustot. Perussäännössä määrätään seurakuntayhtymän toimivaltaan siirtyvät tehtävät ja seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien toimivallan jakautumisesta.

Seurakuntayhtymien ja niihin kuuluvien seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät perustetavalle seurakuntayhtymälle. Saantokirjana on perussääntöön liitetty luettelo siirtyvästä omaisuudesta.

Perussäännössä voidaan määrätä, että siinä mainittu seurakunnan lahja- ja testamenttiomaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka että seurakunta vastaa sitä koskevasta velvoitteesta.

21 §

Perussäännön alistaminen kirkkohallitukselle

Päätös seurakuntayhtymän perustamisesta ja perussäännön hyväksymisestä on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Kirkkohallitus ei saa ilman erityistä syytä muuttaa perussääntöön liitettyä luetteloa seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta.

Perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi, jos seurakuntayhtymän alue muuttuu. Perussäännön muutos on alistettava myös, jos päätöstä ei ole tehty yksimielisesti ja jos muutos koskee:

- 1) verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken;
- 2) omaisuuden siirtämistä seurakuntien ja seurakuntayhtymän välillä.

22 §

Seurakuntayhtymän purkaminen tai lakkaaminen

Seurakuntayhtymä voidaan purkaa, jos se muodostuu kahden tai useamman kunnan alueella olevista seurakunnista. Purkamisesta päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Päätöksessä on määrättävä omaisuuden ja velvoitteiden siirtymisestä seurakuntayhtymille.

Jos kaksi tai useampia seurakuntayhtymiä tulee kuntajaon muuttuessa saman kunnan alueelle, muodostettavan seurakuntayhtymän perussäännössä on määrättävä, mikä tai mitkä seurakuntayhtymät lakkaavat.

3 a luku

Seurakuntarakenteen uudistaminen ja menettelyt vuosina 2016-2018

(Poist.)

1 §

Seurakuntayhtymien muodostaminen

Seurakuntien ja seurakuntayhtymien tulee tuomiokapitulin johdolla valmistella seurakuntayhtymän perustamista siten, että jokainen seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019. Seurakuntayhtymää muodostettaessa on otettava huomioon 3 luvun 19 §:ssä tarkoitetut seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteet.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto voi tehdä tuomiokapitulille esityksen seurakuntayhtymään kuuluvista seurakunnista. Tuomiokapituli päättää tarvittaessa, mitkä seurakunnat ja seurakuntayhtymät alkavat valmistella ehdotusta seurakuntayhtymän perussäännöksi.

Kirkkovaltuustot ja yhteiset kirkkovaltuustot perustavat seurakuntayhtymän hyväksymällä sen perussäännön ja siihen liitetyn luettelon seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta. Muutoin seurakuntayhtymän perustamiseen ja perussäännön alistamiseen sovelletaan 3 luvun 20 ja 21 §:ää. Jos yksi tai useampi seurakunta ei hyväksy perussääntöä, tuomiokapituli päättää seurakuntayhtymän muodostamisesta ja perussäännöstä ja seurakuntia ja seurakuntayhtymää kuuluttuaan alistaa päätöksensä kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Jos seurakunnat tai seurakuntayhtymät kuuluvat useampaan hiippakuntaan, valmistelua johtaa sen hiippakunnan tuomiokapituli, johon enemmistö seurakunnista kuuluu. Tällä tuomiokapitulilla on myös oikeus tehdä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös varattuaan muiden hiippakuntien tuomiokapituleille tilaisuuden antaa asiassa lausunto.

2 §

Seurakuntajaon muutos seurakuntayhtymää perustettaessa

Jos seurakuntayhtymää perustettaessa tapahtuu samalla 3 luvun 10 §:ssä tarkoitettu seurakuntajaon muutos, kirkkohallitus tekee päätöksen seurakuntajaosta päättäessään seurakuntayhtymän perussäännön vahvistamisesta. Samalla kirkkohallitus päättää ylimääräisten vaalien toimittamisesta, jolleivät seurakunnat osoita, että seurakuntajaon muutoksen kohteena olevien seurakuntien toimielimet voidaan muodostaa edellisten seurakuntavaalien tuloksen perusteella. Muutoin seurakuntajaon muutokseen sovelletaan 3 luvun 13–18 §:ää.

3 §

Henkilöstön siirtäminen

Uuden seurakuntayhtymän muodostavien seurakuntien ja seurakuntayhtymien (poist.) palvelussuhteissa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin uuden seurakuntayhtymän virkoihin tai työsopimussuhteisiin tehtäviin. Määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät siirretään vastaavasti ja heidän palvelussuhteensa jatkuu määräajan päättymiseen saakka. Kirkkovaltuustojen, seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen on hyväksyttävä henkilöstön sijoittamista seurakuntayhtymään ja sen seurakuntiin koskeva sopimus.

Kirkkoherrojen sijoittamista koskeva päätös on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi seurakuntayhtymän perussäännön ratkaisemisen yhteydessä. Pappien sijoittamista koskeva päätös on alistettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi. Jos seurakuntayhtymän seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin, pappien sijoittamista koskeva päätös alistetaan kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos pappien sijoittamista koskevaa päätöstä ei ole alistettu ennen kirkkohallituksen päätöstä perussäännöstä, kirkkohallitus ja tuomiokapituli päättävät sijoittamisesta. Tuomiokapituli antaa sijoitetulle papille viranhoitomääräyksen.

Jos sopimusta muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta ei ole tehty ennen seurakuntayhtymän perussääntöä koskevan päätöksen voimaantuloa, sijoittamisesta päättää uusi yhteinen kirkkovaltuusto.

Siirrettyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

5 luku

Pappisvirka

1 a §

Pappisvirka, pappi ja papin virka

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *papin viralla* hallinnollisella päätöksellä perustettua seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaa, johon voidaan valita vain pappi.

5 §

Kuuluminen hiippakuntaan

Papin kuulumisesta hiippakuntaan säädetään kirkkojärjestyksessä.

6 luku

Henkilöstö

1 §

Työnantaja ja henkilöstö

Työnantajalla tarkoitetaan tässä luvussa (poist.) seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia ja kirkkohallitusta, jollei toisin säädetä.

Seurakuntayhtymän seurakunnalla on seurakuntayhtymän henkilöstöä koskevista asioista työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään tai seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään.

Tuomiokapitulilla on seurakuntayhtymän viranhaltijoita koskevista virkasuhdeasioissa työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään.

Työnantajan palveluksessa oleva henkilö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa. Virkasuhteeseen sovelletaan, mitä siitä tässä laissa ja sen nojalla kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään. Työsopimussuhteeseen sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään, ja sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään.

Virkasuhteessa suoritettavaa tehtävää varten perustetaan virka. Perustellusta syystä henkilö voidaan kuitenkin ottaa virkasuhteeseen määrääjäksi myös ilman, että tehtävää varten on perustettu virka.

2 §

Viranhaltija ja virkasuhde

Virkasuhteella tarkoitetaan julkisoikeudellista palvelussuhdetta, jossa seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus on työnantajana ja viranhaltija työn suorittajana.

3 §

Henkilöstön kielitaito

Viranhaltijalta vaadittavasta kielitaidosta säädetään kirkkojärjestyksessä ottaen huomioon, mitä 3 luvun 7–9 §:ssä säädetään. Kielitaitoa koskevasta kelpoisuusvaatimuksesta voidaan myöntää erivapaus erityisestä syystä. Tuomiokapituli myöntää erivapauden seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijalle. Muulle viranhaltijalle erivapauden myöntää se viranomainen, jonka toimivaltaan viran perustaminen kuuluu.

4 §

Kirkon virka- ja työehtosopimukset

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksen sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden etujen valvomiseksi perustettujen yhdistysten välillä voidaan, niin kuin siitä erikseen säädetään, virka- ja työehtosopimuksin sopia seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen palveluksessa olevien palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista sen estämättä, mitä niistä säädetään tässä laissa tai muissa seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia tai kirkkohallitusta koskevissa säädöksissä.

10 §

Julkinen hakumenettely

Kirkkoherran, kappalaisen ja lehtorin viran haettavaksi julistamisesta, hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai virkasuhteen täyttämättä jättämisestä päättää tuomiokapituli. Hakumenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

11 §

Poikkeukset julkisesta hakumenettelystä

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun:

7) kirkkoherra määrätään yhtymärovastin osa-aikaiseen virkasuhteeseen;

8) menettelyyn on muu erityisen painava syy.

Tuomiokapituli antaa sopivalle papille viranhoitomääräyksen seurakuntayhtymän seurakuntapastorin virkaan toistaiseksi. Jollei asian kiireellisyys muuta vaadi, yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto viran erityisistä tarpeista ennen viran täyttämiseen ryhtymistä sekä virkaan ilmoittautuneista ennen viranhoitomääräyksen antamista.

Kun seurakuntayhtymän avoinna olevaan seurakuntayhtymään sijoitetun papin virkaan tai seurakuntayhtymän seurakuntaan sijoitetun papin virkaan tai papin virkaan muutoin tarvitaan väliaikaista hoitajaa, tuomiokapituli määrää virkaa hoitamaan sitä haettavaksi julistamatta virkaan sopivan hiippakunnan papin siten kuin 2 momentissa säädetään.

15 §

Ulkomaiset opinnot ja tutkintotodistukset

Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitetun ammattipätevyyden tuottamaan kelpoisuuteen seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaan sovelletaan, mitä sanotussa laissa säädetään.

17 §

Koeaika

Virkasuhteeseen otettaessa voidaan määrätä virantoimituksen aloittamisesta alkavasta enintään kuuden kuukauden koeajasta. Vuotta lyhemmässä määräaikaisessa virkasuhteessa koeaika voi olla enintään puolet virkasuhteen kestosta. Seurakuntapastorin koeajan määrittämisestä päättää tuomiokapituli.

Koeaikaa ei sovelleta kirkkoherran, piispan, pappisasessorin eikä kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virkaan.

18 §

Viranhoitomääräys ja selvitys virkasuhteen ehdoista

Viranhoitomääräyksen seurakuntayhtymään sijoitetun sekä seurakuntayhtymän seurakuntaan sijoitetun papin virkaan ja lehtorin virkaan antaa tuomiokapituli. Selvityksen keskeisistä virkasuhteen ehdoista antaa työnantaja. Viranhoitomääräys voidaan antaa myös papin viran väliaikaiseksi hoitajaksi oman viran ohella.

30 §

Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimiluvasta päättää työnantaja. Tuomiokapituli päättää sivutoimiluvan myöntämisestä papin viran ja lehtorin viran haltijalle. Sivutoimilupa voidaan myöntää määräajaksi tai muutoin rajoitettuna. Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Viranhaltija ei saa virkasuhteen kestäessä ryhtyä myöskään kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei voida pitää hyväksyttävänä.

31 §

Terveystietojen antaminen

Viranhaltija on velvollinen antamaan työnantajan pyynnöstä asianomaisen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset tiedot työ- ja toimintakyvystään sen lisäksi, mitä työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädetään. Viranhaltija on myös velvollinen työnantajan määräyksestä osallistumaan terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämätöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. Papin viran haltijalle määräyksen antaa tuomiokapituli. Viranhaltijalle on ennen määräyksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Potilaan itsemääräämisoikeuteen sovelletaan muutoin, mitä siitä erikseen säädetään.

35 §

Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Työnantaja voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi 52 §:ssä tarkoitetulla irtisanomisperusteella irtisanomisaikaa noudattaen. Kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin virkasuhteen osa-aikaistamismenettelyyn sovelletaan, mitä 59 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään papin virkasuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Kirkkoherran virkasuhde voidaan muuttaa osa-aikaiseksi vain viranhaltijan hakemuksesta tai tuomiokapitulin määrätessä kirkkoherran määräajaksi yhtymärovastin osa-aikaiseen virkasuhteeseen.

37 §

Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

Seurakuntayhtymään sijoitetun kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää yhtymärovasti. Seurakuntaan sijoitetun kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin viran haltijan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää kirkkoherra.

39 §

Viranhaltijan asema liikkeen luovutuksessa

41 §

Virkavapaan hakeminen ja myöntäminen

Kirkkojärjestyksessä säädetään virkavapaan myöntävästä viranomaisesta. Kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä seurakuntayhtymän pappien virkavapaan sekä vuosiloman ja vapaa-ajan järjestämisestä.

44 §

Lomauttaminen

Työnantajalla on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi joko kokonaan tai osittain virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos työnantajalla on 52 §:n mukainen peruste irtisanoa virkasuhde. Kirkkoherraa, piispaa, kirkkohallituksen viraston johtavaa viranhaltijaa ja kirkkohallituksen osastonjohtajaa ei voida lomauttaa. Seurakuntayhtymän muun papin sekä lehtorin lomauttamisesta on pyydettävä tuomiokapitulin lausunto. Lomauttaminen ei estä viranhaltijaa ottamasta lomautusajaksi muuta työtä.

48 §

Virkasuhteen päättyminen ilman irtisanomista

Tuomiokapituli tekee papin ja lehtorin kanssa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sopimuksen työnantajaa kuultuaan.

55 §

Irtisanomisaika

Viranhaltijan irtisanoessa virkasuhteensa irtisanomisaika on vähintään:

3) kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu yhteiselle kirkkovaltuustolle;

59 §

Virkasuhteen irtisanova tai purkava viranomainen

Viranhaltijan irtisanoo ja hänen virkasuhteensa purkaa:

- 1) seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen;
- 2) seurakuntaneuvosto seurakuntaan sijoitetun viran osalta, jollei perussäännössä ole toisin määrätty;
- 3) tuomiokapitulissa tuomiokapituli;
- 4) kirkkohallituksessa kirkkohallitus, jollei toisin säädetä.

Papin ja lehtorin viran haltijan irtisanoo 50 §:ssä säädetyllä viranhaltijasta johtuvalla perusteella tai 52 §:ssä säädetyillä taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla tai hänen palvelussuhteensa purkaa 56 §:ssä säädetyllä perusteella tuomiokapituli. Jos tuomiokapituli irtisanoo papin tai lehtorin tai purkaa hänen palvelussuhteensa, sen on ennen päätöksen tekemistä varattava yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaan sijoitetun papin tai lehtorin viran haltijan osalta seurakuntaneuvostolle mahdollisuus antaa asiasta lausunto.

Yhteisellä kirkkoneuvostolla tai seurakuntaan sijoitetun viran osalta seurakuntaneuvostolla on oikeus 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla tehdä tuomiokapitulille esitys papin tai lehtorin virkasuhteen irtisanomisesta tai virkasuhteen purkamisesta. Tuomiokapitulin on käsiteltävä asia kiireellisenä. Tuomiokapituli voi päättää papin tai lehtorin virkasuhteen purkamisesta 57 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä seuraavassa tuomiokapitulin istunnossa, jos asia on pantu vireille 57 §:ssä säädetyssä määräajassa.

Kirkkoherran virkasuhdetta ei voida irtisanoa tämän luvun 52 §:ssä säädetyllä taloudellisella ja tuotannollisella perusteella.

64 §

Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Virantoimituksesta pidättämisestä päättää:

- 1) seurakuntayhtymän papin viran ja lehtorin viran haltijan osalta tuomiokapituli;
- 2) seurakuntayhtymän muun viran haltijan osalta yhteinen kirkkoneuvosto tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen sekä seurakuntaan sijoitetun viran haltijan osalta seurakuntaneuvosto;
- 3) tuomiokapitulin viran haltijan osalta tuomiokapituli;
- 4) kirkkohallituksen viran haltijan osalta kirkkohallitus.

Väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä päättää:

- 1) yhtymärovastin ja kirkkoherran viran haltijan osalta piispa;
- 2) seurakuntayhtymään sijoitetun muun viran haltijan osalta yhtymärovasti;
- 3) seurakuntaan sijoitetun seurakuntayhtymän muun viran haltijan osalta kirkkoherra;
- 4) tuomiokapitulin viran haltijan osalta piispa;
- 5) kirkkohallituksen viran haltijan osalta kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija.

Pappisvirasta pidättämisestä päättää tuomiokapituli. Väliaikaisesta pappisvirasta pidättämisestä päättää piispa.

65 §

Virantoimituksesta pidättämisessä noudatettava menettely

Ennen kuin virantoimituksesta taikka pappisviran tai lehtorin viran toimittamisesta pidättämisestä tehdään päätös, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Pappisviran toimittamisesta pidättämisessä noudatetaan 5 luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä. Tuomiokapitulin on ennen papin virantoimituksesta pidättämistä varattava yhteiselle kirkkoneuvostolle tai

seurakuntaan sijoitetun papin viran haltijan osalta seurakuntaneuvostolle mahdollisuus antaa asiassa lausunto.

73 §
Työtodistus

Tuomiokapituli antaa työtodistuksen kirkkoherralle ja yhtymärovastille. Yhtymärovasti antaa työtodistuksen seurakuntayhtymään sijoitetulle papille ja lehtorille. Kirkkoherra antaa työtodistuksen seurakuntaan sijoitetulle papille ja lehtorille.

III OSA
SEURAKUNTA JA SEURAKUNTAYHTYMÄ

7 luku
Seurakunnan ja seurakuntayhtymän hallinto

Seurakunta

1 §
Seurakunnan tehtävät ja jumalanpalvelus

Seurakunta toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalvelusten pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Jumalanpalveluksista, sakramenteista ja kirkollisista toimituksista säädetään kirkkojärjestyksessä ja kirkkokäsikirjassa.

Jumalanpalveluksissa sekä muissa kirkollisissa ja seurakunnallisissa tilaisuuksissa voidaan kerätä kolehti kirkon ja seurakunnan toiminnan sekä niiden tehtävää vastaavien tarkoitusten tukemiseksi.

2 §
Seurakunnan itsehallinto

Seurakunta hoitaa tehtäviään ja hallintoaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä erikseen annettujen säädösten mukaan.

Seurakunta ottaa seurakuntaan sijoitettujen virkojen ja tehtävien viranhaltijat ja työntekijät sekä irtisanoo ja purkaa tällaiset palvelussuhteet, jollei tästä laista muuta johdu.

Seurakunta voi sopia tehtävien hoidosta seurakuntayhtymän kanssa siten kuin 9 §:n 4 momentissa säädetään.

3 §
Seurakunnan toimitukset

Seurakunnan hallintoa hoitavat seurakuntaneuvosto ja johtokunnat sekä seurakuntaan sijoitettujen virkojen viranhaltijat.

Seurakuntaneuvosto voi asettaa johtokunnan toimikaudekseen.

4 §

Seurakuntaneuvosto

Seurakunnan päätösvaltaa käyttää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittava seurakuntaneuvosto, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Seurakuntaneuvosto:

- 1) johtaa yleisesti seurakunnan toimintaa;
- 2) päättää seurakunnan hallinnon järjestämisestä;
- 3) päättää seurakunnalle seurakuntayhtymän talousarviossa osoitettujen määrärahojen käytöstä;
- 4) valitsee jäsenet seurakunnan toimielimiin (poist.);
- 5) edustaa seurakuntaa, käyttää sen puhevaltaa sekä tekee seurakunnan puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet siten kuin siitä perussäännössä määrätään.

Seurakuntaneuvoston työjärjestyksessä määrätään seurakuntaneuvoston toiminnasta, koolle kutumisesta, esittelystä ja asian käsittelystä.

5 §

Seurakuntaneuvoston päätösvalan siirtäminen

Seurakuntaneuvoston päätösvaltaa voidaan siirtää seurakunnan muulle toimielimelle ja seurakuntaan sijoitetun viran viranhaltijalle. Päätösvalan siirtämisestä määrätään seurakuntaneuvoston hyväksymässä johtosäännössä.

Päätösvaltaa ei saa siirtää, jos:

- 1) seurakuntaneuvoston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;
- 2) asian merkitys on sellainen, että asian käsittelemistä seurakuntaneuvostossa on pidettävä tarpeellisenä;
- 3) päätös on alistettava.

Johtosäännössä voidaan määrätä, että toimielimen tai viranhaltijan päätös on tehtävä esittelystä.

6 §

Jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä aloiteoikeus

Seurakuntaneuvoston on huolehdittava, että seurakunnan jäsenillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan, erityisesti seuraavasti:

- 1) tiedottamalla seurakunnan asioista ja järjestämällä tarvittaessa kuulemistilaisuuksia;
- 2) selvittämällä seurakunnan jäsenten mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) järjestämällä yhteistyötä seurakunnan tehtävien hoitamisessa;
- 4) edistämällä jäsenten oma-aloitteista toiminnan suunnittelua ja valmistelua.

Seurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

7 §

Seurakunnan osa-aluehallinto

Seurakuntaneuvosto voi järjestää seurakunnan osa-aluetta koskevaa hallintoa turvataksaan seurakunnan tehtävän toteuttamisen ja osa-alueella asuvien jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunnan osa-alueen asioita hoitamaan asetetun toimielimen jäsenet tai osa jäsenistä valitaan alueella asuvien seurakunnan jäsenten esityksestä, ja että toimielimen jäsenten asuinpaikan tulee olla asianomaisella alueella.

8 §

Seurakunnat, joilla on erityisiä oikeuksia

Sellaisen seurakunnan hallintoon, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, sovelletaan lisäksi, mitä seurakuntayhtymästä tässä laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä säädetään. Seurakunnan toimielimiä ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto. Kirkkovaltuustoon sovelletaan, mitä yhteisestä kirkkovaltuustosta säädetään, ja kirkkoneuvostoon, mitä seurakuntaneuvostosta ja yhteisestä kirkkoneuvostosta säädetään.

Seurakuntayhtymä

9 §

Seurakuntayhtymän tehtävä

Seurakuntayhtymän tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä, hoitaa siihen kuuluvien seurakuntien yhteistä hallintoa ja taloutta.

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien:

- 1) kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken;
- 2) talousarviota ja muuta talouden- ja omaisuudenhoitoa;
- 3) henkilöstöhallintoa;
- 4) kirkonkirjojen pitoa;
- 5) arkistointia.

Seurakuntayhtymän tehtävänä on huolehtia siitä, että seurakuntaan on sijoitettu riittävä määrä henkilöstöä seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi. Seurakuntayhtymän perussäännössä voidaan määrätä, että seurakuntayhtymä ottaa seurakuntaan sijoitettujen virkojen ja tehtävien viranhaltijat ja työntekijät sekä irtisanoo ja purkaa tällaiset palvelussuhteet, jollei tästä laista muuta johdu.

Seurakuntayhtymälle voidaan siirtää seurakuntayhtymän perussäännössä toimivaltaa myös siinä mainituissa seurakunnalliseen toimintaan liittyvissä tehtävissä ja työmuodoissa.

10 §

Seurakuntayhtymän toimielimet

Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntayhtymän johtokunnat ja viranhaltijat.

11 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvalta ja päätösvallan siirtäminen

Seurakuntayhtymän päätösvaltaa käyttää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittava yhteinen kirkkovaltuusto, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi siirtää päätösvaltaa yhteiselle kirkkoneuvostolle, asettamalleen johtokunnalle ja viranhaltijalle. Päätösvaltaa ei saa siirtää, jos:

- 1) yhteisen kirkkovaltuuston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;
- 2) päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistö;

- 3) päätös on alistettava;
- 4) asia koskee kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken, toiminta- ja taloussuunnitelman tai tilinpäätöksen hyväksymistä tai virkojen perustamista tai lakkauttamista.

Yhteinen kirkkovaltuusto ei voi siirtää yhteiselle kirkkoneuvostolle kuuluvaa päätösvaltaa johtokunnalle tai viranhaltijalle, jos:

- 1) yhteisen kirkkoneuvoston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;
- 2) asia koskee esityksen tekemistä yhteiselle kirkkovaltuustolle;
- 3) asia koskee yhteisen kirkkovaltuuston tekemän päätöksen täytäntöönpanoa;
- 4) asian käsittelemistä yhteisessä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisenä asian merkityksen vuoksi.

12 §

Työjärjestys sekä ohje- ja johtosäännöt

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jossa määrätään yhteisen kirkkovaltuuston toiminnasta, varajäsenen kutsumisesta jäsenen tilalle ja asian käsittelystä.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvallan siirrosta määrätään sen hyväksymässä ohje- tai johtosäännössä. Ohje- tai johtosäännössä voidaan määrätä, että toimielimen tai viranhaltijan päätös on tehtävä esittelystä. Johtosäännössä voidaan määrätä virkojen ja tehtävien sijoittamisesta seurakuntayhtymään ja seurakuntiin.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

13 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksenteon edellytykset

Yhteisen kirkkoneuvoston on valmisteltava yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi tulevasta asiasta päätösehdotus, jollei asia koske kirkkovaltuuston toiminnan sisäistä järjestelyä.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä sitä kannattaa asiassa, joka koskee:

- 1) perussäännön muuttamista;
- 2) useamman kunnan alueella toimivan seurakuntayhtymän purkamista;
- 3) kirkollisen rakennuksen, kappelin, seurakuntatalon, seurakuntayhtymän virastotalon taikka leiri- tai kurssikeskuksen rakentamista tai hankkimista;
- 4) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista, sen käyttötarkoituksen muuttamista taikka muun rakennuksen muuttamista kirkolliseksi rakennukseksi;
- 5) hautausmaan perustamista tai laajentamista;
- 6) kiinteän omaisuuden luovuttamista;
- 7) (poist.) viran perustamista.

14 §

Yhteisen kirkkoneuvoston tehtävät

Yhteinen kirkkoneuvosto, jollei toisin säädetä tai määrätä:

- 1) johtaa seurakuntayhtymän hallintoa sekä seurakuntayhtymän talouden ja omaisuuden hoitoa;
- 2) johtaa yleisesti seurakuntayhtymän toimintaa ja viestintää;

3) valvoo seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien etua, edustaa seurakuntayhtymää ja käyttää sen ja siihen kuuluvien seurakuntien puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa;

4) tekee seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet;

5) tekee paikalliset virka- ja työehtosopimukset siten kuin niistä erikseen säädetään tai määrätään.

15 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvonta

Yhteinen kirkkoneuvosto ei saa panna yhteisen kirkkovaltuuston päätöstä täytäntöön, jos se on tehty virheellisessä järjestyksessä, yhteinen kirkkovaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen. Asia on viipymättä saatettava uudelleen yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi.

Jos yhteinen kirkkovaltuusto pysyy päätöksessään, yhteisen kirkkoneuvoston on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko päätöksen täytäntöönpanolle 1 momentissa tarkoitettu este.

Hallintomenettely toimielimessä

16 §

Päätösvaltaisuus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

17 §

Esteellisyys seurakunnassa ja seurakuntayhtymässä

Yhteisessä kirkkovaltuustossa jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettua läheistään.

Muissa toimielimissä esteellisyyteen sovelletaan hallintolain 28 §:ää lukuun ottamatta sen 1 momentin 6 kohtaa. Palvelussuhde seurakuntayhtymään ei tee henkilöä esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, jollei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitelty tai muutoin käsitelty asiaa.

18 §

Äänestäminen toimielimessä

Äänestys on toimitettava julkisesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä tai saavuttanut säädetyn määränemmistön.

19 §

Vaalin toimittaminen toimielimessä

Luottamushenkilö tai viranhaltija valitaan toimielimessä vaalilla. Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä. Jos puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan vaalissa kuukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan seuraavaan kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai suhteellisessa vaalissa korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava, mitä seurakuntavaaleista säädetään. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin.

20 §

Päätöksen siirtäminen ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi

Seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätös voidaan siirtää ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi siten kuin työjärjestyksessä tai ohje- tai johtosäännössä määrätään. Päätös voidaan tällöin kumota, muuttaa tai palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

21 §

Kokouksen julkisuus

Yhteisen kirkkovaltuuston kokous on julkinen. Kun toimielimessä käsitellään asiaa tai asiakirjaa, joka laissa säädetään salassa pidettäväksi, tai jos toimielin muuten painavan syyn vuoksi jossakin asiassa niin päättää, kokous on suljettu.

Muiden toimielinten kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää, eikä käsiteltävänä ole asia tai asiakirja, joka laissa säädetään salassa pidettäväksi.

22 §

Sopimukset seurakuntien ja seurakuntayhtymien kesken tai kunnan kanssa

Seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä yhteisestä hoitamisesta tai tehtävän hoitamisesta toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän puolesta.

Seurakunta tai seurakuntayhtymä voi sopimuksen perusteella huolehtia kunnalle tai kuntayhtymälle kuuluvasta tehtävästä. Jos tehtävää varten perustetaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän johtokunta, voidaan sopia, että kunta tai kuntayhtymä saa valita siihen jäseniä, kuitenkin enintään puolet.

23 §

Tarkemmat säännökset

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimielinten kokoonpanosta, koolle kutumisesta sekä läsnäolo- ja puheoikeudesta ja päätöksenteosta toimielimessä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän talous

24 §

Varojen käyttäminen

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän varoja saadaan käyttää ainoastaan niiden tehtävien toteuttamiseen.

25 §

Kirkollisvero

Seurakunnan jäsenen tulee osallistua seurakunnan, seurakuntayhtymän ja kirkon tehtävien rahoittamiseen maksamalla kirkollisveroa. Kirkollisveron perusteista ja kirkollisverosta vapauttamisesta säädetään evankelis-luterilaisten seurakuntien jäsenten velvollisuudesta suorittaa veroa seurakunnalle annetussa laissa (1013/2012). Kirkollisverosta vapauttamisesta päättää yhteinen kirkkoneuvosto.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka yhteisen kirkkovaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella.

26 §

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat luottamushenkilö ja viranhaltija:

- 1) joka päättää menoa tai tuloa koskevasta toimenpiteestä tai ottaa osaa sellaisen päätöksen tekemiseen;
- 2) joka hyväksyy maksettavaksi menon tai vastaanotettavaksi tulon;
- 3) jonka hallussa on seurakunnan tai seurakuntayhtymän rahavaroja tai muuta omaisuutta taikka joka ottaa osaa varojen sijoittamisesta koskevan päätöksen tekemiseen;
- 4) jonka tehtävänä on valvoa seurakunnan tai seurakuntayhtymän taloudellista etua, varojen hoitoa tai tilinpitoa.

Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan katsota yhteisen kirkkovaltuuston jäsentä eikä tilintarkastajaa.

27 §

Taloutta koskevat muut säännökset ja määräykset sekä taloussääntö

Seurakuntayhtymän kirjanpitovelvollisuudessa, kirjanpidossa, tilinpäätöksessä ja tilintarkastuksessa sovelletaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilintarkastuslakia (459/2007).

Toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarviosta, varojen ja omaisuuden hoitamisesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuksesta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta.

Taloudenhoidon järjestämisestä määrätään tarkemmin yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä.

Kirkolliset rakennukset ja seurakuntayhtymien kiinteistöt

28 §

Kirkollinen rakennus ja päätöksen alistaminen

Kirkollisia rakennuksia ovat kirkko, kellotapuli, siunaus- ja hautakappeli sekä hautausmaalla oleva niihin rinnastettava rakennus.

Kirkkopihan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan sovelletaan, mitä kirkollisesta rakennuksesta säädetään.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi, jos se koskee:

- 1) uuden kirkon tai siunauskappelin rakentamista tai hankkimista;
- 2) muun rakennuksen muuttamista kirkoksi tai siunauskappeliksi;
- 3) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka sen käyttötarkoituksen muuttamista;
- 4) luopumista kirkon käytöstä.

29 §

Kirkollisen rakennuksen suojelu

Kirkollisen rakennuksen suojelun tavoitteena on turvata kirkollinen rakennettu kulttuuriympäristö osana kulttuuriperintöä, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.

Kirkollinen rakennus, joka on rakennettu ennen vuotta 1917, on lain nojalla suojeltu. Kirkkohallitus voi määrätä tätä myöhemmin käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen suojeltavaksi, jos suojelu on perusteltua rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan tai erityisten ympäristöarvojen kannalta. Kirkkohallitus päättää suojelusta omasta, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai Museoviraston aloitteesta.

Rakennuksen suojelu käsittää myös sen kiinteän sisustuksen, siihen liittyvät maalaukset ja taideteokset sekä rakennuksen pihapiirin.

30 §

Lausunnot

Seurakuntayhtymän on ennen päätöksen tekemistä varattava Museovirastolle tilaisuus antaa asiasta lausunto, jos päätös koskee suojellun tai sellaisen kirkollisen rakennuksen, jonka käyttöön ottamisesta on kulunut 50 vuotta, olennaista muuttamista tai purkamista taikka käyttötarkoituksen muuttamista. Lausunto on pyydettävä jo asiaa koskevasta suunnitelmasta.

Seurakuntayhtymän on lisäksi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava tilaisuus antaa asiasta lausunto Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle, jos kirkollinen rakennus sijaitsee Ahvenanmaalla, tai saamelaiskäräjille, jos rakennus sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella.

Museovirasto voi antaa ohjeita suojeltua kirkollista rakennusta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta.

31 §

Päätös kirkollisen rakennuksen suojelun lakkaamisesta

Kirkkohallitus voi päättää, ettei kirkollista rakennusta enää ole pidettävä suojeltuna, jos:

- 1) rakennus on sillä tavoin vahingoittunut, ettei sitä voida saattaa ennalleen;
- 2) seurakuntayhtymässä on useita kirkollisia rakennuksia eikä siihen kuuluvalla seurakunnalla ole tarvetta toiminnassaan enää käyttää alueellaan olevaa suojeltua kirkollista rakennusta;
- 3) rakennuksen suojeleminen ei ole muusta erityisestä syystä enää perusteltua.

Kirkkohallituksen on ennen päätöksen tekemistä varattava Museovirastolle ja lisäksi 30 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle tai saamelaiskäräjille tilaisuus antaa asiassa lausunto.

Kirkkohallituksen päätöksestä tulee viipymättä ilmoittaa asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kirkollisen rakennuksen sijaintikunnalle.

32 §

Rakennussuojelun valvonta

Kirkkohallituksen, tuomiokapitulin tai Museoviraston määräämällä tarkastajalla on oikeus päästä kirkolliseen rakennukseen sen suojelua koskevan asian vireille panemisen tai suojelun noudattamisen ja soveltamisen kannalta tarpeellisten tarkastusten ja tutkimusten suorittamiseksi.

Kirkkohallitus voi kieltää sellaisen kirkollisessa rakennuksessa tehtävän muutos- tai korjaustyön, jota koskevaa päätöstä ei ole vahvistettu tai saatettu vahvistettavaksi. Kirkkohallituksen päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta.

33 §

Kirkollisen rakennuksen suojelun kustannukset

Seurakuntayhtymää, joka omassa tai siihen kuuluvan seurakunnan toiminnassa ei voi käyttää omistamaansa suojeltua kirkollista rakennusta tai saada siitä muuten kohtuullista hyötyä, ei voida velvoittaa sellaisiin suojelutoimenpiteisiin, joista aiheutuvat kustannukset ovat ilmeisessä epäsuhteessa siihen, mitä seurakuntayhtymä voi osoittaa kaikkien kirkollisten rakennustensa hoitoon ja kunnostamiseen.

34 §

Kiinteän omaisuuden luovuttaminen

Seurakuntayhtymän kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista tai muuta luovuttamista koskeva yhteisen kirkkovaltuuston päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi, jos luovuttamisen kohteena on hautausmaakiinteistö tai kiinteistö, jolla sijaitsee kirkollinen rakennus.

Hautaustoimi

35 §

Hautausmaan perustaminen ja lakkauttaminen

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto päättää hautausmaan perustamisesta, laajentamisesta ja lakkauttamisesta. Päätös on alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

36 §

Hautaoikeus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän velvollisuudesta osoittaa hautasija vainajalle säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Yhteinen kirkkoneuvosto voi päättää, että seurakuntayhtymän hautausmaahan saadaan haudata muukin kuin hautaustoimilaissa siihen oikeutettu vainaja.

Seurakuntayhtymä luovuttaa oikeuden hautaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Yhteinen kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä päättää luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin.

Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa hautaoikeuden vain seurakuntayhtymälle.

37 §

Hautaoikeuden voimassaoloaika

Hautaoikeus luovutetaan määräajaksi, enintään 50 vuodeksi. Määräaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy aikaisin-

taan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan käyttää uudelleen.

Hautaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana.

Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

38 §

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita hautaan voidaan haudata, ja käyttää puhevaltaa hautaa koskevista asioista siten kuin hautaustoimilaissa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

Hautaa luovutettaessa sovitaan hautaoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski, tai jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevista asioista. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakuntayhtymän viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät omaiset eivät ole sopineet hautaoikeuden uudesta haltijasta, yhteinen kirkkoneuvosto määrää hautaoikeuden haltijan. Yhteinen kirkkoneuvosto voi antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta.

39 §

Hautaamisjärjestys

Hautaa luovutettaessa sovitaan siitä, keitä hautaan voidaan haudata. Jos sopimusta ei ole tehty, hautaan voidaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jos tällaista sukulaista ei ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, hautaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa sekä kaikkien näiden puoliset.

Hautaustoimesta vastaava seurakuntayhtymän viranomainen voi hautaoikeuden haltijan suostumuksella antaa luvan haudata hautaan muunkin vainajan.

40 §

Haudan hoito

Hautaoikeuden haltija vastaa siitä, että hautaa hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Yhteinen kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakuntayhtymän kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Yhteinen kirkkovaltuusto voi päättää, että seurakunta vastaa haudan hoidosta, jos vainajan muiston vaalimista pidetään seurakuntayhtymän tai siihen kuuluvan seurakunnan kannalta tärkeänä.

Seurakuntayhtymä voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakuntayhtymä ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakuntayhtymä voi sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Yhteinen kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Yhteinen kirkkoneuvosto voi todeta hautaoikeuden

menetetyksi, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksen tiedoksi antamisesta säädetään 24 luvun 11 b §:ssä.

41 §

Erimielisyyden ratkaiseminen

Yhteinen kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta ja hänen velvollisuuksistaan, siitä keitä haetaan voidaan haudata, hautamuistomerkistä sekä muusta hautaa tai hautaamista koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa toisin säädetä.

42 §

Hautaustoimen ohjesääntö, hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, hautausmaakohtaisen hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman. Hautaustoimen ohjesäännössä määrätään:

- 1) haudoista;
- 2) hautakirjanpidosta;
- 3) haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista;
- 4) hautamuistomerkkien hyväksymisestä;
- 5) hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

43 §

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määrittämisessä otetaan huomioon seurakuntayhtymälle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi, mitä hautaustoimilain 6 §:ssä säädetään.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

44 §

Avopuolison asema

Mitä tämän lain hautaustoimea koskevissa säännöksissä säädetään puolisoista tai leskeistä, koskee myös kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyttä henkilöä.

Kirkonkirjat ja arkistotoimi

45 §

Kirkonkirjat

Kirkonkirjoja ovat:

- 1) kirkon yhteinen jäsenrekisteri (*jäsenrekisteri*), jota ylläpidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla;
- 2) manuaaliset kirkonkirjat.

Manuaalisia kirkonkirjoja ovat ennen vuotta 2005 pidetyt perhelehdet ja luettelot kastetuista, rippikoulun käyneistä ja konfirmoiduista sekä henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta, avioliittoon vihityistä, kuolleista ja haudatuista, muuttaneista, kirkosta eronneista ja kirkkoon liittyneistä. Manuaalisia kirkonkirjoja ovat myös ennen uskontokuntien jäsenrekiste-

reistä annetun lain (614/1998) voimaantuloa pidetyt kirkolliset väestörekisterit ja niihin kuuluvat asiakirjat.

Manuaalisista kirkonkirjoista jäsenrekisteriin talletetut tiedot ovat osa jäsenrekisteriä.

46 §

Kirkonkirjojen käyttötarkoitus

Kirkonkirjojen tietoja käytetään seurakunnan ja seurakuntayhtymän toiminnassa ja hallinnossa sekä kirkon jäsenten oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamisessa.

Seurakunta ja seurakuntayhtymä saa käyttää kirkonkirjojen tietoja niille tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen taikka muussa laissa säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa.

Kirkkohallitus saa käyttää jäsenrekisterin tietoja tilastojen laatimisessa ja kirkon toimintaan liittyvien tutkimusten tekemisessä. Tuomiokapituli saa käyttää jäsenrekisterin tietoja tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamisessa.

47 §

Keskusrekisteri

Seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat järjestävät kirkonkirjojen pitämisen yhteisenä keskusrekisterinä. Keskusrekisterin toimialue voi muodostua yhden tai useamman seurakuntayhtymän seurakunnista.

Keskusrekisterin järjestämisestä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

48 §

Jäsenrekisterin tietosisältö

Jäsenrekisteriin talletetaan kirkon jäsenistä manuaalisista kirkonkirjoista siirretyt tiedot ja uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 4 ja 5 §:n mukaiset tiedot.

Uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 5 §:n 6 ja 7 kohdassa tarkoitetuista tiedoista säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Jäsenrekisteriin voidaan tallettaa tietoja kirkkoon kuulumattomasta henkilöstä uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 5 §:n 3–5 kohdan nojalla. Näiden tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään jäsentä koskevien tietojen käsittelystä.

49 §

Rekisterinpitäjät ja vastuut

Rekisterinpitäjä on keskusrekisteri. Keskusrekisterin johtaja:

- 1) päättää kirkonkirjojen pitämistä koskevista asioista;
- 2) päättää jäsentä koskevien tietojen käsittelystä;
- 3) vastaa rekisteritietojen virheettömyydestä;
- 4) päättää kirkonkirjaan tallennettujen kirkon jäsenten yksittäisten tietojen luovuttamisesta todistuksena, otteena tai jäljennöksenä.

Kirkkohallitus vastaa jäsenrekisterin:

- 1) yleisestä toimivuudesta;
- 2) rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä;
- 3) tietohallinnosta;
- 4) tietoturvallisuudesta;
- 5) tietojen sähköisestä arkistoinnista.

Kirkkohallitus päättää teknisen käyttöyhteyden välityksellä tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta ja muusta kuin kirkon jäsenten yksittäisten tietojen luovuttamisesta. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset tietojen käytöstä ja suojauksesta.

Vastuu kirkonkirjoista jakautuu keskusrekisterien ja kirkkohallituksen kesken siten kuin tässä laissa tai muussa laissa säädetään.

50 §

Tietojen tallettaminen jäsenrekisteriin

Tiedon kirkollisesta vihkimisestä, avioliiton siunaamisesta, rippikoulun käymisestä ja konfirmaatiosta saa tallettaa jäsenrekisteriin muukin keskusrekisteri kuin se, johon kuuluvan seurakunnan jäsentä tieto koskee.

51 §

Jäsenrekisterin käyttöoikeus sekä käyttöoikeus- ja lokirekisteri

Kirkkohallitus myöntää käyttöoikeudet jäsenrekisterin tietojen käsittelyyn. Keskusrekisterin johtaja voi myöntää käyttöoikeuden keskusrekisteriin kuuluvien seurakuntien jäseniä koskevien tietojen käsittelyyn.

Kirkkohallituksen on pidettävä käyttöoikeuksien hallintaa varten käyttöoikeusrekisteriä niistä henkilöistä, joille on myönnetty oikeus jäsenrekisterin tietojen käsittelyyn. Käyttöoikeusrekisteriin talletetaan:

- 1) käyttäjän nimi, henkilötunnus, käyttäjätunnus ja organisaatio;
- 2) tiedot käyttöoikeuden sisällöstä ja laajuudesta;
- 3) tiedot käyttöoikeuspäätöksestä.

Kirkkohallituksen on pidettävä jäsenrekisterin tietojen käsittelystä lokirekisteriä käytön seuranta, valvonta ja suojausta varten. Lokirekisteriin talletetaan:

- 1) käyttäjän käyttäjätunnus;
- 2) käsittelyn tapahtuma-ajankohta;
- 3) käsitellyt tiedot tai tietoryhmät.

Kirkkohallituksen on säilytettävä käyttöoikeusrekisteriin talletetut tiedot viisi vuotta käyttöoikeuden päättymisestä lukien ja lokirekisteriin talletetut tiedot viisi vuotta niiden tallentamisajankohtaa seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

52 §

Kirkkohallituksen määräykset

Kirkkohallitus antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) jäsenrekisterin yleisestä toimivuudesta, rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä, tietohallinnosta ja tietoturvallisuudesta;
- 2) kirkonkirjojen järjestämisestä, säilyttämisestä ja hävittämisen edellytyksistä.

Kirkkohallitus määrää tietojen luovuttamisesta perittävistä maksuista.

53 §

Kirkonkirjojen säilyttäminen ja tallettaminen

Kirkonkirjat säilytetään pysyvästi. Kirkkohallitus voi määrätä tietyille tiedoille tai asiakirjoille määräaikaista säilytysajan.

Manuaalisia kirkonkirjoja voidaan tallettaa arkistolaitokseen. Talletetut kirkonkirjat ovat seurakuntayhtymän omaisuutta. Manuaalisten kirkonkirjojen tallettamisesta arkistolaitokseen säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Pysyvästi säilytettävien jäsenrekisteritietojen säilyttäminen voidaan antaa myös ulkopuolisen palveluntarjoajan hoidettavaksi siten kuin kirkkohallitus päättää.

54 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jos pappi kastaa tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa, hänen on välittömästi toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille keskusrekisterille tai uskonnolliselle yhdyskunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli. Ilmoituksen tulee sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika, tieto alaikäisen kastetun lapsen huoltajista sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta.

Avioliittoon vihkimisestä tehtävästä ilmoituksesta säädetään erikseen.

55 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009) säädetään.

56 §

Arkistotoimi

Jollei tässä laissa toisin säädetä, seurakuntayhtymän arkistotoimen hoitoon, tehtäviin, suunnitteluun ja järjestämiseen sovelletaan arkistolakia (831/1994).

Arkistotoimen järjestämisestä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkkohallitus määrää, mitkä kirkollisen viranomaisen asiakirjat on säilytettävä pysyvästi.

17 b luku

Hiippakuntavaltuusto

1 §

Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on:

1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteuttamista hiippakunnassa ja siihen kuuluvissa seurakunnissa ja ja seurakuntayhtymissä;

18 luku

Piispa

1 §

Piispa ja piispan tehtävät

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa sekä valvoo seurakuntia, seurakuntayhtymiä ja pappeja.

20 luku
Kirkolliskokous

1 §
Kokoonpano

(Poist.)

23 luku
Luottamushenkilöt ja vaalit

3 §
Vaalikelpoisuuden rajoitus

Seurakuntavaaleissa ei seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan luottamustoimeen saa valita tämän seurakuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä.

7 §
Luottamustoimen hoitaminen

Luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja sen jälkeenkin, kunnes toinen on valittu hänen sijaansa. Luottamushenkilön on hoidettava tointaan siihen saakka, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu, jos:

3) yhteinen kirkkoneuvosto on 7 luvun 15 §:n nojalla jättänyt yhteisen kirkkovaltuuston vaalipäätöksen täytäntöön panematta.

8 §
Naisten ja miesten edustus toimielimessä

Jollei erityisestä syystä muuta johdu, tulee kirkollisissa toimielimissä olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia lukuun ottamatta kirkolliskokousta, hiippakuntavaltuustoa, tuomiokapitulia, yhteistä kirkkovaltuustoa ja seurakuntaneuvostoa.

9 §
Seurakuntavaalit

Seurakuntavaaleissa valitaan yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Seurakunnassa, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, valitaan seurakuntavaaleissa kirkkovaltuuston jäsenet. Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa.

10 §
Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Jos kesken vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakunta liittyy seurakuntayhtymään tai eroaa siitä tai uusi seurakuntayhtymä perustetaan taikka seurakuntayhtymä puretaan, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan edellisen vaalin tuloksen perusteella.

Ylimääräiset vaalit toimitetaan, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely ei ole mahdollinen tai jokin seurakunta vaatii vaaleja. Muutoksen ollessa vähäinen tai jäljellä olevan toimikauden lyhyt kirkkohallitus voi määrätä, että ylimääräisiä vaaleja ei toimiteta tai että seurakuntayhtymässä yhteisenä kirkkovaltuustona toimii entinen yhteinen kirkkovaltuusto.

Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaetaan seurakuntien kesken siten kuin kirkkojärjestyksen 8 luvun 10 §:n 3 momentissa säädetään.

11 §

Kirkkoherranvaali

Tuomiokapituli voi seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa seurakuntaneuvosto (*kirkkoherran välillinen vaali*).

14 §

Äänioikeus hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen maallikkojäsenet. Jos sama henkilö on jäsenenä sekä seurakuntaneuvostossa että yhteisessä kirkkovaltuustossa, äänioikeutta seurakuntaneuvostossa käyttää hänen varajäsenensä.

16 §

Piispan vaali ja äänioikeus

Seurakuntaneuvostojen maallikkojäsenet valitsevat niin monta maallikkovalitsijaa, että 1 momentin 3–6 kohdassa tarkoitettuja maallikkovalitsijoita on yhteensä yhtä monta kuin äänioikeutettuja pappeja ja lehtoreita yhteensä.

17 §

Äänioikeus pappisasessorin vaalissa

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaalissa äänioikeutettuja ovat hiippakunnan papit ja lehtorit.

19 §

Seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnat

Seurakuntaneuvosto asettaa seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin toimittamista sekä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielinten muodostamista varten vaalilautakunnan, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä vähintään yhtä monta varajäsentä. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jonka mukaan he tulevat jäsenten sijaan.

Seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunta jakautuu jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, ja sen tehtävänä on huo-

lehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

20 §

Keskusvaalitoimikunta

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa seurakuntayhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa.

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

1 §

Alistaminen

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätös on alistettava, alistamisen toimittaa ja asiakirjat lähettää tuomiokapitulille seurakunnan viranomaisen päätöksen osalta seurakuntaneuvosto ja seurakuntayhtymän päätöksen osalta yhteinen kirkkoneuvosto. Jos alistettavan asian tutkiminen kuuluu kirkkohallitukselle, tuomiokapituli lähettää asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

3 §

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

- 1) seurakuntaneuvoston sekä sen alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä seurakuntaneuvostolle;
- 2) yhteisen kirkkoneuvoston sekä sen alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä yhteiselle kirkkoneuvostolle;
- 3) kirkkoherran, yhtymärovastin ja johtavan kirkkoherran päätöksestä, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vapaa-ajan, vuosiloman ja virkavapauden myöntämistä, tuomiokapitulille ja muissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle;

4 §

Kirkollisvalitus

Yhteisen kirkkovaltuuston, seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnan, hiippakuntavaltuuston, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen päätökseen sekä seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kirkollisvalituksella hallinto-oikeudelta. Alistettavassa asiassa valitus tehdään kuitenkin alustusviranomaiselle.

6 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Jos seurakunnan viranomaisen alistama päätös on jätetty tutkimatta tai vahvistamatta taikka sitä on muutettu, seurakuntaneuvostolla on oikeus valittaa ratkaisusta. Valitusoikeus on yhteisellä kirkkoneuvostolla, jos alistetun päätöksen on tehnyt seurakuntayhtymän viranomainen. Jos alistettua päätöstä on muutettu tai se on jätetty tutkimatta, asianosaisen tai seurakunnan jäsenen valitusoikeuteen sovelletaan, mitä 1 ja 2 momentissa ja 4 §:n 2 momentissa säädetään.

8 b §

Museoviraston valitusoikeus

Museovirasto saa hakea valittamalla muutosta:

- 1) seurakuntayhtymän viranomaisen 7 luvun 28 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, kun päätös koskee suojeltua kirkollista rakennusta;
- 2) kirkkohallituksen 7 luvun 29 §:n 2 momentissa ja 31 §:ssä tarkoitettuun kirkollisen rakennuksen suojelua koskevaan päätökseen.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimusaika 6 luvun 52 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta 6 luvun 55 §:ssä säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 6 luvun 52 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt yhteinen kirkkovaltuusto.

11 b §

Tiedoksianto hautaa koskevassa asiassa

Hautaa koskeva päätös annetaan tiedoksi hautaoikeuden haltijalle siten kuin tiedoksiannosta asianosaiselle 11 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus tässä laissa tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona kuulutus on julkaistu lehdessä.

14 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Seurakunnan jäsenellä ei ole 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kirkkohallituksen, tuomiokapitulin, yhteisen kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi, ei saa panna täytäntöön ennen kuin on selvitetty, ettei asiaa siirretä.

4 §

Tiedoksianto seurakunnalle, seurakuntayhtymälle, hiippakunnalle tai kirkolle

Seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava seurakunnassa seurakuntaneuvoston puheenjohtajalle tai kirkkoherralle ja seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle. Haaste tai tiedoksianto voidaan antaa myös viranhaltijalle, joka ohjesäännössä on määrätty ottamaan niitä vastaan.

8 §

Julkisuus ja salassapito

(Poist.)

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämisestä ja perimisestä päättävät yhteinen kirkkovaltuusto, tuomiokapituli ja kirkkohallitus.

8 b §

Tiedonsaantioikeus

Kirkon työmarkkinalaitoksella on oikeus saada kirkkohallitukselta, tuomiokapitulilta sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän asianomaiselta viranomaiselta 22 luvun 13 §:ssä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja sekä nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisenä, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tilintarkastajalla ja tuomiokapitulin määräämällä selvittäjällä sekä piispantarkastusta suorittavalla viranhaltijalla tai asiantuntijalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän pitää tarpeellisenä selvitys- tai tarkastustehtävän hoitamiseksi.

9 a §

Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella on oikeus ilmoittaa päätökseen eriävä mielipide, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan. Sama oikeus on asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Kirkolliskokouksen päätökseen ei voida ilmoittaa eriävää mielipidettä.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä.

14 §

Poikkeusolot

Kirkkohallitus voi 1 momentin 3 kohdan nojalla siirtää seurakuntavaalien toimittamista määräajaksi tai toistaiseksi sekä määrätä, että yhteisen kirkkovaltuuston kokouskutsu voidaan antaa poikkeuksellisella tavalla tai että sen päätösvaltaa siirretään yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle tai että näille pysyvien säännösten mukaan kuuluvaa päätösvaltaa siirretään yhtymärovastille tai kirkkoherralle.

18 §

Vaakunan hyväksyminen ja vahvistaminen

Seurakunnan vaakunan hyväksyy seurakuntaneuvosto. Seurakuntaneuvoston päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Tuomiokapitulin on ennen vaakunan vahvistamista hankittava Kansallisarkiston lausunto.

21 §

Sinetin ja leiman hyväksyminen ja vahvistaminen

Piispainkokous ja tuomiokapituli hyväksyvät omat sinettinsä ja leimansa. Seurakunnan sinetin ja leiman hyväksyy seurakuntaneuvosto. Keskusrekisterin sinetin ja leiman hyväksyy yhteinen kirkkoneuvosto tai seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärältä suurimman seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto.

Seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston on alistettava päätöksensä sinetin ja leiman hyväksymisestä tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

26 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

7 §

Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin 7 luvun 40 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 3 a luku on voimassa 31 päivään joulukuuta 2018. Seurakunnan on kuuluttava 3 luvun 1 §:n mukaisesti seurakuntayhtymään viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019. Seurakunta, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, voi säilyä itsenäisenä seurakuntana.

Seurakuntaan ja seurakuntayhtymään sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes seurakunta on lainvoiman saaneella päätöksellä liittynyt seurakuntayhtymään. Jos seurakuntayhtymän alue ei muutu, seurakuntayhtymään sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes seurakuntayhtymän tämän lain mukainen perussääntö on tullut lainvoimaiseksi.

Kirkkohallituksessa ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeseen seurakuntajaon muutokseen ja seurakuntayhtymän perussäännön hyväksymiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Alistusasioihin, joissa alistettava päätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Rovastikuntiin ja lääninrovasteihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes rovastikunta on lakkautettu tuomiokapitulin lainvoiman saaneella päätöksellä. Lääninrovastin tehtävä lakkaa samasta ajankohdasta lukien.

2) tekisi päätöksen, jolla

kumotaan kirkkojärjestyksen (1055/1993) 5 luvun 11 §, 6 luvun 28 ja 35 §, 9–17 luku, 18 luvun 5, 7 ja 8 §, 19 luvun B alaluvun otsikko ja 8–11 § sekä 23 luvun 8 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 11 § kirkolliskokouksen päätöksessä 415/2014, 6 luvun 28 ja 35 § päätöksessä 1009/2012, 19 luvun 8 §:n 1 momentti päätöksessä 1275/2003 ja 23 luvun 8 §:n 2 momentti päätöksessä 251/2012, sekä

muutetaan 2 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 2 momentti ja 24 §, 3 luvun 3 §:n 3 momentti, 4 luvun 3 ja 4 §, 5 luvun 10 §, 6 luvun A alaluvun otsikko, 1 §, 4 §:n 1 momentti, 4 c, 8, 9 ja 13 §, 14 §:n 2 momentin 2 kohta, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 20, 30, 32–34, 36 ja 37 §, IV osan otsikko, 7 ja 8 luku, 18 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 momentin 4 ja 5 kohta, 4 § ja 9 §:n 2 momentti, 19 luvun otsikko ja 1 §:n 1 momentin 2, 3 ja 7 kohta sekä 2 §:n 1 momentti, 20 luvun 1 §:n 1 momentti 22 luvun 7 §, 8 §, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 23 luvun 6 §:n 1 momentti ja 9 §:n (poist.) 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 9 §:n 2 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 1202/2002, 5 luvun 10 §, 6 luvun 14 §:n 2 momentin 2 kohta, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 20 ja 36 § sekä 19 luvun 2 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 415/2014, 6 luvun A alaluvun otsikko, 1 §, 4 §:n 1 momentti, 4 c, 8, 9, 13, (poist.) 32, 34 ja 37 § kirkolliskokouksen päätöksessä 1009/2012, 6 luvun 33 § (poist.) kirkolliskokouksen päätöksissä 1009/2012 ja 415/2014, 18 luvun 9 §:n 2 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 2, 3 ja 7 kohta kirkolliskokouksen päätöksessä 1275/2003, (poist.) 23 luvun 6 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 1305/1997 ja 9 §:n (poist.) 2 kohta kirkolliskokouksen päätöksessä 251/2012, 6 luvun 30 §, 20 luvun 1 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemässä päätöksessä, 22 luvun 7 §, 8 §, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti ja 11 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen 7.11.2014 tekemässä päätöksessä seuraavasti:

2 luku

Kirkon pyhät toimitukset

2 §

Päiväjumalanpalvelus pidetään sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä seurakunnan kirkossa. Jos kirkkoja on useita, jumalanpalvelus pidetään seurakuntaneuvoston päättämässä kirkossa tai kirkoissa. Jumalanpalvelus voidaan pitää myös muualla kuin kirkossa.

3 §

Päiväjumalanpalvelus aloitetaan kello 10. Seurakuntaneuvosto voi perustellusta syystä päättää, että päiväjumalanpalvelus aloitetaan säännöllisesti muuhun kellonaikaan. Päätös on alistettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

8 §

Seurakuntaneuvosto hyväksyy suunnitelman jumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista noudattaen kirkkohallituksen päätöstä seurakunnan päiväjumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista.

9 §

Ehtoollista saa viettää kirkossa, siunauskappelissa ja kappelissa. Ehtoollista saa viettää myös muussa paikassa, jonka tuomiokapituli on hyväksynyt tähän tarkoitukseen seurakuntaneuvoston esityksestä.

24 §

Seurakunnan jäsenellä on oikeus saada omasta seurakunnastaan kirkollista toimitusta toimitamaan toivomansa pappi, jollei perusteltu syy sitä estä.

Pappi on velvollinen kirkkoherran määräyksestä toimittamaan kirkollisen toimituksen seurakuntayhtymänsä alueella myös toisen seurakunnan jäsenelle.

Kirkkoherra voi määrätä papin toimittamaan tai pappi voi pyynnöstä toimittaa kirkollisen toimituksen myös toisen seurakuntayhtymän alueella.

3 luku

Kristillinen kasvatus ja opetus sekä konfirmaatio

3 §

Seurakunnan rippikoulun ohjesäännön hyväksyy seurakuntaneuvosto. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

4 luku

Sielunhoito ja rippi; kirkkokuri; diakonia ja lähetystyö

3 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta. Toiminnasta määrätään tarkemmin seurakuntaneuvoston hyväksymässä diakoniatyön johtosäännössä.

4 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä, jonka tarkoituksena on evankeliumin levittäminen niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Toiminnasta määrätään tarkemmin seurakuntaneuvoston hyväksymässä lähetystyön johtosäännössä.

5 luku Pappisvirka

10 §

Pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, jossa hänet on vihitty pappisvirkaan tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt. Jos pappi saa viranhoitomääräyksen papin virkaan toisessa hiippakunnassa, hän siirtyy tähän hiippakuntaan. Papin virasta taikka muusta seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virasta eronnut pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt.

Seurakuntayhtymään sijoitetun papin viran haltija voi kuulua siihen hiippakuntaan, johon seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellinen vähemmistö kuuluu.

Jos pappi ei ole seurakuntayhtymän palveluksessa, hän kuuluu sen seurakunnan äänestysalueeseen, jonka jäsen hän on. Hiippakunnan pappi, joka ei asu hiippakunnan alueella, kuuluu tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueeseen.

6 luku Henkilöstö

A. Yleiset säännökset

1 §

Seurakuntayhtymässä voi olla papin virkoina yhtymärovastin viran ja kirkkoherran virkojen lisäksi kappalaisen ja seurakuntapastorin virkoja.

Kuhunkin seurakuntayhtymän seurakuntaan tulee olla sijoitettuna kirkkoherran virka. Tuomiokapitulin suostumuksella voidaan määrätä, että kirkkoherran virka on sijoitettu kahden tai useamman seurakunnan yhteiseksi viraksi. Aloitteen yhteisen kirkkoherran viran perustamisesta voi tehdä yhteinen kirkkovaltuusto, seurakuntaneuvosto tai tuomiokapituli. Kustannusten jakoperusteet vahvistetaan viran perustamisesta päätettäessä.

Seurakuntayhtymässä on seurakuntayhtymään sijoitettu yhtymärovastin virka, joka on kokotai osa-aikainen siten kuin siitä seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää muiden virkojen sijoittamisesta seurakuntayhtymään.

Seurakuntayhtymän lehtorin virasta säädetään 30–34 §:ssä.

4 §

Kirkkoherralta vaaditaan yksikielisessä seurakunnassa sen kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa. Kaksikielisessä seurakunnassa vaaditaan seurakunnan enemmistön kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

4 c §

Täytettäessä seurakuntayhtymään tai seurakuntaa sijoitettua virkaa tai muuta palvelussuhdetta seurakuntayhtymässä, joka kuuluu kokonaan tai osittain saamelaiden kotiseutalueeseen, saamen kielen taito katsotaan erityiseksi ansioksi.

8 §

Jollei ohje- tai johtosäännössä toisin määrätä, myöntää:

- 1) seurakuntaneuvosto virkavapaan, työvapaan ja vuosiloman seurakuntaan sijoitetun muun kuin papin viran haltijalle sekä työntekijälle;
- 2) yhteinen kirkkoneuvosto virkavapaan, työvapaan, vuosiloman ja vapaa-ajan kaikille seurakuntayhtymän muun kuin papin viran haltijoille sekä työntekijöille;
- 3) kirkkoherra vuosiloman ja vapaa-ajan sekä enintään kahden kuukauden pituisen virkavapaan seurakuntaan sijoitetun papin viran haltijalle;
- 4) yhtymärovasti vuosiloman ja vapaa-ajan sekä enintään kahden kuukauden pituisen virkavapaan seurakuntayhtymään sijoitetun papin viran haltijalle;
- 5) tuomiokapituli:
 - a) vuosiloman, virkavapaan ja vapaa-ajan kirkkoherralle ja yhtymärovastille;
 - b) yli kahden kuukauden virkavapaan seurakuntayhtymään tai seurakuntaan sijoitetulle muulle papin viran haltijalle;
 - c) virkavapaan, työvapaan ja vuosiloman tuomiokapitulin viranhaltijalle sekä työntekijälle;
- 6) kirkkohallitus virkavapaan, työvapaan ja vuosiloman kirkkohallituksen viranhaltijalle sekä työntekijälle.

9 §

Jos papin viran haltija pyytää virkavapaata kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi muun kuin sairauden tai perhevapaan vuoksi, hänen on liitettävä hakemukseensa seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston lausunto.

Papin viran haltijan virkavapaata ja vuosilomaa koskevasta kirkkoherran päätöksestä on ilmoitettava seurakuntaneuvostolle sekä yhtymärovastille ja tuomiokapitulille.

Papin viran haltijan nimikirjaan merkittävästä virkavapaasta on ilmoitettava tuomiokapitulille.

13 §

Kirkkoherran tehtävänä on johtaa kirkkolain 7 luvun 1 §:n mukaista seurakunnan toimintaa. Kirkkoherra on vastuussa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta sekä yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta. Kirkkoherran tulee myös valvoa, että seurakunnan muuta toimintaa kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta, diakoniaa sekä evankelioimis- ja lähetystyötä harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtävän mukaisesti.

Kirkkoherra on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies. Seurakuntaneuvosto voi päättää, että kirkkoherran alainen viranhaltija tai työntekijä toimii päätöksessä mainittujen kirkkoherran alaisten muiden viranhaltijoiden tai työntekijöiden esimiehenä.

Mitä kirkkoherran tehtävistä säädetään tai määrätään, koskee myös sitä, joka määrätään virkaa hoitamaan.

14 §

Tuomiokapituli voi päättää enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, ettei kirkkoherran tai kappalaisen virkaa julisteta haettavaksi, jos:

- 2) tuomiokapituli katsoo seurakuntaa tai seurakuntayhtymää koskevien järjestelyjen voivan aiheuttaa sen, että virka tulee tarpeettomaksi;

16 §

Kirkkoherran välitöntä vaalia varten tuomiokapituli tekee vaaliehtotuksen. Tuomiokapituli voi ennen vaaliehtotuksen tekemistä pyytää seurakuntaneuvostolta lausunnon virkaan kelpoisista hakijoista. Vaaliehtotuksessa tuomiokapituli asettaa vaaliehtokkaiksi kolme kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa vaalisijoille siinä järjestyksessä kuin heidät katsotaan taitaviksi ja kykeneviksi virkaan ottaen huomioon viran erityiset tarpeet.

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle. Lausunnossa todetaan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan.

17 §

Tuomiokapituli voi julistaa kirkkoherran viran uudelleen haettavaksi seurakuntaneuvoston ja kappalaisen viran uudelleen haettavaksi seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkovaltuuston pyynnöstä, jos virkaa on hakenut vain yksi kelpoinen hakija tai jos seurakunnan etu sitä vaatii.

Jos kirkkoherran tai kappalaisen virkaan ei uutena hakuaikana tule uutta kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa, tuomiokapituli antaa seurakuntaneuvoston pyynnöstä kirkkoherran virkaan kelpoiselle hakijalle ja seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkovaltuuston pyynnöstä kappalaisen virkaan kelpoiselle hakijalle viranhoitomääräyksen virkaan. Muussa tapauksessa tuomiokapituli voi perustellusta syystä päättää, että viran täyttämismenettely raukeaa.

19 §

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli lähettää seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle hakijoiden hakemukset ja lausuntonsa hakijoista. Tuomiokapituli määrää henkilön, jonka tehtävänä on kirkkoherran välillisen vaalin valmisteleminen seurakunnassa.

Seurakuntaneuvosto valitsee kirkkoherran virkaan ja seurakuntaneuvosto tai yhteinen kirkkovaltuusto kappalaisen virkaan jonkun niistä hakijoista, jotka tuomiokapituli on todennut kelpoiksi virkaan.

20 §

Kun seurakuntaneuvosto on toimittanut kirkkoherran välillisen vaalin tai seurakuntaneuvosto taikka yhteinen kirkkovaltuusto kappalaisen vaalin, sen on lähetettävä kirkkoherran tai kappalaisen viran hakemusasiakirjat ja ote pöytäkirjasta tuomiokapitulille. Pöytäkirjan otteeseen on liitettävä ilmoitus siitä, milloin päätös valitusosoituksineen on annettu tiedoksi hakijoille.

Jos virkaan valittu on saamassa viranhoitomääräyksen useampaan virkaan, hänen on viivytettyä ilmoitettava tuomiokapitulille, minkä viran hän ottaa vastaan. Jos hän peruuttaa hakemuksensa, virka on julistettava uudelleen haettavaksi, jollei seurakuntaneuvosto tai yhteinen kirkkovaltuusto menettele kirkkolain 6 luvun 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Tuomiokapituli antaa virkaan valitulle viranhoitomääräyksen seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

30 §

Tuomiokapituli voi hakemuksesta myöntää oikeuden toimia lehtorina henkilölle, joka on yliopistossa suorittanut sellaisen teologisen tutkinnon, jonka piispainkokous on hyväksynyt lehtorin viran kelpoisuusvaatimukseksi. (Poist.)

Tuomiokapitulin tulee tutkia hänen sopivuutensa seurakuntayhtymän palvelukseen soveltaen, mitä papiksi vihittävästä säädetään.

Lehtorina pidetään henkilöä, joka tuomiokapituin antaman viranhoitomääräyksen perusteella on seurakuntayhtymään tai seurakuntaan sijoitetun lehtorin viran taikka kirkkolain 6 luvun 8 §:ssä tarkoitetun lehtorin viran haltija tai tuomiokapitulin oikeuttamana toimii lehtorina tämän luvun 38 §:ssä tarkoitetun yhteisön palveluksessa.

32 §

Lehtorin viran hakijalta vaaditaan, että hän on suorittanut 10 §:ssä mainitun tutkinnon. Tutkinnon suorittamisen edellytyksiin sovelletaan 11 §:ää.

33 §

Lehtorin viran täyttämiseen sovelletaan, mitä kappalaisen viran täyttämisestä 14–17, 19 ja 20 §:ssä säädetään.

34 §

Lehtori kuuluu hiippakuntaan, jonka tuomiokapitulilta hän on saanut nimityksen tai viranhoitomääräyksen taikka oikeuden toimia kristillisen yhdistyksen tai muun yhteisön palveluksessa. Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva lehtori voi kuulua siihen hiippakuntaan, johon seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellinen vähemmistö kuuluu.

36 §

Yhteisen kirkkoherran välillinen vaali toimitetaan seurakuntien seurakuntaneuvostojen yhteisessä kokouksessa soveltaen 19 ja 20 §:ää.

37 §

Seurakuntaneuvostot päättävät yhteisessä kokouksessa yhteistä kirkkoherran viran täyttöä ja virkaa koskevista asioista, jollei erikseen toisin säädetä tai määrätä. Puheenjohtajana toimii jäsenmäärältään suurimman seurakunnan seurakuntaneuvoston puheenjohtaja tai, jos hän on estynyt tai esteellinen, seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja.

IV Osa

Seurakunta ja seurakuntayhtymä

7 luku

Seurakuntarakenteen muutos

A. Seurakuntajaon muutos

1 §

Aloite seurakuntajaon muutokseksi toimitetaan tuomiokapitulille. Aloite on perusteltava, ja siihen on liitettävä asian arvioimiseksi tarpeellinen selvitys. Jos aloite koskee seurakunnan jonkin alueen siirtämistä toiseen seurakuntaan, alue on yksilöitävä.

Aloitteeseen on liitettävä seuraavat lausunnot:

- 1) seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunnan lausunto, jos aloite koskee sen alueen muodostamista itsenäiseksi seurakunnaksi;
- 2) seurakuntaneuvoston lausunto, jos aloitteen tekijänä on seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunta tai seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto;
- 3) seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston lausunto, jos aloitteen tekijänä on seurakuntaneuvosto tai seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunta;
- 4) tuomiokapituleiden lausunnot, kun muutoksen kohteena olevat seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin.

Tuomiokapituli voi hylätä aloitteen heti, jos se on ilmeisen epätarkoituksenmukainen. Jos sama aloite tulee vireille vuoden kuluessa uudelleen, se on otettava valmisteluun.

2 §

Tuomiokapituli voi määrätä selvittäjän valmistelemaan aloitteessa tarkoitettua seurakuntajaon muutosta ja tekemään siitä ehdotuksen. Selvittäjällä on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiltä tietoja ja muuta apua tehtävänsä suorittamiseen. Selvittäjä antaa tuomiokapitulille ehdotuksensa ja selvityksessä kertyneet asiakirjat.

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta ja siitä tehdystä selvityksestä sekä seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Tuomiokapituli hankkii tarvittaessa Kotimaisten kielten keskuksen lausunnon seurakunnalle annettavasta nimestä.

Jos seurakuntajaon muutoksen kohteena olevat seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan hiippakuntaan, tuomiokapituli lähettää aloitteen sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

3 §

Tuomiokapituli tai kirkkohallitus päättää omaisuuden jaosta seurakuntajaon muutosta koskevassa päätöksessä, jos seurakuntajaon kohteena olevat seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymä voidaan velvoittaa päätöksessä maksamaan toiselle rahakorvaus, jos osuudet varoista ja veloista eivät muutoin muodostu jakopäätöksen mukaisiksi. Tuomiokapituli tai kirkkohallitus voi erityisestä syystä jättää omaisuuden jaosta päättämisen tapahtuvaksi myöhemmin ja päättää vain jaon tarpeellisuudesta sekä tarvittaessa jakoperusteista tehtävistä poikkeuksista.

4 §

Tuomiokapituli määrää järjestelytoimikunnan jäsenten ja varajäsenten lukumäärän ja nimeää sille puheenjohtajan. Niiden seurakuntien seurakuntaneuvostojen, joista uusi tai laajeneva seurakunta on muodostettu, on tehtävä tuomiokapitulille ehdotukset järjestelytoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla vaalikelpoisia uuden tai laajenevan seurakunnan luottamustoimeen.

Järjestelytoimikunnan jäsenpaikat tulee jakaa muutoksen kohteena olevien seurakuntien kesken. Tuomiokapituli määrää seurakuntien seurakuntaneuvostojen ehdotusten perusteella jokaisesta seurakunnasta yhden jäsenen ja jakaa muut paikat seurakuntien läsnä olevien jäsenten määrien suhteessa.

5 §

Kun seurakuntavaalien tulos on vahvistettu, seurakuntaneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimiin, jotka ovat tarpeen seurakunnan hallinnon järjestämiseksi. Ensimmäisessä kokouksessaan seurakuntaneuvosto hyväksyy seurakuntaneuvoston työjärjestyksen ja asettaa tarvittavat muut toimitukset. Seurakuntaneuvoston hyväksymää työjärjestystä noudatetaan väliaikaisesti, kunnes työjärjestystä koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Seurakuntaneuvosto on heti toimivaltainen. Sen alaisten toimielinten toimikausi alkaa seurakuntajaon muutoksen tultua voimaan.

6 §

Tuomiokapituli päättää selvittäjän ja järjestelytoimikunnan toiminnasta aiheutuneiden kustannusten jakamisesta.

B. Seurakuntayhtymän perustaminen ja väliaikainen seurakuntayhtymä

7 §

Kun seurakuntayhtymien on kirkkolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan muodostettava seurakuntayhtymä, yhteisten kirkkoneuvostojen on valmisteltava ehdotus seurakuntayhtymän perussäännöksi. Valmistelun aloittaminen on jäsenmäärältään suurimman seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston tehtävä.

Jos seurakuntayhtymät eivät pääse yksimielisyyteen perussäännöstä ja omaisuusluettelosta, tuomiokapituli määrää selvittäjän valmistelevaan ehdotuksen. Tuomiokapituli voi muutoinkin tarvittaessa määrätä selvittäjän. Tuomiokapituli lähettää ehdotuksen, seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen siitä antamat lausunnot sekä oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

8 §

Perussäännössä on mainittava seurakuntayhtymän nimi ja kotipaikka sekä siihen kuuluvat seurakunnat. Nimen tulee sisältää sana seurakuntayhtymä.

Perussäännössä on määrättävä seurakuntayhtymälle kuuluvat:

- 1) hallinto- ja talousasiat;
- 2) seurakunnalliseen toimintaan liittyvät tehtävät ja työmuodot, jotka kirkkolain 7 luvun 9 §:n 4 momentin mukaan annetaan seurakuntayhtymän hoidettavaksi;
- 3) tehtävät, jotka ovat tarpeen seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien välisten asioiden hoitamiseksi.

9 §

Seurakuntayhtymät ja niihin kuuluvat seurakunnat voivat tehdä uutta seurakuntayhtymää perustettaessa yhdistymissopimuksen, jossa sovitaan ainakin:

- 1) uuden seurakuntayhtymän hallinnon järjestämisen periaatteista;
- 2) yhteisen kirkkoneuvoston paikkojen määrästä sekä paikkojen jakautumisesta seurakuntayhtymiin kuuluvien seurakuntien kesken;

3) seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien osa-aluehallinnosta.

10 §

Jos perussääntöä ei ehditä vahvistaa tai seurakuntavaaleja toimittaa ennen kuin uuden seurakuntayhtymän on kuntajaon muuttuessa aloitettava toimintansa, seurakuntien ja seurakuntayhtymien on huolehdittava väliaikaisena seurakuntayhtymänä kuntajaon muutoksen voimaantulosta lukien asioista, joista säädetään kirkkolain 7 luvun 9 §:ssä.

Yhteiset kirkkovaltuustot, yhteiset kirkkoneuvostot ja seurakuntaneuvostot jatkavat toimintaansa, kunnes uudet toimitukset on muodostettu tai valittu.

Tuomiokapituli vahvistaa väliaikaisen yhteisen kirkkovaltuuston paikkojen jakautumisen seurakuntien kesken 8 luvun 10 §:n 3 momentin mukaan, ja yhteiset kirkkovaltuustot tai seurakuntaneuvostot valitsevat sen jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet. Väliaikainen yhteinen kirkkovaltuusto valitsee jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet väliaikaiseen yhteiseen kirkkoneuvostoon, johon kuuluu puheenjohtajan lisäksi kahdeksan muuta jäsentä.

11 §

Seurakuntayhtymän väliaikaisten toimielinten on ryhdyttävä hoitamaan välttämättömiä tehtäviä jo ennen kuin seurakuntayhtymän on aloitettava toimintansa. Väliaikaisen yhteisen kirkkovaltuuston on:

- 1) vahvistettava tuloveroprosentti ensimmäistä vuotta varten;
- 2) hyväksyttävä seurakuntayhtymän talousarvio;
- 3) hyväksyttävä seurakuntayhtymän seurakuntien tilinpäätökset liittymistä edeltäneeltä vuodelta sekä päätettävä vastuuvapaudesta.

Tuomiokapituli määrää seurakuntayhtymän muodostamisen yhteydessä tarvittavat muut väliaikaiset toimenpiteet.

Seurakuntayhtymän väliaikaisiin toimielimiin sovelletaan, mitä vastaavista seurakuntayhtymän toimielimistä säädetään.

8 luku

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän hallinto

A. Seurakunnan hallinto

1 §

Seurakuntaneuvoston tehtävänä on sen lisäksi, mitä kirkkolaissa säädetään:

- 1) edistää seurakunnan hengellistä elämää ja toteuttaa seurakunnan tehtävää;
- 2) huolehtia yhteisen kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

2 §

Seurakuntaneuvoston jäseniä ovat kirkkoherra sekä vaaleilla valitut luottamushenkilöt. Luottamushenkilöjäseniä valitaan seurakunnan läsnä olevien jäsenten määrän mukaan seuraavasti:

Seurakunnan jäsenmäärä	Seurakuntaneuvoston luottamushenkilöjäsenten määrä
2 000 tai vähemmän	8
2 001–4 000	10
4 001–10 000	12

10 001–20 000	14
yli 20 000	16

3 §

Seurakuntaneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikautensa ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

4 §

Seurakuntaneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Seurakuntaneuvosto kokoontuu myös, jos puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai jos vähintään neljäsosa jäsenistä kirjallisesti sitä pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Toimikauden ensimmäisen seurakuntaneuvoston kutsuu koolle kirkkoherra. Kokouksen avaa iältään vanhin luottamushenkilöjäsen, joka johtaa puhetta, kunnes puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

5 §

Asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi, jos kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto ovat eri mieltä:

- 1) jumalanpalveluksesta tai kirkollisesta toimituksesta;
- 2) seurakunnan alueella sijaitsevan kirkon, siunauskappelin tai kappelin käytöstä;
- 3) seurakunnan päätettävänä olevasta kolehdista.

6 §

Seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa asiassa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiassa, joka koskee:

- 1) perussäännön muuttamista;
- 2) seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa;
- 3) seurakuntayhtymän talousarviota;
- 4) yhteisten työmuotojen järjestämistä;
- 5) seurakuntajaotuksen muuttamista;
- 6) seurakuntaan sijoitetun viran perustamista, lakkauttamista tai muuttamista;
- 7) rakennusta, jota käytetään seurakunnan toimintaan.

7 §

Seurakunnan toimielimessä läsnäolo- ja puheoikeus on:

- 1) seurakuntaneuvoston kokouksessa osa-aluehallinnon johtokunnan puheenjohtajalla ja osa-alueen toimintaa johtavalla papilla;
- 2) johtokunnan kokouksessa seurakuntaneuvoston keskuudestaan valitsemalla jäsenellä.

Seurakuntaneuvoston ohjesäännössä ja johtokunnan johtosäännössä voidaan määrätä seurakuntaan sijoitetun viran haltijan läsnäolo- ja puheoikeudesta seurakuntaneuvoston tai johtokunnan kokouksessa. Kokouksen päätöksellä läsnä voi olla muukin henkilö.

8 §

Johtokunnan sekä kirkkolain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun viranhaltijan päätökset on lähetettävä seurakuntaneuvostolle siten kuin seurakuntaneuvoston työjärjestyksessä määrätään.

9 §

Seurakuntaneuvosto voi hyväksyä johtosääntöjä toimielinten tai viranhaltijoiden toiminnan sekä seurakunnan muun hallinnon järjestämiseksi.

Seurakuntaneuvosto voi asettaa johtokuntia, joiden tehtävät määrätään johtosäännössä.

B. Seurakuntayhtymän hallinto

10 §

Yhteiseen kirkkovaltuustoon valitaan jäseniä seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien läsnä olevien jäsenten yhteenlasketun määrän mukaan seuraavasti:

Seurakuntien jäsenmäärä	Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenmäärä
10 000 tai vähemmän	21
10 001–20 000	31
20 001–40 000	41
40 001–150 000	51
150 001–300 000	61
yli 300 000	71

Yhteinen kirkkovaltuusto voi erityisestä syystä päättää vaalikaudeksi kerrallaan, että jäsenmäärä on pienempi pariton määrä kuin 1 momentissa säädetään, kuitenkin vähintään 11.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää viimeistään vaalivuoden kesäkuussa paikkojen jaon seurakuntien kesken. Jäsenten paikoista kukin seurakunta saa ensin kaksi paikkaa tai, jos seurakuntia on enemmän kuin 20, yhden paikan. Muut paikat jaetaan seurakuntien läsnä olevien jäsenten määrien suhteessa.

11 §

Yhteinen kirkkovaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikautensa ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

12 §

Yhteisen kirkkovaltuuston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Jos varapuheenjohtajallakin on este, kokouksen kutsuu koolle yhtymärovasti.

Ensimmäisen yhteisen kirkkovaltuuston kokouksen kutsuu koolle yhtymärovasti. Kokouksen avaa iältään vanhin jäsen, joka johtaa puhetta, kunnes yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

Yhteinen kirkkovaltuusto on kutsuttava koolle, jos piispa, tuomiokapituli tai yhteinen kirkkoneuvosto sitä vaatii tai vähintään neljännes yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä on esittänyt koolle kutsumista ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

13 §

Yhteisen kirkkovaltuuston kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka, ja siihen liitetään asialuettelo. Kokouskutsu lähetetään yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvos-

ton jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta ja pannaan samanaikaisesti julki seurakunnan ilmoitustaululle.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa, jos asia on kiireellinen eikä tarkoita uutta määrärahaa tai entisen korottamista.

Jos asia on päätetty siirtää käsiteltäväksi jatkokokouksessa, uutta kokouskutsua ei tarvita.

14 §

Yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa on läsnäolovelvollisuus ja puheoikeus yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja yhtymärovastilla. Jos yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yhtymärovasti ovat estyneitä, läsnäolovelvollisuus ja puheoikeus on yhteisen kirkkoneuvoston määräämällä jäsenellä. Yhtymärovastin tai yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan tai sen määräämän jäsenen poissaolo ei estä päätöksen tekemistä.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi määrätä seurakuntayhtymän viranhaltijan tai työntekijän olemaan läsnä yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa.

15 §

Yhteinen kirkkovaltuusto voi hyväksyä johtosääntöjä toimielinten tai viranhaltijoiden toiminnan sekä seurakuntayhtymän muun hallinnon järjestämiseksi.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi asettaa toimikaudekseen johtokuntia yhteisen kirkkoneuvoston alaisuuteen. Johtokunnan tehtävät määrätään yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä johtosäännössä.

16 §

Yhteisen kirkkoneuvoston jäseniä ovat yhtymärovasti ja yhteisen kirkkovaltuuston valitsemat vähintään kuusi ja enintään 16 muuta seurakuntavaaleissa vaalikelpoista henkilöä sen mukaan kuin ohjesäännössä määrätään.

Yhteinen kirkkovaltuusto valitsee yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet.

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten vaali toimitetaan yhteisen kirkkovaltuuston ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

17 §

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Yhteinen kirkkoneuvosto kokoontuu myös, jos puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai jos vähintään neljäsosa jäsenistä kirjallisesti sitä pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle yhteisen kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Kokouksesta ilmoitetaan samalla yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

18 §

Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus:

- 1) yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla;
- 2) seurakuntien kirkkoherroilla;
- 3) seurakuntayhtymän johtavilla viranhaltijoilla;
- 4) yhteisen kirkkoneuvoston päätöksellä muullakin henkilöllä.

Seurakuntayhtymän johtokunnan kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus on yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston keskuudestaan valitsemalla jäsenellä sekä yhtymärovastilla.

19 §

Yhtymärovastin tehtävänä on:

- 1) johtaa seurakuntayhtymän yhteistä toimintaa ja seurakuntayhtymän hallinnon järjestämistä;
- 2) valvoa yhteisen kirkkoneuvoston päätösten lainmukaisuutta ja niiden noudattamista;
- 3) toimia seurakuntayhtymään sijoitettuihin virkoihin ja tehtäviin määrätyn henkilöstön ylimpänä esimiehenä;
- 4) toimia seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien kirkkoherrojen hallinnollisena esimiehenä;
- 5) edistää seurakuntien välistä yhteistyötä;
- 6) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka yhtymärovastille säädetään tai määrätään;
- 7) hoitaa tehtäviä, jotka piispa tai tuomiokapituli hänelle antaa.

20 §

Kokoaikaisen yhtymärovastin vaaliin sovelletaan, mitä kirkkoherran välillisestä vaalista säädetään. Vaalin toimittaa yhteinen kirkkovaltuusto. Osa-aikaisen yhtymärovastin virkaan tuomiokapituli määrää jonkun seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien kirkkoherroista. Jos yhtymärovastin virka on avoinna tai yhtymärovasti on virkavapaa, tuomiokapituli määrää jonkun seurakuntayhtymän kirkkoherroista hoitamaan virkaa.

Yhtymärovastin virka täytetään toistaiseksi tai määräajaksi. Yhtymärovastin tulee olla kelpoinen kirkkoherran virkaan.

Jos seurakuntayhtymään kuuluu kielen perusteella toiseen hiippakuntaan kuuluvia seurakuntia, voi niiden seurakuntien tuomiokapituli määrätä yhden kirkkoherroista johtavaksi kirkkoherraksi neljäksi vuodeksi kerrallaan. Hänen tehtävänä on hoitaa 19 §:n 4–7 kohdassa tarkoitetut tehtävät.

C. Asian käsittely toimitilimessä ja seurakuntien yhteistoiminta

21 §

Jos toimitilin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen.

Jos vastaehdotusta on kannatettu, puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei ole kannatettu, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja esittää toimitilimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos on toimitettava useita äänestyksiä, äänestysjärjestyksen. Lisäksi puheenjohtaja tekee äänestysesityksen siten, että vastaus ”jaa” tai ”ei” ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Jos puheenjohtaja katsoo, että päätöksen tekemiseen vaaditaan määräänemmistön kannatus, hänen on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

Puheenjohtajan on todettava äänestyksessä päätökseksi tullut mielipide.

22 §

Varajäsenen kutsumisesta kokoukseen määrätään toimitilimen työjärjestyksessä tai ohje- tai johtosäännössä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä, valitaan kokousta varten tilapäinen puheenjohtaja.

23 §

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjan laatimisesta ja tarkastamisesta määrätään työjärjestyksessä tai ohje- tai johtosäännössä.

Viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

24 §

Seurakuntaneuvosto päättää seurakunnan ja yhteinen kirkkoneuvosto seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeudesta.

25 §

Kirkkolain 7 luvun 22 §:ssa tarkoitettussa sopimuksessa on määrättävä:

- 1) tehtävää hoitava seurakunta tai seurakuntayhtymä;
- 2) perusteet, joiden mukaan tehtävien hoidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan;
- 3) oikeudesta luopua yhteistoiminnasta ja tällöin toimitettavasta taloudellisesta selvityksestä.

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän jokin tehtävä on sovittu hoidettavaksi toisessa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä, jossa on tehtävää varten asetettu johtokunta, yhteistoimintasopimuksessa voidaan määrätä, että seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita johtokuntaan luottamustoimeensa vaalikelpoisia jäseniä. Yhteistoimintasopimuksessa määrätään johtokunnan jäsenten lukumäärä ja kuinka monta jäsentä kukin seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita. Ennen johtokunnan johtosäännön hyväksymistä siitä on kuultava sopimusosapuolia.

D. Seurakuntayhtymän talous

26 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota ja hyvän taloudenhoidon periaatteita. Omaisuutta on hoidettava tuottavasti ja riskit halliten.

27 §

Jokaista kalenterivuotta varten laaditaan talousarvio (*tilikausi*). Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksytään toiminta- ja taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja

tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

28 §

Yhteisen kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakuntayhtymän talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään talousarviovuotta edeltävän vuoden joulukuussa.

Jos yhteinen kirkkovaltuusto päättää muuttaa talousarvioehdotusta, se on palautettava yhteiselle kirkkoneuvostolle, jos vähintään kolmasosa läsnä olevista jäsenistä vaatii palauttamista. Yhteisen kirkkoneuvoston on annettava asiasta lausunto ja tehtävä ehdotukseen ne muutokset, joihin yhteisen kirkkovaltuuston päätös antaa aihetta. Kun ehdotusta käsitellään yhteisessä kirkkovaltuustossa uudelleen, käsiteltäväksi otetaan vain aikaisemmin päätetyt muutokset sekä yhteisen kirkkoneuvoston niiden johdosta tekemät uudet ehdotukset. Talousarvio on tällöin lopullisesti hyväksyttävä.

Talousarviovuoden aikana tehtävästä talousarvion muutoksesta päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Muutosehdotuksesta ei tarvitse hankkia seurakuntaneuvoston lausuntoa, jos muutos ei vaikuta oleellisesti seurakunnan toimintaan.

29 §

Talousarviovuodelta on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Samassa yhteydessä on tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi.

Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Konsernitase liitteineen on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseen, jos seurakuntayhtymällä tai kirkolla on kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitetulla tavalla määräämisvalta jossakin kirjanpitovelvollisessa. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan (poist.) kirjanpitolakia.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot toiminnasta, tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltainen yhteinen kirkkoneuvosto ja taloudesta vastaava viranhaltija. Allekirjoitettu tilinpäätös on annettava viipymättä tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastuksen jälkeen se saatetaan yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen tilikautta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

30 §

Toimintakertomuksessa on:

- 1) esitettävä selvitys hallinnosta, toiminnasta, taloudesta, sisäisestä valvonnasta sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta;
- 2) annettava tietoja sellaisista toimintaan, talouteen ja henkilöstöön liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tuloslaskelmassa, taseessa ja tilinpäätöksen liitetiedoissa;
- 3) selostettava oleelliset asiat konsernin toiminnasta ja taloudesta sekä niiden kehityksestä tilikauden aikana;
- 4) annettava luettelo tehdyistä aloitteista ja toimenpiteistä niiden johdosta;
- 5) tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan toiminta- ja taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi, jos taseessa on kattamatonta alijäämää.

31 §

Yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko tilintarkastusyhteisön tai vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan.

Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan hyväksymä KHT-tilintarkastaja, kauppakamarin tilintarkastusvaliokunnan hyväksymä HTM-tilintarkastaja tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä JHTT-tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön tulee olla KHT-, HTM- tai JHTT-yhteisö. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT-, HTM- tai JHTT-tilintarkastaja.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi erottaa tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tehtävästään kesken toimintakauden. Tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö voi erota tehtävästään kesken toimintakauden ilmoittamalla siitä yhteiselle kirkkovaltuustolle tai kirkolliskokoukselle.

32 §

Seurakuntayhtymän tilintarkastajan on tarkastettava toukokuun loppuun mennessä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastajan on tarkastettava, että:

- 1) hallintoa on hoidettu laillisesti ja asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten mukaisesti;
- 2) tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja se antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista;
- 3) sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava havaitsemistaan epäkohdista yhteiselle kirkkoneuvostolle, tuomiokapitulille tai kirkkohallitukselle.

33 §

Tilintarkastuksesta on annettava yhteiselle kirkkovaltuustolle kultakin tilikaudelta tarkastuskertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tarkastuskertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus.

Jos tilintarkastuksessa havaitaan, että hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin säännöksiä tai asianomaisen toimielimen tai viranhaltijan päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, on tarkastuskertomuksessa tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutuksesta on pyydettävä vastine asianomaiselta. Muistutusta ei voida kohdistaa yhteisen kirkkovaltuuston jäseniin.

Yhteisen kirkkoneuvoston on esitettävä tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus ja siihen liittyvät vastineet ja oma lausuntonsa yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuskertomus ja siitä tehdyt muistutukset antavat aihetta. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päätetään myös vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

34 §

Seurakuntayhtymän metsiä tulee hoitaa metsälaissa (1093/1996) tarkoitetun metsäsuunnitelman mukaisesti.

35 §

Kirkkohallituksella on oikeus saada seurakunnilta ja seurakuntayhtymiltä tietoja niiden toiminnasta ja taloudesta.

E. Kirkolliset rakennukset

36 §

Seurakunnalla tulee olla kirkko. Tuomiokapitulin luvalla seurakunta voi käyttää kirkkonaan toisen seurakunnan tai muun yhteisön kirkkoa. Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.

Seurakuntaneuvoston on nimettävä pääkirkko, jos seurakunnalla on useita kirkkoja.

37 §

Uusi kirkko on vihittävä Jumalalle pyhitetyksi huoneeksi. Vihittyä kirkkoa saa käyttää vain sen pyhyteen soveltuviin tarkoituksiin. Kirkon käyttämisestä päättävät yhdessä sen seurakunnan kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto, jonka alueella kirkko sijaitsee. Kirkon käyttöä valvoo kirkkoherra.

38 §

Seurakunnan alueella voi olla jumalanpalveluksia, muuta hartauselämää ja kirkollisia toimia varten kappeli. Kappeliin sovelletaan, mitä kirkon vihkimisestä ja käytöstä säädetään.

F. Hautaustoimi

39 §

Seurakuntayhtymällä tulee olla oma tai toisen seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

Hautausmaan ja tunnustuksettoman hauta-alueen tulee olla aidattu tai muuten selvästi erottuvalla tavalla rajattu.

Hautausmaalla tai muualla sopivassa paikassa tulee olla säilytystila vainajia varten.

40 §

Hautausmaa ja siunauskappeli on vihittävä ennen kuin niitä ryhdytään käyttämään. Hautaus-toimilaissa (457/2003) tarkoitettua tunnustuksetonta hauta-aluetta ei kuitenkaan vihitä.

41 §

Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma.

Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa otetaan huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakuntayhtymän taloudellinen kantokyky. Hautausmaakaavaan sisältyy:

- 1) hautausmaan rajat;
- 2) liikenteen järjestelyt;
- 3) hauta-alueiden jako;

- 4) hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuolto-suunnitelma;
- 5) jätehuollon järjestelyt;
- 6) käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyvät:

- 1) hautausmaakaavan sanallinen selitys;
- 2) määräykset hautausmaalla tai sen osalla käytössä olevasta syvähautauksesta;
- 3) määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä;
- 4) hautausmaan käytön rajoitukset.

42 §

Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakuntayhtymälle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

43 §

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätetään hautasijaa merkitsemättä.

44 §

Seurakuntayhtymän hallinnassa oleva paikka, jossa on ollut kirkko, hautausmaa tai siunauskappeli, on merkittävä muistotaululla tai muulla muistomerkillä.

Hautaoikeuden lakattua haudalla oleva taiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennelma tai muistomerkki, jota ei voida jättää paikalleen, on siirrettävä sopivaan paikkaan hautausmaalla tai säilytettävä muulla tavoin.

G. Kirkonkirjat ja arkisto

45 §

Kastetta, vihkimistä ja hautaamista koskevien tietojen lisäksi jäsenrekisteriin talletetaan uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain (614/1998) 5 §:n 6 kohdassa tarkoitetun muun vastaavan toimituksen tietoina tieto jäsenen rippikoulun suorittamisesta, konfirmaatiosta, avioliiton siunaamisesta ja hautaan siunaamisesta.

Uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain 5 §:n 7 kohdassa tarkoitettuina uskontokuntaan liittyvää luottamustehtävää tai siihen verrattavaa tehtävää koskevin tietoina jäsenrekisteriin talletetaan tieto jäsenyydestä kirkkovaltuustossa, yhteisessä kirkkovaltuustossa, kirkkoneuvostossa, seurakuntaneuvostossa, yhteisessä kirkkoneuvostossa, tuomiokapitulissa, hiippakuntavaltuustossa, kirkkohallituksessa, kirkon ulkoasiain neuvostossa, kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnassa ja kirkolliskokouksessa.

46 §

Seurakuntayhtymässä keskusrekisterin perustamisesta päättää yhteinen kirkkovaltuusto.

Seurakuntayhtymät voivat sopia kirkonkirjojen pitämisestä kokonaan tai osaksi yhteisessä keskusrekisterissä. Päätöksen yhteisestä keskusrekisteristä tekevät seurakuntayhtymien yhteiset kirkkovaltuustot. Asiasta on pyydyttävä seurakuntaneuvostojen lausunnot.

Seurakuntayhtymän toimialuetta laajemman keskusrekisterin perustamisesta on pyydetty kirkkohallituksen lausunto.

47 §

Kirkonkirjoihin perustuvat todistukset, otteet ja jäljennökset antaa keskusrekisterin johtaja tai hänen määräämänsä muu kirkonkirjojen pitämiseen perehtynyt viranhaltija tai työntekijä.

48 §

Tehtyään kirkkolain 7 luvun 49 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen jäsenrekisteritietojen luovuttamisesta kirkkohallitus voi antaa tiedot itse tai sopia keskusrekisterin kanssa tietojen luovuttamisesta.

49 §

Manuaaliset kirkonkirjat on säilytettävä asianmukaisessa arkistotilassa.

Manuaalisia sataa vuotta vanhempia kirkonkirjoja ja jäsenrekisteriin digitoituja sataa vuotta nuorempia kirkonkirjoja voidaan yhteisen kirkkoneuvoston päätöksellä tallettaa arkistolaitokseen.

50 §

Seurakuntayhtymä ja siihen kuuluvat seurakunnat ovat yksi arkistonmuodostaja.

Arkistotoimen järjestämisestä vastaa yhteinen kirkkoneuvosto. Arkistotoimen järjestämisestä vastuussa olevan on määrättävä se viranhaltija tai työntekijä, joka vastaa arkistotoimesta.

51 §

Asiakirjat on säilytettävä siten, että ne ovat turvassa tuhoutumiselta, vahingoittumiselta ja asiattomalta käytöltä. Pysyvästi säilytettävät asiakirjat säilytetään arkistonmuodostajan päätearkistossa.

Kirkkohallitukselta on pyydetty lausunto ennen seurakuntayhtymän päätearkiston piirustusten hyväksymistä.

52 §

Pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja voidaan tallettaa arkistolaitokseen, jos yhteinen kirkkoneuvosto niin päättää.

18 luku

Piispa

1 §

Piispa, kukin hiippakunnassaan, on seurakuntien, seurakuntayhtymien ja pappien ylin kaitsija. Piispan tehtävänä on:

4) edistää hyvää työyhteysttä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä sekä valvoa, että papit ja seurakuntayhtymän muut viranhaltijat ja työntekijät ovat oppinsa puolesta nuhteettomia ja käyttäytyvät elämässään kristillisesti;

5) edistää seurakuntien ja seurakuntayhtymien yhteistyötä, talouden ja hallinnon tarkoituksenmukaista hoitamista sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säädöksiä;

4 §

Piispan tulee toimittaa tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä. Piispantarkastuksen tarkoituksena on tukea ja ohjata seurakunnan hengellistä elämää ja toimintaa sekä hallinnon ja taloudenhoidon kehittämistä.

Piispa määrää piispantarkastuksen ajan, laajuuden ja ohjelman sekä häntä avustavat henkilöt. Piispa voi määrätä, että tarkastuksessa käytetään apuna asiantuntijoita.

Seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston on ryhdyttävä niihin toimenpiteisiin, joihin tarkastus antaa aiheita.

9 §

Piispa kutsuu tarvittaessa koolle seurakuntien ja seurakuntayhtymien luottamushenkilöitä, seurakuntayhtymien viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä yhdistysten ja yhteisöjen edustajia hiippakuntapäivään, jossa käsitellään kirkon ja hiippakunnan kannalta ajankohtaisia asioita.

19 luku

Tuomiokapituli

1 §

Kirkon tehtävän edistämiseksi hiippakunnassa tuomiokapitulin tulee, jollei kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:

2) tukea ja valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa;

3) hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakuntayhtymän muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää;

7) hoitaa hallussaan olevat lahjavarat ja säätiöluontoiset rahastot noudattaen, mitä kirkkolain 7 luvun 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

2 §

Pappisasessoriksi on kelpoinen kirkkoherran tai kappalaisen viran haltijana toimiva hiippakunnan pappi, joka on suorittanut ylemmän pastoraalitutkinnon. Pappisasessori valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

20 luku

Kirkolliskokous

1 §

Kirkolliskokouksen edustajien paikkojen jaosta hiippakuntien kesken päättää kirkkohallitus. Hiippakunnista valittavien edustajien luku jaetaan hiippakuntien kesken niiden läsnä olevien jäsenten lukumäärän mukaisessa suhteessa siten, että todetaan ensin hiippakunnasta valittavien edustajien kokonaismäärä ja sitten paikkojen jakaantuminen pappis- ja maallikkoedustajien kesken. Ahvenanmaan seurakunnista valitaan yksi maallikkoedustaja eikä näiden seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärää oteta huomioon jaettaessa muita edustajapaikkoja hiippakuntien kesken. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan vähintään kaksi pappia ja neljä maallikkoa.

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto, kirkon eläkerahasto ja kirkon työmarkkinailaitos

(Poist)

7 §

Seurakuntayhtymän on maksettava kirkon keskusrahastolle kultakin vuodelta kirkkolain 22 luvun 8 §:n mukainen perusmaksu (poist.) seuraavan kalenterivuoden aikana kuutena samansuuruisena eränä joka toinen kuukausi siten, että ensimmäinen erä maksetaan helmikuussa. Eläkemaksu on suoritettava kirkon eläkerahastolle kuukausittain, jollei eläkerahasto ole määrännyt maksua suoritettavaksi joka toinen kuukausi.

Jos lainvoimaisella päätöksellä on poistettu kirkollisveroa (poist.), josta seurakuntayhtymä on suorittanut kirkon keskusrahastolle perusmaksua (poist.), seurakuntayhtymällä on oikeus saada takaisin maksamansa määrä.

8 §

Kirkkohallitus myöntää kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero (poist.) läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntayhtymien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen (poist.) keskiarvosta.

Verotulojen täydennys on tasoitusrajan ja seurakuntayhtymän läsnä olevaa jäsentä kohden lasketun laskennallisen kirkollisveron (poist.) erotus kerrottuna seurakuntayhtymien keskimääräisellä painotetulla tuloveroprosentilla ja seurakuntayhtymän läsnä olevien jäsenten määrällä sen vuoden lopussa, jonka tuloihin verotus kohdistuu. Jos seurakuntayhtymän tuloveroprosentti alittaa kaikkien seurakuntayhtymien keskimääräisen painotetun tuloveroprosentin, seurakuntayhtymän laskennallisena kirkollisverona käytetään kuitenkin maksuun pantua kirkollisveroa.

Kirkkohallitus voi alentaa edellä mainituin tavoin laskettua verotulojen täydennyksen määrää sellaisen seurakuntayhtymän osalta, jonka omaisuuden tuotto on huomattava tai tuloveroprosentti avustusta saavien muiden seurakuntayhtymien tuloveroprosentteihin verrattuna alhainen ja jolle verotulojen täydennys muodostuisi kohtuuttoman suureksi, kun otetaan huomioon myös seurakuntayhtymän hyväksyttävät tarpeet ja toisten seurakuntayhtymien saamat avustukset.

9 §

Kirkkohallitus voi myöntää kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristo-olojen, jäsenmäärän pienen, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa.

Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määrääjäksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien ja seurakuntayhtymien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.

10 §

Verotulojen täydennys ja kirkolliskokouksen päättämien perusteiden mukainen osuus valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa (/) tarkoitetusta rahoituksesta myönnetään seurakuntayhtymälle hakemuksetta. Harkinnanvarainen avustus ja rahoitus kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon myönnetään hakemuksesta.

Kirkkohallituksella on oikeus saada oikeat ja riittävät tiedot keskusrahastosta myönnetyn avustuksen ja rahoituksen käytöstä. Kirkkohallitus voi tarvittaessa toimittaa talouden tarkastuksen seurakuntayhtymässä, joka on saanut avustusta tai rahoitusta.

11 §

Kirkkohallituksen yhteydessä toimii kirkon kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskus, joka hoitaa seurakuntayhtymien, hiippakuntien, kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen.

Tehtävien hoitamisesta sovitaan tarkemmin palvelusopimuksessa.

23 luku

Täydentäviä määräyksiä

6 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on erityisellä huolella hoidettava sen arkistoon kuuluvia asiakirjoja ja omistamiaan muinaisesineitä sekä kirkkoon ja hautausmaahan liittyviä arvoesineitä.

9 §

Sinetit ja leimat ovat muodoltaan suippopäisiä soikioita, joita on kahta eri kokoa. Niitä käytetään seuraavasti:

2) seurakunnat ja keskusrekisterit käyttävät sinettejä ja leimoja, joiden rajoina on kaksi ympyrän kaarta, joiden säteet ovat 25 mm ja keskusjana 25 mm.

Tämä päätös tulee voimaan samana päivänä kuin kirkolliskokouksen päivänä ...kuuta 20 hyväksymä kirkkolain muutos, jolla muutetaan lain 1, 3-(poist.)17, 17 b, 18-(poist.)20 ja 23–26 lukua.

3) tekisi päätöksen, jolla

(poist.)

muutetaan kirkon vaalijärjestyksen (416/2014) (poist.) 4 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 3 momentti, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentin 1 kohta, 26 §:n 1 momentti, 39 §:n 2 momentti, 50 §:n 1 momentti, 52 §, 53 §:n otsikko ja 1 momentti, 54 §:n otsikko ja 1 momentti, 55 §:n 1 momentin 1 kohta, 57 §, (poist.) 71 §:n 1 momentti, 72 §, 73 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentti, 81 §:n 2 ja 3 momentti, 87 ja 88 §, 92 §:n 1 momentin 4 kohta, 93 §, 97 §:ää edeltävä väliotsikko, 97 ja 98 §, sekä

lisätään 70 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

(Poist.)

4 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

Vaalit toimittaa seurakunnan vaalilautakunta, joka tulee asettaa viimeistään vaalivuoden toukokuussa. Seurakuntaneuvosto nimeää vaalilautakunnan puheenjohtajan. Vaalilautakunta valitsee ensimmäisessä kokouksessaan varapuheenjohtajan.

12 §

Ehdokasasettelua koskeva kuulutus

Vaalilautakunnan tulee vaalivuonna viimeistään elokuun 1 päivänä pidettävässä kokouksessa laatia kuulutus, jossa on ilmoitettava yhteiseen kirkkovaltuustoon ja seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten määrä, ehdokkaiden vaalikelpoisuuden edellytykset sekä milloin ja minne valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä.

13 §

Valitsijayhdistyksen perustaminen

Oikeus asettaa ehdokkaita seurakuntavaaleissa on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä on perustanut. Äänioikeutettu voi olla perustajajäsenenä vain yhdessä yhteisen kirkkovaltuuston ja vain yhdessä seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten perustetussa valitsijayhdistyksessä. Jos hän on samassa vaalissa jäsenenä kahdessa tai useammassa valitsijayhdistyksessä, vaalilautakunnan on poistettava hänet kaikista perustamisasiakirjoista.

Seurakunnassa perustetaan valitsijayhdistys ja laaditaan perustamisasiakirjat erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston vaalia varten.

14 §

Ehdokasmäärä ja ehdokaslistan nimitys

Valitsijayhdistys voi nimetä ehdokaslistassaan enintään seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten kaksinkertaisen määrän ehdokkaita. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ehdotettuja voidaan kuitenkin nimetä kolme kertaa niin monta kuin seurakunnasta on valittava. Jos yhteiseen kirkkovaltuustoon valitaan seurakunnasta vain yksi jäsen, valitsijayhdistys voi nimetä enintään kuusi ehdokasta. Sama henkilö voidaan saman toimielimen jäsenten vaalissa nimetä vain yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi.

16 §

Perustamisasiakirjan toimittaminen seurakuntaan

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja liitteineen on toimitettava vaalilautakunnan määräämään paikkaan viimeistään syyskuun 15 päivänä ennen kello 16. Tätä ennen määrätty toimitila on pidettävä auki vähintään neljän tunnin ajan.

19 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Seurakunnassa yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdokkaat numeroidaan 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja seurakuntaneuvoston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdokkaat siten, että numerointi jatkuu viimeisestä yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen ehdokkaan numerosta.

20 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän sisältö

Ehdokaslistojen yhdistelmä laaditaan erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten. Ehdokaslistojen yhdistelmään käytettävän paperin tulee olla samanväristä kuin vastaavissa äänestyslipuissa.

23 §

Äänestyslippu

Äänestyslippuihin käytettävän paperin värin tulee olla yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vaalissa valkoista ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa oranssia.

24 §

Ennakkoäänestyksen ajankohta ja kuulutus ennakkoäänestyksestä

Ennakkoäänestys aloitetaan lokakuun viimeistä sunnuntaita seuraavana maanantaina ja se jatkuu saman viikon perjantaihin. Äänestys tapahtuu:

- 1) seurakunnan toimistossa joka päivä kello 9–18;

26 §

Äänestyksen aloittaminen ennakkoäänestyspaikassa

Äänestäjän on ilmoitauduttava ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijalle ja esitettävä selvitys henkilöllisyydestään. Tämän jälkeen hänelle annetaan äänestysliput yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaaleja varten sekä vaalikuori, lähetekuori ja tarvittaessa lähetekirjelomake.

39 §

Äänestystila ja materiaali sekä vaalilautakunnan ja vaaliavustajien läsnäolo

Kunkin äänestyspaikan odotustiloihin ja äänestysasuoihin on pantava nähtäväksi painettuna yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen yhdistelmät. Äänestyspaikan ovella tulee olla ilmoitus äänestysajasta.

50 §

Vaalin tuloksen määrääminen ja varajäsenet

Äänestyksen tulos lasketaan erikseen yhteiseen kirkkovaltuustoon kustakin seurakunnasta valittavien jäsenten ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa. Tuloksen määräämiseksi kirjoitetaan eri ehdokaslistoilla olevien ehdokkaiden nimet heidän saamiensa vertauslukujen osoittamaan järjestykseen. Kunkin kohdalle merkitään myös hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee kussakin vaalissa tämän nimisarjan alusta niin monta ehdokasta, kuin siinä vaalissa on jäseniä valittava.

52 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Vaalilautakunnan on viimeistään kolmantena päivänä seurakuntavaalien päättymisestä pidettävässä kokouksessa vahvistettava vaalin tulos. Ilmoitus siitä, että vaalipöytäkirja valitusosoituksineen on nähtävänä seurakunnan toimistossa sen aukioloaikoina, on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kahdeksantena päivänä vaalitoimituksen päättymispäivän jälkeen ja pidettävä siinä 30 päivän ajan.

Vaalilautakunnan on ilmoitettava vaalin tuloksesta yhteiselle kirkkovaltuustolle ja seurakuntaneuvostolle sekä kullekin varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi valitulle.

53 §

Vaaliasiakirjojen säilyttäminen

Vaalipöytäkirja ja vaalin tulosta koskevat laskelmat on säilytettävä seurakuntayhtymän arkistossa.

54 §

Yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston muodostaminen vaaleja toimittamatta

Yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan kirkkolain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa uusia vaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella seuraavasti:

1) yhteinen kirkkovaltuusto edellisten vaalien yhteisen kirkkovaltuuston ehdokaslistojen perusteella;

2) seurakuntaneuvosto edellisten vaalien seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen perusteella sen jälkeen, kun yhteinen kirkkovaltuusto on muodostettu.

55 §

Muut poikkeukselliset seurakuntavaalit

Tuomiokapituli määrää vaalipäivän ja vaalitoimien määrääjat ja määräpäivät, jos:

1) yhteisen kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston vaalia varten ei 16 §:ssä määrättyyn määräaikaan mennessä ole seurakunnassa jätetty yhtään hyväksyttävää ehdokaslistaa tai jos hyväksytyissä ehdokaslistoissa on ehdokkaita yhteensä vähemmän kuin neljä viidesosaa valittavien määrästä;

57 §

Seurakuntavaalit seurakuntajaon muutosta edeltävänä vuonna

Seurakuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavissa seurakuntavaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa. Ehdokkaiden ja vaalilautakuntien jäsenten vaalikelpoisuus luottamustoimeen sekä seurakunnan äänioikeutetun jäsenen kelpoisuus valitsijayhdistyksen perustajajäseneksi määräytyvät tällöin uuden jaon mukaisesti.

(Poist.)

70 §

Hiippakunnan vaalilautakunta ja hiippakunnan jakaminen äänestysalueisiin

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaalia varten tuomiokapituli jakaa 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana hiippakunnan äänestysalueisiin. Äänestysalueeseen kuuluu yksi tai useampi seurakuntayhtymä. Hiippakunnan seurakunta, joka kuuluu toisen hiippakunnan seurakuntayhtymään, sijoitetaan lähimpään äänestysalueeseen. Tuomiokapituli määrää yhden äänestysalueen yhtymärovasteista tai johtavista kirkkoherroista pappisjäsenten ja pappisedustajien vaalien toimittajaksi.

71 §

Äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapituli laatii luettelon äänioikeutetuista papeista ja toimittaa sen vaalivuotta edeltävän vuoden lokakuun loppuun mennessä vaalilautakunnalle. Vaalilautakunta toimittaa kullekin 70 §:n 3 momentissa tarkoitettulle vaalin toimittajalle otteen luettelosta viimeistään joulukuun 15 päivänä.

72 §

Maallikkojäsenten ja -edustajien vaalien äänimäärät

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalien tulosta määrättäessä suhteutetaan ehdokkaille kussakin seurakunnassa annettujen äänten määrä sekä seurakunnan läsnä olevien jäsenten määrään että sen seurakuntaneuvoston jäsenten ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten yhteenlaskettuun luottamushenkilöpaikkojen määrään. Kunkin seurakunnan äänioikeutetuilla on yhteensä neljä ääntä ja lisäksi yksi

ääni kutakin seurakunnan läsnä olevien jäsenten määrän täyttä tuhatta kohti. Tämä äänimäärä jaetaan kussakin seurakunnassa äänioikeutettujen kesken kolmen desimaalin tarkkuudella.

Seurakunnan läsnä olevien jäsenten lukumäärällä tarkoitetaan vaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän tilannetta. Jos uusi seurakunta on perustettu tai seurakuntajakoa on muutoin muutettu vaalivuoden alusta lukien, jäsenten lukumäärä määräytyy uuden jaon mukaisesti.

Kirkkoherra lähettää vaalilautakunnalle vaalivuoden tammikuun 25 päivään mennessä ilmoituksen seurakunnan läsnä olevien jäsenten määrästä. Vaalilautakunta laskee ja vahvistaa vaalivuoden helmikuun 1 päivään mennessä jokaisen seurakunnan osalta erikseen (poist.) seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen äänimäärän.

Seurakunnittain laadittu yhdistelmä jäsenten lukumäärätiedoista, seurakuntaneuvoston ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärästä, seurakunnan äänioikeutettujen yhteisestä äänimäärästä ja siitä, miten se jakaantuu äänioikeutettujen kesken, merkitään vaalilautakunnan pöytäkirjaan.

73 §

Asiakirjojen lähettäminen

Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaaleja koskevat asiakirjat lähetetään tuomiokapitulin määräämälle vaalin toimittajalle.

79 §

Vaalikokoukset

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaaleissa äänestetään kunkin äänestysalueen pappien kokouksessa. Piispa äänestää tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueella.

80 §

Ennakkoäänestys hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Jos pappi ei voi saapua äänestysalueensa vaalikokoukseen tai maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalissa äänioikeutettu ei voi saapua seurakunnan vaalikokoukseen, hän saa lähettää taitetun äänestyslippunsa vaalien toimittajalle suljetussa kuoressa, jonka päälle hän on merkinnyt nimensä ja sen, että siinä on hänen äänestyslippunsa.

81 §

Vaalikokouksien valmistelutoimet

Ennen maallikkojäsenten ja maallikkoedustajien vaalien aloittamista seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan on meneteltävä siten kuin 40 §:n 1 momentissa säädetään. Vaalitoimituksessa ei sallita ehdokkaita koskevaa keskustelua.

Tuomiokapitulin määräämällä vaalien toimittajalla on pappisjäsenten ja pappisedustajien vaalien osalta 1 ja 2 momentissa mainitut tehtävät.

87 §

Vaalitoimien aloittaminen ja äänioikeutettujen lukumäärän määräytyminen

Tuomiokapituli määrää piispan vaalin ajankohdan, jakaa hiippakunnan äänestysalueisiin ja määrää vaalin toimittajat siten kuin 70 §:n 3 momentissa säädetään. Vaali toimitetaan aikaisin-

taan 30 päivän kuluttua valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjojen hyväksymistä koskevan määräajan päättymisestä, josta säädetään 92 §:n 1 momentissa.

Tuomiokapituli antaa tiedot vaalin ajankohdasta, äänestysalueista sekä tuomiokapitulin määräämästä vaalien toimittajasta kirkkoherroille ja vaalien toimittajille sekä arkkipiispan vaalin ajankohdan myös muille tuomiokapituleille ja kirkkohallitukselle.

Kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pappien ja lehtorien lukumäärä määräytyy tuomiokapitulin 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä edeltävän kuukauden alun tilanteen mukaan.

Kirkkoherra huolehtii siitä, että seurakuntaneuvoston maallikkojäsenet valitsevat kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetut maallikkovalitsijat, ja ilmoittaa vaalin tuloksen tuomiokapitulille ja seurakunnan äänestysalueen vaalin toimittajalle. Jokainen seurakunta valitsee ainakin yhden maallikkovalitsijan. Muut maallikkovalitsijat valitaan seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärien suhteessa tuomiokapitulin määräämän jaon mukaisesti. Lukumäärät määräytyvät vaalin määräämistä edeltävän vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan.

88 §

Piispan vaalissa äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapitulin on viipymättä laadittava äänestysalueittain luettelo piispan vaalissa äänioikeutetuista papeista ja lähetettävä kullekin vaalin toimittajalle ote tästä luettelosta. Tämän luettelon perusteella tuomiokapitulin on määrättävä kirkkolain 23 luvun 16 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valitsijoiden lukumäärä ja jako seurakuntien kesken ja ilmoitettava siitä viipymättä kirkkoherroille.

Vaalin toimittaja laatii 1 momentissa tarkoitetun otteen ja 87 §:n 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella luettelon niistä henkilöistä äänestysalueella, joilla kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan on äänioikeus piispan vaalissa. Oulun hiippakunnan piispan vaalia varten tuomiokapitulin on ilmoitettava luetteloa varten, mihin äänestysalueeseen saamelaiden edustaja kuuluu.

Arkkipiispan vaalia varten kukin tuomiokapituli laatii luettelon niistä henkilöistä, joilla hiippakunnassa on kirkkolain 23 luvun 16 §:n 4 momentin mukaan äänioikeus arkkipiispan vaalissa. Arkkihiippakunnan tuomiokapitulin määräämä vaalin toimittaja liittää 2 momentissa mainittuun luetteloon ne hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet, kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja kirkkohallituksen jäsenet, jotka asuvat äänestysalueella.

92 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja vaalin valmistelutoimet

Tuomiokapitulin on kahden viikon kuluessa oikaisumenettelylle varatun määräajan päättymisestä:

4) toimitettava vaalin toimittajille ehdokasluettelo.

93 §

Vaalin toimittaminen piispan vaalissa

Äänestys toimitetaan kullakin äänestysalueella samanaikaisesti koko hiippakunnassa vaalin toimittajaksi määrätyn tai hänen estyneenä ollessaan virassa vanhimman yhtymärovastin tai johtavan kirkkoherran taikka kirkkoherran puheenjohtajalla. Piispa ja lakimiesasessori äänestävät tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueella ja tuomiokapitulin maallikkojäsen seurakuntansa äänestysalueella.

Vaalin toimittaja kutsuu vaalikokoukseen äänestysalueensa äänioikeutetut.

Arkkipiispan vaalissa arkkhiippakunnassa äänestetään siten kuin 1 momentissa säädetään. Muissa hiippakunnissa arkkipiispan vaalissa äänioikeutetut äänestävät tuomiokapitulissa piispan puheenjohtajalla noudattaen, mitä äänestämisestä äänestysalueella säädetään.

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaali

97 §

Vaalin ajankohta ja vaalin toimittajat

Tuomiokapituli määrää pappisasessorin vaalin ajankohdan, jakaa hiippakunnan äänestysalueisiin ja määrää vaalin toimittajat siten kuin 70 §:n 3 momentissa säädetään. Tuomiokapituli antaa tiedon päätöksestään vaalin toimittajille.

98 §

Pappisasessorin vaalin toimittaminen

Pappisasessorin vaaliin sovelletaan 93 §:n 1 momenttia, 94 ja 95 §:ää sekä 96 §:n 1 momenttia. Äänestyslippuun merkitään vain yksi nimi.

Vaalissa käytetään äänioikeutettujen luettelona äänestysaluetta koskevaa otetta 88 §:n 1 momentissa tarkoitetusta äänioikeutettujen luettelosta. Luettelo on tarkastettava kutakin vaalia varten.

Tämä päätös tulee voimaan samana päivänä kuin kirkolliskokouksen päivänä ...kuuta 20 hyväksymä kirkkolain muutos, jolla muutetaan lain 1, 3–(poist.)17, 17 b, 18–, (poist.) 20 ja 23–26 lukua.

18. päivänä maaliskuuta 2015

Lakivaliokunnan puolesta

Antti Savela
puheenjohtaja

Ritva Saario
sihteeri

Asian käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Savela sekä jäsenet Ansaharju, Hallamaa, Hiitola, Huttunen, Kaisanlahti, Kalliala (osittain), Leppänen, Lindbäck (osittain), Nurmi, Ojala (osittain), Rossi, Seppälä, Viitala, Vuorikari, Yliluoma ja Ylä-Autio

1.

Laki

kirkkolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kirkkolain (1054/1993) 4 luku, 6 luvun 39 §:n 1 momentti, 9–17 luku, 17 b luvun 4 a §:n 1 momentin 3 kohta, 19 luvun 11 § ja 24 luvun 11 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 6 luvun 39 §:n 1 momentti laissa 1008/2012, 17 b luvun 4 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 797/2013 ja 19 luvun 11 § ja 24 luvun 11 §:n 3 momentti laissa 1274/2003,

muutetaan 3 (poist.) luku, 5 luvun 1 a §:n 3 kohta ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti, 6 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 ja 5 momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §:n otsikko, 41 §:n 4 momentti, 44 §:n 1 momentti, 48 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentin 3 kohta, 59 ja 64 §, 65 §:n 2 momentti ja 73 §:n 4 momentti, osan III otsikko, 7 luku, 17 b luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 luvun 1 §:n 1 momentti, 23 luvun 3 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1–3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 §, 24 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 1-3 kohta, 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 b §, 9 §:n 4 momentti ja 14 §:n 3 momentti, 25 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 8 b §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 18 §:n 4 momentti ja 21 § sekä 26 luvun 7 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, (poist.) 5 luvun 1 a §:n 3 kohta, 6 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, (poist.) 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 (poist.) momentti, 18 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §:n otsikko, 41 §:n 4 momentti, (poist.) 48 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentin 3 kohta, 59 (poist.) §, 65 §:n 2 momentti ja 73 §:n 4 momentti sekä 24 luvun 4 §:n 1 momentti, (poist.) 9 §:n 4 momentti ja 14 §:n 3 momentti laissa 1008/2012, 5 luvun 5 §:n otsikko ja 1 momentti, 23 luvun 3 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 1–3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 § laissa 414/2014, 17 b luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 luvun 1 §:n 1 momentti, 24 luvun 3 §:n 1 momentin 1-3 kohta ja 6 §:n 3 momentti (poist.), 25 luvun 4 §:n 1 momentti sekä 26 luvun 7 §:n 1 momentti laissa 1274/2003, (poist.) 24 luvun 1 §:n 1 momentti ja 8 b § laissa 895/2013, 25 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 936/1996, (poist.) sekä 18 §:n 4 momentti ja 21 § laissa 249/2012, 6 luvun 4 §, 17 §:n 5 momentti, 44 §:n 1 momentti, 64 §, 25 luvun 8 §:n 2 momentti ja 8 b §:n 3 momentti kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemässä päätöksessä sekä

lisätään 1 lukuun uusi 5 §, (poist.) lakiin väliaikaisesti uusi (poist.) 3 a luku, 6 luvun 11 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta, 24 lukuun uusi 11 b § sekä 25 lukuun uusi 9 a § seuraavasti:

Kirkkolaki, jossa on otettu huomioon kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemä päätös

Ehdotus

1 luku
Kirkon tunnustus, tehtävä ja jäsenet

1 luku
Kirkon tunnustus, tehtävä ja jäsenet

5 §
Kirkolliset juhlapäivät

Kirkollisia juhlapäiviä ovat joulupäivä, toinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, helatorstai, helluntai, juhannuspäivä ja pyhäinpäivä.

Juhlapäivien aika määräytyy niin kuin läntisessä kristikunnassa vanhastaan on ollut tapana. Kuitenkin juhannuspäivää vietetään kesäkuun 19 päivää seuraavana lauantaina ja pyhäinpäivää lokakuun 30 päivää seuraavana lauantaina.

3 luku
Kirkon hallinnollinen ja kielellinen jako

3 luku
Kirkon hallinnollinen rakenne ja kielisäännökset

Hallinnollinen jaotus ja kielisäännökset

1 §
Hiippakunta

Kirkollista hallintoa varten maa on jaettu hiippakuntiin. Hiippakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää kirkolliskokous. Kirkolliskokous päättää myös hiippakunnan rajojen muuttamisesta, jollei 6 §:n 4 momentista muuta johdu.

Hiippakunnat on jaettu rovastikuntiin. Rovastikuntajaosta päättää tuomiokapituli.

2 §
Seurakunta ja sen jäsenet

Kirkon jäsenet kuuluvat seurakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Kielellisellä perusteella voi samalla alueella olla useampia seurakuntia.

Kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuin-

Pykälän 1 mom. siirtyy osaksi 3 §:ään ja osaksi 4 §:ään.

Pykälän 2 mom. jää tarpeettomaksi

1 §
Seurakunta ja seurakuntayhtymä

Kirkon jäsenet kuuluvat seurakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Samalla alueella voi olla kielen perusteella useita seurakuntia.

Seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymän alue muodostuu yhden tai useamman kunnan alueesta.

paikka taikka väestökirjanpitokunta. Kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hän asuu. Kirkkohallitus voi kuitenkin antaa määräyksiä siitä, milloin kirkon jäsen voi olla kotikuntansa alueella olevan muun seurakunnan jäsen.

Seurakunnassa voi olla myös poissaoleviksi merkittyjä jäseniä. Seurakunnan väkiluku on läsnä oleviksi merkittyjen jäsenten lukumäärä.

3 §

Seurakuntajako

Seurakuntajaon tulee noudattaa kuntaja-koa siten, että kukin kunta on kokonaisuudessaan saman seurakunnan tai saman seurakuntayhtymän alueella.

Seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti tai kielellisellä perusteella, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää kirkkohallitus.

Seurakuntajaon muuttamista koskevaa päätöstä ei saa tehdä ilman erityisen painavaa syytä, jos seurakunnan lakkauttamisesta, seurakuntien yhdistämisestä tai muusta seurakuntajaon muutoksesta aiheutuu, että yksikielisen seurakunnan jäsenet taikka kaksikielisen seurakunnan kielelliseen enemmistöön kuuluvat jäsenet tulevat uudessa tai entisessä seurakunnassa kielelliseksi vähemmistöksi.

2 §

Seurakunnan jäsenet

Kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Jos kirkon jäsenellä on vain kotikuntalaissa tarkoitettu väestökirjanpitokunta, hän on sen seurakunnan jäsen, jossa hänellä on viimeksi ollut asuinpaikka tai jonka jäseneksi hän liittyy. Kotikuntaa vailla oleva ulkomaalainen kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hän asuu. Kirkkohallitus voi antaa määräyksiä siitä, milloin henkilö voi olla kotikuntansa alueella olevan muun seurakunnan jäsen.

Jäsenet, joilla on kotikunta Suomessa, ovat seurakunnan läsnä olevia jäseniä. Jäsenet, joilla on vain väestökirjanpitokunta Suomessa, ovat seurakunnan poissa olevia jäseniä.

Pykälän 1 mom. siirtyy 1 §:ään.

Pykälän 2 mom. siirtyy 11 §:ään.

Pykälän 3 mom. siirtyy 10 §:ään.

3 §

Hiippakunta

Seurakunnat kuuluvat hiippakuntiin, joilla kullakin on määrätty alueensa. Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enem-

mistön kieli on ruotsi, kuuluu Porvoon hiippakuntaan.

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on muu kuin suomi tai ruotsi, kuuluu siihen hiippakuntaan, johon se perustettaessa määrätään.

Seurakuntayhtymän kuulumisen hiippakuntaan määrätty seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellisen enemmistön mukaan.

4§

Hiippakuntajaotuksesta päättäminen

Kirkolliskokous päättää hiippakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen alueen muuttamisesta.

Kirkkohallitus päättää:

1) seurakunnan tai seurakuntayhtymän siirtämisestä toiseen hiippakuntaan, jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän kielellinen enemmistö on vaihtunut ja muuttunut tilanne on kestänyt viisi vuotta;

2) seurakunnan kuulumisesta hiippakuntaan, jos eri hiippakuntiin kuuluvat seurakunnat yhdistetään, niiden tilalle perustetaan uusi seurakunta tai seurakuntayhtymä taikka seurakunta liittyy toiseen hiippakuntaan kuuluvaan seurakuntayhtymään;

3) seurakuntayhtymän kuulumisesta hiippakuntaan, jos eri hiippakuntiin kuuluvat seurakuntayhtymät yhdistetään tai niiden tilalle perustetaan uusi seurakuntayhtymä.

4 §

Seurakuntayhtymä, kappeliseurakunta ja seurakuntapiiri

Seurakuntayhtymistä säädetään 11 luvussa.

Seurakunnasta voidaan jokin alue muodostaa kappeliseurakunnaksi tai seurakuntapiiriksi. Niistä määrätään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

5 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kieli

Seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä taikka kaksikielisiä, jollei seurakunnan kielestä tai siihen liittyvistä muista

Pykälän 1 mom. siirtyy 1 §:n 2 momenttiin.
Pykälän 2 mom. kumotaan

5 §

Seurakunnan kieli

Seurakunta on suomenkielinen, ruotsinkielinen tai kaksikielinen, jollei seurakunnan kielestä tai siihen liittyvistä muista

jäsenyyshedellytyksistä seurakuntaa perustettaessa tai muutoin erikseen muuta määrätä. Seurakunta on kaksikielinen, kun seurakunnan läsnäoleviksi merkittyjen jäsenten suomenkielinen tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain (423/2003) säännösten mukaan olisi kaksikielinen. Jos samalla alueella on kielellisellä perusteella useita seurakuntia, ne ovat aina yksikielisiä. *Ahvenanmaan maakunnan alueella seurakunnat ovat yksikielisiä.*

Kokonaan tai osittain saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat seurakunnat ovat kaksikielisiä siten, että niissä noudatetaan, mitä saamen kielestä tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Seurakuntayhtymä on yksikielinen, jos siihen kuuluu ainoastaan yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielinen, jos siihen kuuluu erikielisiä seurakuntia tai vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Seurakuntayhtymän enemmistön kieli määräytyy siihen kuuluvien seurakuntien läsnäoleviksi merkittyjen jäsenten enemmistön kielen mukaan.

Kirkkohallitus määrää joka viides vuosi seurakunnassa edellisen kalenterivuoden lopussa läsnäolleiksi merkittyjen jäsenten kielellisen jaon perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä.

6 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän kuuluminen hiippakuntaan

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on ruotsi, kuuluu Porvoon hiippakuntaan.

Seurakunta, jonka läsnä olevien jäsenten enemmistön kieli on muu kuin suomi tai

jäsenyyshedellytyksistä seurakuntaa perustettaessa tai muutoin erikseen muuta määrätä. Seurakunta on kaksikielinen, kun seurakunnan läsnä olevien jäsenten suomenkielinen tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain (423/2003) säännösten mukaan on kaksikielinen. Jos samalla alueella on kielen perusteella useita seurakuntia, ne ovat aina yksikielisiä.

Ahvenanmaan maakunnan alueella seurakunnat ovat yksikielisiä. Kokonaan tai osittain saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat seurakunnat ovat kaksikielisiä siten, että niissä noudatetaan, mitä saamen kielestä tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Siirtyy 6 §:ään.

Kirkkohallitus määrää joka viides vuosi seurakunnassa edellisen kalenterivuoden lopussa läsnä olleiden jäsenten kielellisen jakauman perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä. *Seurakuntaneuvoston esityksestä kirkkohallitus voi määrätä seurakunnan kaksikieliseksi seuraavaksi viideksi vuodeksi, vaikka seurakunta muutoin olisi yksikielinen.*

Pykälän 1 mom. siirtyy 3 §:n 1 momenttiin.

Pykälän 2 mom. siirtyy 3 §:n 2 momenttiin.

ruotsi, kuuluu siihen hiippakuntaan, johon se perustettaessa määrätään.

Kun seurakunnan jäsenistössä on tapahtunut sellainen muutos, että enemmistön kieli on vaihtunut ja tämä muutos on kestänyt viisi vuotta, kirkkohallitus päättää seurakunnan siirtämisestä toiseen hiippakuntaan.

Seurakuntayhtymä on sen hiippakunnan tuomiokapitulin alainen, johon enemmistö seurakuntien yhteisestä väkiluvusta kuuluu.

Pykälän 3 mom. siirtyy 4 §:n 2 mom. 1 kohtaan.

Pykälän 4 mom. siirtyy 3 §:n 3 momenttiin.

6 §

Seurakuntayhtymän kieli

Seurakuntayhtymä on yksikielinen, jos siihen kuuluu ainoastaan samankielisiä seurakuntia, ja kaksikielinen, jos siihen kuuluu suomen- ja ruotsinkielisiä seurakuntia tai vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Seurakuntayhtymän enemmistön kieli määräytyy siihen kuuluvien seurakuntien läsnä olevien jäsenten enemmistön kielen mukaan.

7 §

Kirkon ja hiippakunnan viranomaisten kieli

Kirkolliskokous, piispainkokous, kirkkohallitus ja sen alaiset toimielimet sekä kirkon työmarkkinalaitos ovat kaksikielisiä viranomaisia.

Hiippakunnan viranomaiset ovat yksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vain yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vähintään yksi kaksikielinen seurakunta. Kaksikielinen tuomiokapituli voi kuitenkin toimia seurakunnan kielellä, kun se hoitaa yksikielisen seurakunnan hallintoon liittyviä tehtäviä.

7 §

Kirkon ja hiippakunnan viranomaisen kieli

Kirkolliskokous, piispainkokous, kirkkohallitus ja kirkon työmarkkinalaitos ovat kaksikielisiä viranomaisia.

Hiippakunnan viranomaiset ovat yksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vain yksikielisiä seurakuntia, ja kaksikielisiä, jos hiippakuntaan kuuluu vähintään yksi kaksikielinen seurakunta tai seurakuntayhtymä.

Kaksikielinen tuomiokapituli voi toimia seurakunnan tai seurakuntayhtymän kielellä, kun se hoitaa yksikielisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallintoon liittyviä tehtäviä.

8 §

Toiminnassa käytettävä kieli

Jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa on tarpeen mukaan järjestettävä sekä suomen että ruotsin kielellä ja saamelaisten kotiseutualueella myös saamen kielellä. Jumalanpalveluksessa ja kirkollisessa toimituksessa voidaan käyttää muutakin kiel-

Siirretty tähän 4 luvusta.

8 §

Kirkollishallinnossa noudatettavat kielisäännökset

Kirkollishallinnossa noudatetaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin, mitä kielilaissa säädetään oikeudesta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisissa, asian käsittelykielestä viranomaisissa, toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä, kielellisten oikeuksien turvaamisesta, viranomaisten työkielestä, yleisessä tiedottamisessa käytettävästä kielestä sekä kielellisten oikeuksien edistämisestä. Mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvin osin kirkon ja hiippakunnan viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vastaavasti soveltuvin osin seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisia.

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvin osin Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia ja hiippakuntavaltuustoa, ja mitä kunnan viranomaisista, koskee soveltuvin osin saamelaisten kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevia seurakuntia.

tä.

Kirkon jäsenellä on oikeus saada häntä koskevat kirkolliset toimitukset omalla kielellään suomeksi tai ruotsiksi tai saamelaiden kotiseutualueella saameksi.

9 §

Hallinnossa sovellettavat kielisäännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, kirkollisessa viranomaisessa sovelletaan kielilain säännöksiä, jotka koskevat:

- 1) oikeutta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisessa;
- 2) asian käsittelykieltä viranomaisessa;
- 3) toimituskirjan ja muun asiakirjan kieltä;
- 4) kielellisten oikeuksien turvaamista;
- 5) viranomaisen työkieltä;
- 6) yleisessä tiedottamisessa käytettävää kieltä;
- 7) kielellisten oikeuksien edistämistä.

Hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisesta. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään kunnallisesta viranomaisesta.

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisista, sovelletaan Oulun hiippakunnan tuomiokapituliin ja hiippakuntavaltuustoon. Mitä mainitussa laissa säädetään kunnan viranomaisista, sovelletaan saamelaisten kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevaan seurakuntaan.

Seurakuntajaon muutos

10 §

Seurakuntajaon muutos ja sen edellytykset

Seurakuntajaon muutoksella tarkoitetaan:

- 1) seurakunnan alueen muuttamista;
- 2) seurakunnan jakamista alueellisesti;
- 3) seurakunnan jakamista kielen perus-

teella;

4) seurakunnan lakkauttamista;

5) uuden seurakunnan perustamista.

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa (poist.) edellytyksiä vastata seurakunnan toiminnan järjestämisestä tai muuten edistää seurakunnan toimintakykyä taikka seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa vain erityisestä syystä, jos muutoksesta aiheutuu, että seurakunnan kielellinen enemmistö muuttuu kielelliseksi vähemmistöksi.

11 §

Seurakuntajaon muutoksesta päättäminen

Seurakuntajaon muutoksesta päättää sen hiippakunnan tuomiokapituli, johon muutoksen kohteena olevat seurakunnat kuuluvat.

Jos seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan hiippakuntaan, päätöksen seurakuntajaon muutoksesta tekee kirkkohallitus.

12 §

Aloite seurakuntajaon muuttamiseksi

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakuntaneuvosto ja osaluuehallinnon johtokunta sekä yhteinen kirkkovaltuusto.

Seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston on viipymättä ilmoitettava aloitteesta julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään kirkkojärjestyksessä. Kuulutuksessa on ilmoitettava myös 3 momentissa tarkoitettu vaikuttamismahdollisuudesta.

Seurakunnan jäsenille on varattava mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille neljäntoista päivän kuluessa aloitteen tiedoksisaannista.

13 §

Omaisuuksien siirtyminen ja jakoperusteet

Jos seurakuntajaon muutos tapahtuu seurakuntayhtymän sisällä, seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään 20 §:n 3 momentissa tarkoitetun lahja- ja testamenttiomaisuuden siirtymisestä.

Jos seurakunta tai sen osa siirretään toiseen tai perustettavaan uuteen seurakuntayhtymään, myös vastaava omaisuus, velat ja muut sitoumukset siirtyvät. Omaisuuden jakoa koskevat määräykset otetaan seurakuntayhtymän perussääntöön.

Seurakuntayhtymä saa omaisuutta seurakunnan tai sen osan läsnä olevien jäsenten määrän osoittamassa suhteessa muutoksen voimaantulopäivän tilanteen mukaan. Velat ja muut vastaavat sitoumukset jaetaan seurakuntayhtymien kesken sen mukaan kuin ne saavat varoja. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta.

Jakopäätöksessä voidaan määrätä siirtyvän omaisuuden käytöstä seurakuntien kesken.

14 §

Poikkeukset jakoperusteista

(Poist.)

Seurakunnan pääkirkko sekä siihen kuuluvat kirkon käyttöä palvelevat rakennukset irtaimistoineen sekä kirkon yhteydessä oleva hautausmaa on jätettävä sen seurakunnan käyttöön sekä sen seurakuntayhtymän omistukseen, josta alue erotetaan.

Kirkko, kappeli, seurakuntatalo, hautausmaa tai muu kiinteistö tai rakennus, joka pääasiallisesti palvelee tiettyä aluetta, on annettava sen seurakunnan käyttöön ja sen seurakuntayhtymän omistukseen, johon alue tulee kuulumaan.

(Poist.)

Jakoperusteista voidaan poiketa, jos niiden (poist.) soveltamisesta aiheutuisi jonkin seurakuntayhtymän talouden ilmeinen heikentyminen tai muu olennainen haitta. Jakoperusteista voidaan poiketa myös silloin, kun aiemmin toteutettu seurakuntajaon tai seurakuntayhtymän alueen muutos joudutaan purkamaan ja (poist.) jakoperusteiden soveltaminen johtaisi kohtuuttomaan

lopputulokseen. Tällöin on otettava erityisesti huomioon aiemmasta muutoksesta kulunut aika sekä asianomaisten seurakuntayhtymien taloutta koskevat seikat.

15 §

Järjestelytoimikunta

Kun tuomiokapituli tai kirkkohallitus on päättänyt seurakuntajaon muutoksesta, jolla perustetaan uusi seurakunta tai jolla seurakuntia yhdistetään, tuomiokapitulin on viipymättä asetettava järjestelytoimikunta, joka toimii siihen saakka, kun seurakunnalla on seurakuntaneuvosto.

Järjestelytoimikunnan tehtävänä on:

- 1) huolehtia seurakunnan hallinnon järjestämisestä;
- 2) valita seurakunnan vaalilautakunta ja sen puheenjohtaja;
- 3) hoitaa välttämättömät valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät;
- 4) edustaa seurakuntaa;
- 5) päättää muista seurakunnan toiminnasta aiheutuvista välttämättömistä ja kiireellisistä toimenpiteistä.

Järjestelytoimikuntaan sovelletaan muutoin, mitä seurakuntaneuvostosta säädetään.

16 §

Seurakunnan nimen muuttaminen

Seurakunnan nimi voidaan muuttaa noudattaen soveltuvin osin, mitä seurakuntajoutuksen muutoksesta säädetään.

17 §

Kirkkoherran virka ja viranhaltija

Jos seurakunta lakkautetaan ja liitetään toiseen seurakuntaan, lakkautettavan seurakunnan kirkkoherran virka lakkaa. Jos kaksi tai useampia seurakuntia lakkautetaan ja niiden tilalle perustetaan yhdistämällä uusi seurakunta, seurakuntajaon muutosta koskevassa päätöksessä on määrättävä, mikä tai mitkä kirkkoherran virat lakkaavat. Lakkautetun viran tilalle perustetaan tarvittaessa kappalaisen virka.

Tuomiokapituli antaa viranhoitomääräyksen perustettavan uuden seurakunnan kirkkoherran virkaan jollekin niistä kirkkoherroista, joiden virat lakkaavat. Jos laajentuvan seurakunnan kirkkoherran virka on avoinna, tuomiokapituli antaa viranhoitomääräyksen laajentuvan seurakunnan kirkkoherran virkaan jollekin niistä kirkkoherroista, joiden virat lakkaavat. Kirkkoherra, jonka virka lakkaa ja joka ei saa viranhoitomääräystä kirkkoherran virkaan, siirretään soveltuvaan kappalaisen virkaan.

(Poist.)

18 §

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirtäminen ja palkkaus

Jos seurakuntajaon muutos tapahtuu seura-kuntayhtymän sisällä, muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin kirkkoherran viran haltijan sijoittamisesta seurakuntayhtymään ja sen seurakuntiin määrätään 7 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettussa johtosäännössä.

Seurakuntajaon muutoksen tapahtuessa kahden tai useamman seurakuntayhtymän välillä niiden on tarvittaessa sovittava muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin kirkkoherran siirtämisestä (poist.). Määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät siirretään vastaavasti ja heidän palvelusuhteensa jatkuu määräajan päättymiseen saakka. Sopimus henkilöstön siirtämisestä on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Siirrettyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada siirtymähetkellä virka- tai työsuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Seurakuntayhtymän perustaminen

19 §

Seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteet

Seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteena on muodostaa alueellisesti ja toiminnallisesti eheä kokonaisuus, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kirkon tehtävän toteuttamisesta sekä toiminnan ja palvelujen järjestämisestä alueensa seurakunnissa.

20 §

Seurakuntayhtymän perustaminen perussäännöllä

Seurakuntayhtymä perustetaan hyväksymällä seurakuntayhtymän perussääntö ja siihen liitetty luettelo seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta. Perussäännön hyväksymisestä päättävät yhteiset kirkkovaltuustot. Perussäännössä määrätään seurakuntayhtymän toimivaltaan siirtyvät tehtävät ja seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien toimivallan jakautumisesta.

Seurakuntayhtymien ja niihin kuuluvien seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät perustettavalle seurakuntayhtymälle. Saantokirjana on perussääntöön liitetty luettelo siirtyvästä omaisuudesta.

Perussäännössä voidaan määrätä, että siinä mainittu seurakunnan lahja- ja testamenttiomaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka että seurakunta vastaa sitä koskevasta velvoitteesta.

21 §

Perussäännön alistaminen kirkkohallitukselle

Päätös seurakuntayhtymän perustamisesta ja perussäännön hyväksymisestä on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Kirkkohallitus ei saa ilman erityistä syytä muuttaa perussääntöön liitettyä luetteloa seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta.

Perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi, jos seurakuntayhtymän alue muuttuu. Perussäännön muutos on alistettava myös, jos päätöstä ei ole tehty yksimielisesti ja jos muutos koskee:

- 1) verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken;
- 2) omaisuuden siirtämistä seurakuntien ja seurakuntayhtymän välillä.

22 §

Seurakuntayhtymän purkaminen tai lakkaaminen

Seurakuntayhtymä voidaan purkaa, jos se muodostuu kahden tai useamman kunnan alueella olevista seurakunnista. Purkamisesta päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Päätöksessä on määrättävä omaisuuden ja velvoitteiden siirtymisestä seurakuntayhtymille.

Jos kaksi tai useampia seurakuntayhtymiä tulee kuntajaon muuttuessa saman kunnan alueelle, muodostettavan seurakuntayhtymän perussäännössä on määrättävä, mikä tai mitkä seurakuntayhtymät lakkaavat.

3 a luku

Seurakuntarakenteen uudistaminen ja menettelyt vuosina 2016-2018

(Poist.)

1 §

Seurakuntayhtymien muodostaminen

Seurakuntien ja seurakuntayhtymien tulee tuomiokapitulin johdolla valmistella seurakuntayhtymän perustamista siten, että jokainen seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019. Seurakuntayhtymää muodostettaessa on otettava huomioon 3 luvun 19 §:ssä tarkoitettujen seurakuntayhtymän perustamisen tavoitteet.

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto voi tehdä tuomiokapitulille esityksen seurakuntayhtymään kuuluvista seurakunnista. Tuomiokapituli päättää tarvittaessa, mitkä seurakunnat ja seurakuntayhtymät alkavat valmistella ehdotusta seurakuntayhtymän perussäännöksi.

Kirkkovaltuustot ja yhteiset kirkkovaltuustot perustavat seurakuntayhtymän hy-

väksymällä sen perussäännön ja siihen liitetyn luettelon seurakuntayhtymälle siirtävästä omaisuudesta. Muutoin seurakuntayhtymän perustamiseen ja perussäännön alistamiseen sovelletaan 3 luvun 20 ja 21 §:ää. Jos yksi tai useampi seurakunta ei hyväksy perussääntöä, tuomiokapituli päättää seurakuntayhtymän muodostamisesta ja perussäännöstä ja seurakuntia ja seurakuntayhtymää kuultuaan alistaa päätöksensä kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Jos seurakunnat tai seurakuntayhtymät kuuluvat useampaan hiippakuntaan, valmistelua johtaa sen hiippakunnan tuomiokapituli, johon enemmistö seurakunnista kuuluu. Tällä tuomiokapitulilla on myös oikeus tehdä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös varattuaan muiden hiippakuntien tuomiokapituleille tilaisuuden antaa asiassa lausunto.

2 §

Seurakuntajaon muutos seurakuntayhtymää perustettaessa

Jos seurakuntayhtymää perustettaessa tapahtuu samalla 3 luvun 10 §:ssä tarkoitettu seurakuntajaon muutos, kirkkohallitus tekee päätöksen seurakuntajaosta päättäessään seurakuntayhtymän perussäännön vahvistamisesta. Samalla kirkkohallitus päättää ylimääräisten vaalien toimittamisesta, jolleivät seurakunnat osoita, että seurakuntajaon muutoksen kohteena olevien seurakuntien toimitukset voidaan muodostaa edellisten seurakuntavaalien tuloksen perusteella. Muutoin seurakuntajaon muutokseen sovelletaan 3 luvun 13–18 §:ää.

3 §

Henkilöstön siirtäminen

Uuden seurakuntayhtymän muodostavien seurakuntien ja seurakuntayhtymien (poist.) palvelussuhteissa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin uuden seurakuntayhtymän virkoihin tai työsuhteisiin tehtäviin. Määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät siirretään

vastaavasti ja heidän palvelussuhteensa jatkuu määräajan päättymiseen saakka. Kirkkovaltuustojen, seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen on hyväksyttävä henkilöstön sijoittamista seurakuntayhtymään ja sen seurakuntiin koskeva sopimus.

Kirkkoherrojen sijoittamista koskeva päätös on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi seurakuntayhtymän perussäännön ratkaisemisen yhteydessä. Pappien sijoittamista koskeva päätös on alistettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi. Jos seurakuntayhtymän seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin, pappien sijoittamista koskeva päätös alistetaan kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos pappien sijoittamista koskevaa päätöstä ei ole alistettu ennen kirkkohallituksen päätöstä perussäännöstä, kirkkohallitus ja tuomiokapituli päättävät sijoittamisesta. Tuomiokapituli antaa sijoitetulle papille viranhoidomääräyksen.

Jos sopimusta muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta ei ole tehty ennen seurakuntayhtymän perussääntöä koskevan päätöksen voimaantuloa, sijoittamisesta päättää uusi yhteinen kirkkovaltuusto.

Siirrettyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

5 luku Pappisvirka

1 a §

Pappisvirka, pappi ja papin virka

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *papin viralla* hallinnollisella päätöksellä perustettua seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaa, johon voidaan valita vain pappi.

5 luku Pappisvirka

1 a §

Pappisvirka, pappi ja papin virka

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *papin viralla* hallinnollisella päätöksellä perustettua seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaa, johon voidaan valita vain pappi.

5 §

Kuuluminen hiippakuntaan ja rovastikuntaan

Papin kuulumisesta hiippakuntaan ja rovastikuntaan säädetään kirkkojärjestyksessä.

—————

6 luku

Henkilöstö

1 §

Työnantaja ja henkilöstö

Työnantajalla tarkoitetaan tässä luvussa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia ja kirkkohallitusta, jollei toisin säädetä. Seurakuntayhtymä ja siihen kuuluvat seurakunnat ovat palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa yksi työnantaja.

Tuomiokapitulilla on seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranhaltijoita koskevissa virkasuhdeasioissa työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään.

Työnantajan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa. Virkasuhteeseen sovelletaan, mitä siitä tässä laissa ja sen nojalla kirkkojärjestyksessä tai muualla laissa säädetään. Työsopimussuhteeseen sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään, ja sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään.

Virkasuhteessa suoritettavaa tehtävää varten perustetaan virka. Perustellusta syystä henkilö voidaan kuitenkin ottaa virkasuhteeseen määrääjäksi myös ilman, että tehtävää varten on perustettu virka.

Työnantajalla tulee olla tehtäviensä hoitamista varten riittävä henkilöstö.

2 §

5 §

Kuuluminen hiippakuntaan

Papin kuulumisesta hiippakuntaan säädetään kirkkojärjestyksessä.

—————

6 luku

Henkilöstö

1 §

Työnantaja ja henkilöstö

Työnantajalla tarkoitetaan tässä luvussa (poist.) seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia ja kirkkohallitusta, jollei toisin säädetä.

Seurakuntayhtymän seurakunnalla on seurakuntayhtymän henkilöstöä koskevissa asioissa työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa säädetään ja kirkkojärjestyksessä tai seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään.

Tuomiokapitulilla on seurakuntayhtymän viranhaltijoita koskevissa virkasuhdeasioissa työnantajalle kuuluvia tehtäviä siten kuin tässä laissa ja kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään.

Työnantajan palveluksessa oleva henkilö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa. Virkasuhteeseen sovelletaan, mitä siitä tässä laissa ja sen nojalla kirkkojärjestyksessä tai muussa laissa säädetään. Työsopimussuhteeseen sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään, ja sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään.

Virkasuhteessa suoritettavaa tehtävää varten perustetaan virka. Perustellusta syystä henkilö voidaan kuitenkin ottaa virkasuhteeseen määrääjäksi myös ilman, että tehtävää varten on perustettu virka.

2 §

Viranhaltija ja virkasuhde

Virkasuhteella tarkoitetaan julkisoikeudellista palvelussuhdetta, jossa seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus on työnantajana ja viranhaltija työn suorittajana.

3 §

Henkilöstön kielitaito

Viranhaltijalta vaadittavasta kielitaidosta säädetään kirkkojärjestyksessä ottaen huomioon, mitä *tämän lain* 3 luvun 7 ja 8 §:ssä ja 4 luvun 4 §:ssä säädetään. Kielitaitoa koskevasta kelpoisuusvaatimuksesta voidaan myöntää erivapaus erityisestä syystä. Tuomiokapituli myöntää erivapauden seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijalle. Muulle viranhaltijalle erivapauden myöntää se viranomainen, jonka toimivaltaan viran perustaminen kuuluu.

4 §

Kirkon virka- ja työehtosopimukset

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinailaitoksen sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden etujen valvomiseksi perustettujen yhdistysten välillä voidaan, niin kuin siitä erikseen säädetään, virka- ja työehtosopimuksin sopia seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen palveluksessa olevien palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista sen estämättä, mitä niistä säädetään tässä laissa tai muissa seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia tai kirkkohallitusta koskevissa säädöksissä.

10 §

Julkinen hakumenettely

Kirkkoherran, kappalaisen ja vakinaisen lehtorin viran haettavaksi julistamisesta, hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai virkasuhteen täyttämättä jättämi-

Viranhaltija ja virkasuhde

Virkasuhteella tarkoitetaan julkisoikeudellista palvelussuhdetta, jossa seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus on työnantajana ja viranhaltija työn suorittajana.

3 §

Henkilöstön kielitaito

Viranhaltijalta vaadittavasta kielitaidosta säädetään kirkkojärjestyksessä ottaen huomioon, mitä 3 luvun 7–9 §:ssä säädetään. Kielitaitoa koskevasta kelpoisuusvaatimuksesta voidaan myöntää erivapaus erityisestä syystä. Tuomiokapituli myöntää erivapauden seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijalle. Muulle viranhaltijalle erivapauden myöntää se viranomainen, jonka toimivaltaan viran perustaminen kuuluu.

4 §

Kirkon virka- ja työehtosopimukset

Evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinailaitoksen sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden etujen valvomiseksi perustettujen yhdistysten välillä voidaan, niin kuin siitä erikseen säädetään, virka- ja työehtosopimuksin sopia seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen palveluksessa olevien palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista sen estämättä, mitä niistä säädetään tässä laissa tai muissa seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia tai kirkkohallitusta koskevissa säädöksissä.

10 §

Julkinen hakumenettely

Kirkkoherran, kappalaisen ja lehtorin viran haettavaksi julistamisesta, hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai virkasuhteen täyttämättä jättämisestä päät-

sestä päättää tuomiokapituli. Hakumenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

11 §

Poikkeukset julkisesta hakumenettelystä

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun:

7) menettelyyn on muu erityisen painava syy.

Tuomiokapituli antaa sopivalle papille viranhoidomääräyksen seurakunnan seurakuntapastorin virkaan toistaiseksi. Jollei asian kiireellisyys muuta vaadi, seurakunnalle on varattava tilaisuus antaa lausunto viran erityisistä tarpeista ennen viran täyttämiseen ryhtymistä sekä virkaan ilmoittautuneista ennen viranhoidomääräyksen antamista.

Kun seurakunnan kirkkoherran, kappalaisen tai seurakuntapastorin avoinna olevaan virkaan tai seurakunnan papin virkaan muutoin tarvitaan väliaikaista hoitajaa, tuomiokapituli määrää virkaa hoitamaan sitä haettavaksi julistamatta virkaan sopivan hiippakunnan papin siten kuin 2 momentissa säädetään.

15 §

Ulkomaiset opinnot ja tutkintotodistukset

Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitetun ammattipätevyyden tuottamaan kelpoisuuteen seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaan sovelletaan, mitä sanotussa laissa säädetään.

17 §

Koeaika

Virkasuhteeseen otettaessa voidaan määrätä virantoimituksen aloittamisesta alkavasta enintään kuuden kuukauden koeajasta. Vuotta lyhyemmässä määräaikaisessa

tää tuomiokapituli. Hakumenettelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

11 §

Poikkeukset julkisesta hakumenettelystä

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä, kun:

7) kirkkoherra määrätään yhtymärovastin osa-aikaiseen virkasuhteeseen;

8) menettelyyn on muu erityisen painava syy.

Tuomiokapituli antaa sopivalle papille viranhoidomääräyksen seurakuntayhtymän seurakuntapastorin virkaan toistaiseksi. Jollei asian kiireellisyys muuta vaadi, yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto viran erityisistä tarpeista ennen viran täyttämiseen ryhtymistä sekä virkaan ilmoittautuneista ennen viranhoidomääräyksen antamista.

Kun seurakuntayhtymän avoinna olevaan seurakuntayhtymään sijoitetun papin virkaan tai seurakuntayhtymän seurakuntaan sijoitetun papin virkaan muutoin tarvitaan väliaikaista hoitajaa, tuomiokapituli määrää virkaa hoitamaan sitä haettavaksi julistamatta virkaan sopivan hiippakunnan papin siten kuin 2 momentissa säädetään.

15 §

Ulkomaiset opinnot ja tutkintotodistukset

Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitetun ammattipätevyyden tuottamaan kelpoisuuteen seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virkaan sovelletaan, mitä sanotussa laissa säädetään.

17 §

Koeaika

Virkasuhteeseen otettaessa voidaan määrätä virantoimituksen aloittamisesta alkavasta enintään kuuden kuukauden koeajasta. Vuotta lyhyemmässä määräaikaisessa

virkasuhteessa koeaika voi olla enintään puolet virkasuhteen kestosta. *Seurakunnan seurakuntapastorin koeajan määäämisestä päättää tuomiokapituli.*

Koeaikaa ei sovelleta kirkkoherran, piispan, pappisasessorin, lääninrovastin eikä kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virkaan.

18 §

Viranhoitomääräys ja selvitys virkasuhteen ehdoista

Viranhoitomääräyksen seurakunnan ja seurakuntayhtymän papin virkaan ja lehtorin virkaan antaa tuomiokapituli. Selvityksen keskeisistä virkasuhteen ehdoista antaa työnantaja. Viranhoitomääräys seurakunnan ja seurakuntayhtymän papin viran väliaikaiseksi hoitajaksi voidaan antaa myös oman viran ohella.

30 §

Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimiluvasta päättää työnantaja. Tuomiokapituli päättää sivutoimiluvan myöntämisestä seurakunnan papin viran ja lehtorin viran haltijalle. Sivutoimilupa voidaan myöntää määräajaksi tai muutoin rajoitettuna. Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuden tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Viranhaltija ei saa virkasuhteen kestäessä ryhtyä myöskään kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei voida pitää hyväksyttävänä.

virkasuhteessa koeaika voi olla enintään puolet virkasuhteen kestosta. Seurakuntapastorin koeajan määäämisestä päättää tuomiokapituli.

Koeaikaa ei sovelleta kirkkoherran, piispan, pappisasessorin eikä kirkkohallituksen viraston johtavan viranhaltijan virkaan.

18 §

Viranhoitomääräys ja selvitys virkasuhteen ehdoista

Viranhoitomääräyksen seurakuntayhtymään sijoitetun sekä seurakuntayhtymän seurakuntaan sijoitetun papin virkaan ja lehtorin virkaan antaa tuomiokapituli. Selvityksen keskeisistä virkasuhteen ehdoista antaa työnantaja. Viranhoitomääräys voidaan antaa myös papin viran väliaikaiseksi hoitajaksi oman viran ohella.

30 §

Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimiluvasta päättää työnantaja. Tuomiokapituli päättää sivutoimiluvan myöntämisestä papin viran ja lehtorin viran haltijalle. Sivutoimilupa voidaan myöntää määräajaksi tai muutoin rajoitettuna. Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Viranhaltija ei saa virkasuhteen kestäessä ryhtyä myöskään kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei voida pitää hyväksyttävänä.

31 §

Terveystietojen antaminen

Viranhaltija on velvollinen antamaan työnantajan pyynnöstä asianomaisen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset tiedot työ- ja toimintakyvystään sen lisäksi, mitä työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädetään. Viranhaltija on myös velvollinen työnantajan määräyksestä osallistumaan terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämätöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. *Seurakunnan* papin viran haltijalle määräyksen antaa tuomiokapituli. Viranhaltijalle on ennen määräyksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Potilaan itsemääräämisoikeuteen sovelletaan muutoin, mitä siitä erikseen säädetään.

35 §

Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Työnantaja voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi 52 §:ssä tarkoitetulla irtisanomisperusteella irtisanomisaikaa noudattaen. *Seurakunnan* kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin virkasuhteen osa-aikaistamismenettelyyn sovelletaan, mitä papin virkasuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta säädetään 59 §:n 2 ja 3 momentissa.

Kirkkoherran virkasuhde voidaan muuttaa osa-aikaiseksi vain viranhaltijan hakemuksesta.

37 §

Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

Seurakunnan kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin viran haltijan virantoimi-

31 §

Terveystietojen antaminen

Viranhaltija on velvollinen antamaan työnantajan pyynnöstä asianomaisen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset tiedot työ- ja toimintakyvystään sen lisäksi, mitä työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädetään. Viranhaltija on myös velvollinen työnantajan määräyksestä osallistumaan terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämätöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. Papin viran haltijalle määräyksen antaa tuomiokapituli. Viranhaltijalle on ennen määräyksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Potilaan itsemääräämisoikeuteen sovelletaan muutoin, mitä siitä erikseen säädetään.

35 §

Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Työnantaja voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi 52 §:ssä tarkoitetulla irtisanomisperusteella irtisanomisaikaa noudattaen. Kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin virkasuhteen osa-aikaistamismenettelyyn sovelletaan, mitä 59 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään papin virkasuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Kirkkoherran virkasuhde voidaan muuttaa osa-aikaiseksi vain viranhaltijan hakemuksesta tai tuomiokapitulin määrätessä kirkkoherran määrääjäksi yhtymärovastin osa-aikaiseen virkasuhteeseen.

37 §

Virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

Seurakuntayhtymään sijoitetun kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin viran-

tusvelvollisuuden muuttamisesta päättää kirkkoherra. Seurakuntayhtymän seurakuntapastorin ja lehtorin virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää yhteinen kirkkoneuvosto, jollei ohje- tai johtosäännöllä toisin määrätä.

39 §

Viranhaltijan asema seurakuntajaotuksen muuttamisessa ja liikkeen luovutuksessa

Seurakuntajaon muutoksen vaikutuksesta henkilöstön asemaan säädetään 13 luvussa sekä kirkkojärjestyksen 13 luvussa.

41 §

Virkavapaan hakeminen ja myöntäminen

Kirkkojärjestyksessä säädetään virkavapaan myöntävästä viranomaisesta. Kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä seurakunnan pappien virkavapaan sekä vuosiloman ja vapaa-ajan järjestämisestä.

44 §

Lomauttaminen

Työnantajalla on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi joko kokonaan tai osittain virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos työnantajalla on 52 §:n mukainen peruste irtisanoa virkasuhde. Kirkkoherraa, piispaa, kirkkohallituksen viraston johtavaa viranhaltijaa ja kirkkohallituksen osastonjohtajaa ei voida lomauttaa. Seurakunnan muun papin sekä lehtorin lomauttamisesta on pyydettävä tuomiokapitulin lausunto. Lomauttaminen ei estä viranhaltijaa ottamasta lomautusajaksi muuta työtä.

48 §

Virkasuhteen päättyminen ilman irtisanomista

toimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää yhtymärovasti. Seurakuntaan sijoitetun kappalaisen, seurakuntapastorin ja lehtorin viran haltijan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää kirkkoherra.

39 §

Viranhaltijan asema liikkeen luovutuksessa

kumotaan

41 §

Virkavapaan hakeminen ja myöntäminen

Kirkkojärjestyksessä säädetään virkavapaan myöntävästä viranomaisesta. Kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä seurakuntayhtymän pappien virkavapaan sekä vuosiloman ja vapaa-ajan järjestämisestä.

44 §

Lomauttaminen

Työnantajalla on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi joko kokonaan tai osittain virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos työnantajalla on 52 §:n mukainen peruste irtisanoa virkasuhde. Kirkkoherraa, piispaa, kirkkohallituksen viraston johtavaa viranhaltijaa ja kirkkohallituksen osastonjohtajaa ei voida lomauttaa. Seurakuntayhtymän muun papin sekä lehtorin lomauttamisesta on pyydettävä tuomiokapitulin lausunto. Lomauttaminen ei estä viranhaltijaa ottamasta lomautusajaksi muuta työtä.

48 §

Virkasuhteen päättyminen ilman irtisanomista

 Tuomiokapituli tekee seurakunnan papin ja lehtorin kanssa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sopimuksen seurakuntaa kuultuaan.

55 §
Irtisanomisaika

 Viranhaltijan irtisanoessa virkasuhteensa irtisanomisaika on vähintään:

3) kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu *kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle*;

59 §
Virkasuhteen irtisanova tai purkava viranomainen

Viranhaltijan irtisanoo ja hänen virkasuhteensa purkaa:

1) seurakunnassa kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen;

2) seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen;

3) tuomiokapitulissa tuomiokapituli;

4) kirkkohallituksessa kirkkohallitus, jollei toisin säädetä.

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän papin ja lehtorin viran haltijan irtisanoo 50 §:ssä säädetyllä viranhaltijasta johtuvalla perusteella tai 52 §:ssä säädetyillä taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla tai hänen palvelussuhteensa purkaa 56 §:ssä säädetyllä perusteella tuomiokapituli. Jos tuomiokapituli irtisanoo papin tai lehtorin tai purkaa hänen palvelussuhteensa, sen on ennen päätöksen tekemistä varattava seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle mahdollisuus antaa asiasta lausunto.

Seurakunnan kirkkoneuvostolla, seurakuntaneuvostolla tai seurakuntayhtymän

 Tuomiokapituli tekee papin ja lehtorin kanssa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun sopimuksen työnantajaa kuultuaan.

55 §
Irtisanomisaika

 Viranhaltijan irtisanoessa virkasuhteensa irtisanomisaika on vähintään:

3) kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu yhteiselle kirkkovaltuustolle;

59 §
Virkasuhteen irtisanova tai purkava viranomainen

Viranhaltijan irtisanoo ja hänen virkasuhteensa purkaa:

1) *seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen*;

2) *seurakuntaneuvosto seurakuntaan sijoitetun viran osalta, jollei perussäännössä ole toisin määrätty*;

3) tuomiokapitulissa tuomiokapituli;

4) kirkkohallituksessa kirkkohallitus, jollei toisin säädetä.

Papin ja lehtorin viran haltijan irtisanoo 50 §:ssä säädetyllä viranhaltijasta johtuvalla perusteella tai 52 §:ssä säädetyillä taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla tai hänen palvelussuhteensa purkaa 56 §:ssä säädetyllä perusteella tuomiokapituli. Jos tuomiokapituli irtisanoo papin tai lehtorin tai purkaa hänen palvelussuhteensa, sen on ennen päätöksen tekemistä varattava yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaan sijoitetun papin tai lehtorin viran haltijan osalta seurakuntaneuvostolle mahdollisuus antaa asiasta lausunto.

Yhteisellä kirkkoneuvostolla tai seurakuntaan sijoitetun viran osalta seurakuntaneu-

yhteisellä kirkkoneuvostolla on oikeus 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla tehdä tuomiokapitulille esitys papin tai lehtorin virkasuhteen irtisanomisesta tai virkasuhteen purkamisesta. Tuomiokapitulin on käsiteltävä asia kiireellisenä. Tuomiokapituli voi päättää papin tai lehtorin virkasuhteen purkamisesta 57 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä seuraavassa tuomiokapitulin istunnossa, jos asia on seurakunnan esityksestä pantu 57 §:ssä säädetyn määräajan aikana tuomiokapitulissa vireille.

Kirkkoherran sekä seurakunnan ainoan kanttorin tai diakonian viranhaltijan virkasuhdetta ei voida irtisanoa tämän luvun 52 §:ssä säädetyllä taloudellisella ja tuotannollisella perusteella.

64 §

Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Papin viran ja lehtorin viran haltijan virantoimituksesta pidättämisestä ja papin pidättämisestä pappisviran toimittamisesta päättää tuomiokapituli. Kirkkoherran virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa. Seurakunnan muun papin viran haltijan ja lehtorin viran haltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkoherra. Seurakuntayhtymän papin ja lehtorin virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja. Pappisviran toimittamisesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa.

Seurakunnan viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen. Seurakunnan viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkoherra.

Seurakuntayhtymän viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää yhteinen kirkkoneuvosto tai ohjesäännössä määrätty muu viranomainen. Seurakuntayhtymän viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja.

Tuomiokapitulin viranhaltijan virantoimi-

vostolla on oikeus 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla tehdä tuomiokapitulille esitys papin tai lehtorin virkasuhteen irtisanomisesta tai virkasuhteen purkamisesta. Tuomiokapitulin on käsiteltävä asia kiireellisenä. Tuomiokapituli voi päättää papin tai lehtorin virkasuhteen purkamisesta 57 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä seuraavassa tuomiokapitulin istunnossa, jos asia on pantu vireille 57 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Kirkkoherran virkasuhdetta ei voida irtisanoa tämän luvun 52 §:ssä säädetyllä taloudellisella ja tuotannollisella perusteella.

64 §

Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Virantoimituksesta pidättämisestä päättää:

1) seurakuntayhtymän papin viran ja lehtorin viran haltijan osalta tuomiokapituli;

2) seurakuntayhtymän muun viran haltijan osalta yhteinen kirkkoneuvosto tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen sekä seurakuntaan sijoitetun viran haltijan osalta seurakuntaneuvosto;

3) tuomiokapitulin viran haltijan osalta tuomiokapituli;

4) kirkkohallituksen viran haltijan osalta kirkkohallitus.

Väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä päättää:

1) yhtymärovastin ja kirkkoherran viran haltijan osalta piispa;

2) seurakuntayhtymään sijoitetun muun viran haltijan osalta yhtymärovasti;

3) seurakuntaan sijoitetun seurakuntayhtymän muun viran haltijan osalta kirkkoherra;

4) tuomiokapitulin viran haltijan osalta piispa;

5) kirkkohallituksen viran haltijan osalta kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija.

Pappisvirasta pidättämisestä päättää

tuksesta pidättämisestä päättää tuomiokapituli. Tuomiokapitulin viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää piispa.

Kirkkohallituksen viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kirkkohallitus. Kirkkohallituksen viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä väliaikaisesti päättää kirkkohallituksen viraston johtava viranhaltija.

65 §

Virantoimituksesta pidättämisessä noudatettava menettely

Ennen kuin virantoimituksesta taikka pappisviran tai lehtorin viran toimittamisesta pidättämisestä tehdään päätös, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Pappisviran toimittamisesta pidättämisessä noudatetaan 5 luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä. Tuomiokapitulin on ennen papin virantoimituksesta pidättämistä varattava kirkkoneuvostolle, seurakuntaneuvostolle tai yhteiselle kirkkoneuvostolle mahdollisuus antaa asiassa lausunto.

73 §

Työtodistus

Kirkkoherralle työtodistuksen antaa tuomiokapituli. Kirkkoherra antaa työtodistuksen kappalaiselle, seurakuntapastorille ja lehtorille.

III Osa.

SEURAKUNNAN HALLINTO

7 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

tuomiokapituli. Väliaikaisesta pappisvirasta pidättämisestä päättää piispa.

65 §

Virantoimituksesta pidättämisessä noudatettava menettely

Ennen kuin virantoimituksesta taikka pappisviran tai lehtorin viran toimittamisesta pidättämisestä tehdään päätös, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Pappisviran toimittamisesta pidättämisessä noudatetaan 5 luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä. Tuomiokapitulin on ennen papin virantoimituksesta pidättämistä varattava yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaan sijoitetun papin viran haltijan osalta seurakuntaneuvostolle mahdollisuus antaa asiassa lausunto.

73 §

Työtodistus

Tuomiokapituli antaa työtodistuksen kirkkoherralle ja yhtymärovastille. Yhtymärovasti antaa työtodistuksen seurakuntayhtymään sijoitetulle papille ja lehtorille. Kirkkoherra antaa työtodistuksen seurakuntaan sijoitetulle papille ja lehtorille.

III OSA

SEURAKUNTA JA SEURAKUNTAYHTYMÄ

7 luku

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän hallinto

Seurakunta ja seurakuntayhtymä

Seurakunta hoitaa itse asioitaan ja omaisuuttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä kirkon taloudesta erikseen annettujen säädösten mukaan.

Seurakunnat voivat hoitaa asioitaan ja omaisuuttaan myös seurakuntayhtymänä niin kuin 11 luvussa säädetään.

2 §

Toimielimet ja luottamushenkilöt

Seurakunnan hallintoa hoitavat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto tai seurakunta-neuvosto, johtokunnat, kappeli- ja piirineuvostot sekä seurakunnan viranhaltijat.

Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, johtokunnat sekä seurakuntayhtymän viranhaltijat.

Luottamushenkilöitä ovat 1 ja 2 momentissa mainittuihin toimielimiin sekä tilapäisiin toimikuntiin valitut jäsenet ja muut seurakunnan tai seurakuntayhtymän luottamustoimiin valitut henkilöt. Viranhaltijaa, joka lain tai muun säädöksen mukaan on virkansa perusteella jäsenenä toimieli-messä, ei kuitenkaan pidetä siinäkään teh-tävässä luottamushenkilönä.

Siirtyy 2 §:ään.

Siirtyy 3 §:ään.

Siirtyy 10 §:ään.

Siirtynyt kirkolliskokouksen päätöksellä 8.11.2013 kirkkolain 23 lukuun.

Seurakunta

1 §

Seurakunnan tehtävä ja jumalanpalvelus

Seurakunta toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalvelusten pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Jumalanpalveluksista, sakramenteista ja kirkollisista toimituksista säädetään kirkkojärjestyksessä ja kirkkokäsikirjassa.

Jumalanpalveluksissa sekä muissa kirkol-

lisissa ja seurakunnallisissa tilaisuuksissa voidaan kerätä kolehti kirkon ja seurakunnan toiminnan sekä niiden tehtävää vastaavien tarkoitusten tukemiseksi.

2 §

Seurakunnan itsehallinto

Seurakunta hoitaa tehtäviään ja hallintoaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä erikseen annettujen säädösten mukaan.

Seurakunta ottaa seurakuntaan sijoitettujen virkojen ja tehtävien viranhaltijat ja työntekijät sekä irtisanoo ja purkaa tällaiset palvelussuhteet, jollei tästä laista muuta johdu.

Seurakunta voi sopia tehtävien hoidosta seurakuntayhtymän kanssa siten kuin 9 §:n 4 momentissa säädetään.

3 §

Seurakunnan toimielimet

Seurakunnan hallintoa hoitavat seurakuntaneuvosto ja johtokunnat sekä seurakuntaan sijoitettujen virkojen viranhaltijat.

Seurakuntaneuvosto voi asettaa johtokunnan toimikaudekseen.

4 §

Seurakuntaneuvosto

Seurakunnan päätösvaltaa käyttää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittava seurakuntaneuvosto, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Seurakuntaneuvosto:

1) johtaa yleisesti seurakunnan toimintaa;

2) päättää seurakunnan hallinnon järjestämisestä;

3) päättää seurakunnalle seurakuntayhtymän talousarviossa osoitettujen määrärahojen käytöstä;

4) valitsee jäsenet seurakunnan toimielimiin (poist.);

5) edustaa seurakuntaa, käyttää sen puhevaltaa sekä tekee seurakunnan puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet siten kuin

siitä perussäännössä määrätään.

Seurakuntaneuvoston työjärjestyksessä määrätään seurakuntaneuvoston toiminnasta, koolle kutumisesta, esittelystä ja asian käsittelystä.

5 §

Seurakuntaneuvoston päätösvallan siirtäminen

Seurakuntaneuvoston päätösvaltaa voidaan siirtää seurakunnan muulle toimielimelle ja seurakuntaan sijoitetun viran viranhaltijalle. Päätösvallan siirtämisestä määrätään seurakuntaneuvoston hyväksymässä johtosäännössä.

Päätösvaltaa ei saa siirtää, jos:

1) seurakuntaneuvoston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;

2) asian merkitys on sellainen, että asian käsittelemistä seurakuntaneuvostossa on pidettävä tarpeellisena;

3) päätös on alistettava.

Johtosäännössä voidaan määrätä, että toimielimen tai viranhaltijan päätös on tehtävä esittelystä.

6 §

Jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä aloiteoikeus

Seurakuntaneuvoston on huolehdittava, että seurakunnan jäsenillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan, erityisesti seuraavasti:

1) tiedottamalla seurakunnan asioista ja järjestämällä tarvittaessa kuulemistilaisuuksia;

2) selvittämällä seurakunnan jäsenten mielipiteitä ennen päätöksentekoa;

3) järjestämällä yhteistyötä seurakunnan tehtävien hoitamisessa;

4) edistämällä jäsenten oma-aloitteista toiminnan suunnittelua ja valmistelua.

Seurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

7 §

Seurakunnan osa-aluehallinto

Seurakuntaneuvosto voi järjestää seurakunnan osa-aluetta koskevaa hallintoa turvatakseen seurakunnan tehtävän toteuttamisen ja osa-alueella asuvien jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunnan osa-alueen asioita hoitamaan asetetun toimielimen jäsenet tai osa jäsenistä valitaan alueella asuvien seurakunnan jäsenten esityksestä, ja että toimielimen jäsenten asuinpaikan tulee olla asianomaisella alueella.

8 §

Seurakunnat, joilla on erityisiä oikeuksia

Sellaisen seurakunnan hallintoon, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, sovelletaan lisäksi, mitä seurakuntayhtymästä tässä laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä säädetään. Seurakunnan toimieli-miä ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto. Kirkkovaltuustoon sovelletaan, mitä yhteisestä kirkkovaltuustosta säädetään, ja kirkkoneuvostoon, mitä seurakuntaneuvostosta ja yhteisestä kirkkoneuvostosta säädetään.

Seurakuntayhtymä

9 §

Seurakuntayhtymän tehtävä

Seurakuntayhtymän tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä, hoitaa siihen kuuluvien seurakuntien yhteistä hallintoa ja taloutta.

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien:

- 1) kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken;
- 2) talousarviota ja muuta talouden- ja omaisuudenhoitoa;
- 3) henkilöstöhallintoa;
- 4) kirkonkirjojen pitoa;

5) arkistointia.

Seurakuntayhtymän tehtävänä on huolehtia siitä, että seurakuntaan on sijoitettu riittävä määrä henkilöstöä seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi. Seurakuntayhtymän perussäännössä voidaan määrätä, että seurakuntayhtymä ottaa seurakuntaan sijoitettujen virkojen ja tehtävien viranhaltijat ja työntekijät sekä irtisanoo ja purkaa tällaiset palvelussuhteet, jollei tästä laista muuta johdu.

Seurakuntayhtymälle voidaan siirtää seurakuntayhtymän perussäännössä toimivaltaa myös siinä mainituissa seurakunnalliseen toimintaan liittyvissä tehtävissä ja työmuodoissa.

10 §

Seurakuntayhtymän toimitukset

Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntayhtymän johtokunnat ja viranhaltijat.

11 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvalta ja päätösvallan siirtäminen

Seurakuntayhtymän päätösvaltaa käyttää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittava yhteinen kirkkovaltuusto, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi siirtää päätösvaltaa yhteiselle kirkkoneuvostolle, asettamalleen johtokunnalle ja viranhaltijalle. Päätösvaltaa ei saa siirtää, jos:

1) yhteisen kirkkovaltuuston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;

2) päätöksen tekemiseen vaaditaan määränemmistö;

3) päätös on alistettava;

4) asia koskee kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken, toiminta- ja taloussuunnitelman tai tilinpäätöksen hyväksymistä tai virkojen perustamista tai lakkauttamista.

Yhteinen kirkkovaltuusto ei voi siirtää yhteiselle kirkkoneuvostolle kuuluvaa päätösvaltaa johtokunnalle tai viranhaltijalle, jos:

1) yhteisen kirkkoneuvoston on päätettävä asia tämän lain, kirkkojärjestyksen, niiden nojalla annettujen täytäntöönpanomääräysten tai muun lain mukaan;

2) asia koskee esityksen tekemistä yhteiselle kirkkovaltuustolle;

3) asia koskee yhteisen kirkkovaltuuston tekemän päätöksen täytäntöönpanoa;

4) asian käsittelemistä yhteisessä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisena asian merkityksen vuoksi.

12 §

Työjärjestys sekä ohje- ja johtosäännöt

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jossa määrätään yhteisen kirkkovaltuuston toiminnasta, varajäsenten kutumisesta jäsenen tilalle ja asian käsittelystä yhteisessä kirkkovaltuustossa.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvalan siirrosta määrätään sen hyväksymässä ohje- tai johtosäännössä. Ohje- tai johtosäännössä voidaan määrätä, että toimieliimen tai viranhaltijan päätös on tehtävä esittelystä. Johtosäännössä voidaan määrätä virkojen ja tehtävien sijoittamisesta seurakuntayhtymään ja seurakuntiin.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

13 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksenteon edellytykset

Yhteisen kirkkoneuvoston on valmisteltava yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi tulevasta asiasta päätösehdotus, jollei asia koske kirkkovaltuuston toiminnan sisäistä järjestelyä.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä sitä kannat-

taa asiassa, joka koskee:

- 1) perussäännön muuttamista;
- 2) useamman kunnan alueella toimivan seurakuntayhtymän purkamista;
- 3) kirkollisen rakennuksen, kappelin, seurakuntatalon, seurakuntayhtymän virastotalon taikka leiri- tai kurssikeskuksen rakentamista tai hankkimista;
- 4) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista, sen käyttötarkoituksen muuttamista taikka muun rakennuksen muuttamista kirkolliseksi rakennukseksi;
- 5) hautausmaan perustamista tai laajentamista;
- 6) kiinteän omaisuuden luovuttamista;
- 7) (poist.) viran perustamista.

14 §

Yhteisen kirkkoneuvoston tehtävät

Yhteinen kirkkoneuvosto, jollei toisin säädetä tai määrätä:

- 1) johtaa seurakuntayhtymän hallintoa sekä seurakuntayhtymän talouden ja omaisuuden hoitoa;
- 2) johtaa yleisesti seurakuntayhtymän toimintaa ja viestintää;
- 3) valvoo seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien etua, edustaa seurakuntayhtymää ja käyttää sen ja siihen kuuluvien seurakuntien puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa;
- 4) tekee seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet;
- 5) tekee paikalliset virka- ja työehtosopimukset siten kuin niistä erikseen säädetään tai määrätään.

15 §

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvonta

Yhteinen kirkkoneuvosto ei saa panna yhteisen kirkkovaltuuston päätöstä täytäntöön, jos se on tehty virheellisessä järjestyksessä, yhteinen kirkkovaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen. Asia on viipymättä saatetta-

3 §

Kumottu kirkolliskokouksen päätöksellä 9.11.2013.

4 §

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja vaalit

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Seurakunnan toimielimessä äänestetään esityksestä ja kaikista kannatetuista vastaehdotuksista asettamalla kaksi kerrallaan vastakkain siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee enemmistön kannanoton.

Vaali toimitetaan enemmistövaalina. Kahta tai useampaa luottamushenkilöä valittaessa on kuitenkin noudatettava suhteellista vaalitapaa, jos sitä vaatii niin monta vaaliin osallistuvaa, että he suhteellisessa vaalissa voisivat saada valituksi vähintään yhden ehdokkaan.

5 §

Esteellisyys

Kirkkovaltuuston jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain (434/2003) esteellisyyttä koskevassa säännöksessä tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen sanotun säännöksen mukaan rinnastettavaa henkilöä. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan osallistuessa itseoikeutettuna seurakunnan muun toimielimen kokoukseen häneen sovelletaan, mitä 2 momentissa säädetään.

va uudelleen yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi.

Jos yhteinen kirkkovaltuusto pysyy päätöksessään, yhteisen kirkkoneuvoston on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko päätöksen täytäntöönpanolle 1 momentissa tarkoitettu este.

Hallintomenettely toimielimessä

16 §

Päätösvaltaisuus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Siirtyy osin 18 §:ään ja kirkkojärjestyksen 8 luvun 21 §:ään.

Siirtyy 19 §:ään.

17 §

Esteellisyys seurakunnassa ja seurakuntayhtymässä

Yhteisessä kirkkovaltuustossa jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettua läheistään.

Jollei 25 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu, muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolaissa siitä säädetään. Virka-, työ- tai muu vastaava suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, jollei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa.

Muissa toimielimissä esteellisyyteen sovelletaan hallintolain 28 §:ää säädetään, lukuun ottamatta sen 1 momentin 6 kohtaa. Palvelussuhde seurakuntayhtymään ei tee henkilöä esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, jollei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitellyt tai muutoin käsitellyt asiaa.

18 §

Äänestäminen toimielimessä

Äänestys on toimitettava julkisesti. Päättökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä tai saavuttanut säädetyn määrän enemmistön.

19 §

Vaalin toimittaminen toimielimessä

Luottamushenkilö tai viranhaltija valitaan toimielimessä vaalilla. Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä. Jos puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan vaalissa kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan seuraavaan kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai suhteellisessa vaalissa korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on nou-

datettava, mitä seurakuntavaaleista säädetään. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin.

20 §

Päätöksen siirtäminen ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi

Seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätös voidaan siirtää ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi siten kuin työjärjestyksessä tai ohje- tai johtosäännössä määrätään. Päätös voidaan tällöin kumota, muuttaa tai palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

6 §

Kokouksen julkisuus

Kirkkovaltuuston kokoukset ovat julkisia, jollei valtuusto jonkin asian osalta toisin päättä.

Muiden toimielinten kokoukset eivät ole julkisia.

7 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus

Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää seurakunnan ja yhteinen kirkkoneuvosto seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeudesta.

21 §

Kokouksen julkisuus

Yhteisen kirkkovaltuuston kokous on julkinen. Kun toimielimessä käsitellään asiaa tai asiakirjaa, joka laissa säädetään salassa pidettäväksi, tai jos toimielin muuten painavan syyn vuoksi jossakin asiassa niin päättää, kokous on suljettu.

Muiden toimielinten kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää, eikä käsiteltävänä ole asia tai asiakirja, joka laissa säädetään salassa pidettäväksi.

Siirtyy kirkkojärjestyksen 8 luvun 24 §:ään.

22 §

Sopimukset seurakuntien ja seurakuntayhtymien kesken tai kunnan kanssa

Seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä yhteisestä hoitamisesta tai tehtävän hoitamisesta toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän puolesta.

Seurakunta tai seurakuntayhtymä voi sopimuksen perusteella huolehtia kunnalle tai kuntayhtymälle kuuluvasta tehtävästä. Jos tehtävää varten perustetaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän johtokunta, voidaan sopia, että kunta tai kuntayhtymä saa valita siihen jäseniä, kuitenkin enintään puolet.

23 §

Tarkemmat säännökset

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimielinten kokoonpanosta, koolle kutsumisesta sekä läsnäolo- ja puheoikeudesta ja päätöksenteosta toimielimessä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

17 b luku

Hiippakuntavaltuusto

1 §

Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on:

1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteuttamista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa;

4 a §

Aloiteoikeus

Aloitteen hiippakuntavaltuustolle voi tehdä:

3) kirkkoneuvosto;

17 b luku

Hiippakuntavaltuusto

1 §

Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on:

1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteuttamista hiippakunnassa ja siihen kuuluvissa seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä;

4 a §

Aloiteoikeus

Aloitteen hiippakuntavaltuustolle voi tehdä:

kumotaan

18 luku
Piispa

1 §
Piispa ja piispan tehtävät

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa sekä valvoo seurakuntia ja pappeja.

23 luku
Luottamushenkilöt ja vaalit

3 §
Vaalikelpoisuuden rajoitus

Seurakuntavaaleissa ei seurakunnan luottamustoimeen saa valita tämän seurakunnan palveluksessa olevaa henkilöä. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, ei seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan palveluksessa oleva henkilö ole vaalikelpoinen tämän seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan luottamustoimeen.

7 §
Luottamustoimen hoitaminen

Luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja sen jälkeenkin, kunnes toinen on valittu hänen sijaansa. Luottamushenkilön on hoidettava tointaan siihen saakka, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu, jos:

3) *kirkkoneuvosto tai* yhteinen kirkkoneuvosto on 7 luvun 15 §:n nojalla jättänyt yhteisen kirkkovaltuuston vaalipäätöksen täytäntöön panematta.

8 §
Naisten ja miesten edustus toimielimessä

Jollei erityisestä syystä muuta johdu, tulee kirkollisissa toimielimissä olla sekä

18 luku
Piispa

1 §
Piispa ja piispan tehtävät

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa sekä valvoo seurakuntia, seurakuntayhtymiä ja pappeja.

23 luku
Luottamushenkilöt ja vaalit

3 §
Vaalikelpoisuuden rajoitus

Seurakuntavaaleissa ei seurakuntayhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan luottamustoimeen saa valita tämän seurakuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä.

7 §
Luottamustoimen hoitaminen

Luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja sen jälkeenkin, kunnes toinen on valittu hänen sijaansa. Luottamushenkilön on hoidettava tointaan siihen saakka, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu, jos:

3) yhteinen kirkkoneuvosto on 7 luvun 15 §:n nojalla jättänyt yhteisen kirkkovaltuuston vaalipäätöksen täytäntöön panematta.

8 §
Naisten ja miesten edustus toimielimessä

Jollei erityisestä syystä muuta johdu, tulee kirkollisissa toimielimissä olla sekä

naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia lukuun ottamatta kirkolliskousta, hiippakuntavaltuustoa, tuomiokapitulia, *kirkkovaltuustoa*, yhteistä kirkkovaltuustoa ja seurakuntaneuvostoa.

9 §

Seurakuntavaalit

Seurakuntavaaleissa valitaan *seurakunnan kirkkovaltuuston tai* seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa.

10 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Kun kesken vaalikauden tapahtuu seurakuntajaotuksen muutos, seurakunta liittyy seurakuntayhtymään tai eroaa siitä taikka seurakuntayhtymä puretaan, *kirkkovaltuusto*, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan edellisen vaalin tuloksen perusteella.

Ylimääräiset vaalit toimitetaan, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely ei ole mahdollinen tai jokin seurakunta vaatii vaaleja. Muutoksen ollessa vähäinen tai jäljellä olevan toimikauden lyhyt kirkkohallitus voi määrätä, että ylimääräisiä vaaleja ei toimiteta tai että seurakuntayhtymässä yhteisenä kirkkovaltuustona toimii *jakamattoman seurakunnan kirkkovaltuusto tai* entinen yhteinen kirkkovaltuusto.

Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, *kirkkovaltuuston tai* seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaetaan seurakuntien kesken siten kuin 11 luvun 7 §:n 2 momentissa säädetään.

11 §

Kirkkoherranvaali

Tuomiokapituli voi *kirkkovaltuuston tai*

naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia lukuun ottamatta kirkolliskousta, hiippakuntavaltuustoa, tuomiokapitulia, yhteistä kirkkovaltuustoa ja seurakuntaneuvostoa.

9 §

Seurakuntavaalit

Seurakuntavaaleissa valitaan yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. *Seurakunnassa, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, valitaan seurakuntavaaleissa kirkkovaltuuston jäsenet.* Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa.

10 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Kun kesken vaalikauden tapahtuu *seurakuntajaon* muutos, seurakunta liittyy seurakuntayhtymään tai eroaa siitä tai *uusi seurakuntayhtymä perustetaan* taikka seurakuntayhtymä puretaan yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan edellisen vaalin tuloksen perusteella.

Ylimääräiset vaalit toimitetaan, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely ei ole mahdollinen tai jokin seurakunta vaatii vaaleja. Muutoksen ollessa vähäinen tai jäljellä olevan toimikauden lyhyt kirkkohallitus voi määrätä, että ylimääräisiä vaaleja ei toimiteta tai että seurakuntayhtymässä yhteisenä kirkkovaltuustona toimii entinen yhteinen kirkkovaltuusto.

Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan, seurakuntaneuvoston jäsenten paikat jaetaan seurakuntien kesken siten kuin kirkkojärjestyksen 8 luvun 10 §:n 3 momentissa säädetään.

11 §

Kirkkoherranvaali

Tuomiokapituli voi seurakuntaneuvoston

seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa *kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran välillinen vaali)*.

14 §

Äänioikeus hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja *kirkkovaltuustojen tai seurakuntaneuvostojen* ja yhteisten kirkkovaltuustojen maallikkojäsenet. Jos sama henkilö on jäsenenä sekä seurakuntaneuvostossa että yhteisessä kirkkovaltuustossa, äänioikeutta seurakuntaneuvostossa käyttää hänen varajäsenensä. (2 mom)

16 §

Piispan vaali ja äänioikeus

Seurakuntien *kirkkovaltuustojen* ja seurakuntaneuvostojen maallikkojäsenet valitsevat niin monta maallikkovalitsijaa, että 1 momentin 3–6 kohdassa tarkoitettuja maallikkovalitsijoita on yhteensä yhtä monta kuin äänioikeutettuja pappeja ja lehtoreita yhteensä. (3 mom)

17 §

Äänioikeus pappisasessorin ja lääninrovastin vaalissa

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaalissa äänioikeutettuja ovat hiippakunnan papit ja lehtorit.

Lääninrovastin vaalissa äänioikeutettuja ovat rovastikunnan papit ja lehtorit.

19 §

Seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnat

Seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin toimittamista sekä 10 §:n 1

pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa seurakuntaneuvosto (*kirkkoherran välillinen vaali*).

14 §

Äänioikeus hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaleissa ovat äänioikeutettuja seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen maallikkojäsenet. Jos sama henkilö on jäsenenä sekä seurakuntaneuvostossa että yhteisessä kirkkovaltuustossa, äänioikeutta seurakuntaneuvostossa käyttää hänen varajäsenensä.

16 §

Piispan vaali ja äänioikeus

Seurakuntaneuvostojen maallikkojäsenet valitsevat niin monta maallikkovalitsijaa, että 1 momentin 3–6 kohdassa tarkoitettuja maallikkovalitsijoita on yhteensä yhtä monta kuin äänioikeutettuja pappeja ja lehtoreita yhteensä.

17 §

Äänioikeus pappisasessorin vaalissa

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaalissa äänioikeutettuja ovat hiippakunnan papit ja lehtorit.

19 §

Seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnat

Seurakuntaneuvosto asettaa seurakuntavaalien ja kirkkoherran välittömän vaalin

momentissa tarkoitettujen toimielinten muodostamista varten *kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto* asettaa vaalilautakunnan, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä vähintään yhtä monta varajäsentä. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jonka mukaan he tulevat jäsenten sijaan.

Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunta jakautuu jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, ja sen tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

20 §

Keskusvaalitoimikunta

Seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa seurakuntayhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa.

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

1 §

Alistaminen

Milloin seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätös on alistettava, alistamisen toimittaa ja asiakirjat lähettää tuomiokapitulille seurakunnan viranomaisen päätöksen osalta *kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto* ja seurakuntayhtymän päätöksen osalta yhteinen kirkkoneuvosto. Jos alistettavan asian tutkiminen kuuluu kirkkohallitukselle, tuomiokapituli lähettää asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

3 §

Oikaisuvaatimus

toimittamista sekä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielinten muodostamista varten vaalilautakunnan, johon kuuluu kirkkoherra ja vähintään neljä muuta jäsentä sekä vähintään yhtä monta varajäsentä. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jonka mukaan he tulevat jäsenten sijaan.

Seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunta jakautuu jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, ja sen tehtävänä on huolehtia äänestyksen toimittamisesta äänestysalueella siten kuin kirkon vaalijärjestyksessä tarkemmin säädetään.

20 §

Keskusvaalitoimikunta

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa seurakuntayhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa.

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

1 §

Alistaminen

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranomaisen päätös on alistettava, alistamisen toimittaa ja asiakirjat lähettää tuomiokapitulille seurakunnan viranomaisen päätöksen osalta seurakuntaneuvosto ja seurakuntayhtymän päätöksen osalta yhteinen kirkkoneuvosto. Jos alistettavan asian tutkiminen kuuluu kirkkohallitukselle, tuomiokapituli lähettää asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

3 §

Oikaisuvaatimus

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

1) seurakunnan *kirkkoneuvoston tai* seurakuntaneuvoston, *sen jaoston* sekä sen alaisen toimielimen, *luottamushenkilön* ja viranhaltijan päätöksestä *kirkkoneuvostolle tai* seurakuntaneuvostolle;

2) seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston, *sen jaoston* sekä sen alaisen toimielimen, *luottamushenkilön* ja viranhaltijan päätöksestä yhteiselle kirkkoneuvostolle;

3) kirkkoherran päätöksestä, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua vapaa-ajan, vuosiloman ja virkavapauden myöntämistä, tuomiokapitulille ja muissa asioissa kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle;

4 §

Kirkollisvalitus

Kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkovaltuuston, seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnan, hiippakuntavaltuuston, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen päätökseen sekä *kirkkoneuvoston*, seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kirkollisvalituksella hallinto-oikeudelta. Alistettavassa asiassa valitus tehdään kuitenkin alistusviranomaiselle.

6 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Milloin seurakunnan viranomaisen alistama päätös on jätetty tutkimatta tai vahvistamatta taikka sitä on muutettu, *kirkkoneuvostolla tai* seurakuntaneuvostolla on oikeus valittaa ratkaisusta. Jos alistetun päätöksen on tehnyt seurakuntayhtymän viranomainen, valitusoikeus on yhteisellä kirkkoneuvostolla. Jos alistettua päätöstä on muutettu tai se on jätetty tutkimatta, asianosaisen tai seurakunnan jäsenen valitusoi-

Viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä, jollei tässä laissa toisin säädetä, kirjallisen oikaisuvaatimuksen seuraavasti:

1) seurakuntaneuvoston sekä sen alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä seurakuntaneuvostolle;

2) yhteisen kirkkoneuvoston sekä sen alaisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksestä yhteiselle kirkkoneuvostolle;

3) kirkkoherran, *yhtymärovastin ja johtavan kirkkoherran* päätöksestä, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vapaa-ajan, vuosiloman ja virkavapauden myöntämistä, tuomiokapitulille ja muissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle;

4 §

Kirkollisvalitus

Yhteisen kirkkovaltuuston, seurakunnan ja hiippakunnan vaalilautakunnan, hiippakuntavaltuuston, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen päätökseen sekä seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta kirkollisvalituksella hallinto-oikeudelta. Alistettavassa asiassa valitus tehdään kuitenkin alistusviranomaiselle.

6 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Jos seurakunnan viranomaisen alistama päätös on jätetty tutkimatta tai vahvistamatta taikka sitä on muutettu, seurakuntaneuvostolla on oikeus valittaa ratkaisusta. *Valitusoikeus on yhteisellä kirkkoneuvostolla, jos alistetun päätöksen on tehnyt seurakuntayhtymän viranomainen.* Jos alistettua päätöstä on muutettu tai se on jätetty tutkimatta, asianosaisen tai seurakunnan jäsenen valitusoikeuteen sovelletaan, mitä 1 ja 2

keudesta on voimassa, mitä 4 §:n 2 momentissa ja edellä 1 ja 2 momentissa säädetään.

8 b §

Museoviraston valitusoikeus

Museovirasto saa hakea valittamalla muutosta:

1) seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaisen 14 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, kun päätös koskee suojeltua kirkollista rakennusta;

2) kirkkohallituksen 14 luvun 5 §:n 2 momentissa ja 5 b §:ssä tarkoitettuun kirkollisen rakennuksen suojelua koskevaan päätökseen.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

—ä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta 6 luvun 55 §:ssä säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 6 luvun 52 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt *kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto*.

11 §

Tiedoksianto

Hautaoikeuden haltijan katsotaan saaneen 17 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitusta päätöksestä tiedon, kun sitä koskeva kuulutus on julkaistu lehdessä.

momentissa ja 4 §:n 2 momentissa säädetään.

8 b §

Museoviraston valitusoikeus

Museovirasto saa hakea valittamalla muutosta:

1) seurakuntayhtymän viranomaisen 7 luvun 28 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, kun päätös koskee suojeltua kirkollista rakennusta;

2) kirkkohallituksen 7 luvun 29 §:n 2 momentissa ja 31 §:ssä tarkoitettuun kirkollisen rakennuksen suojelua koskevaan päätökseen.

9 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimusaika 6 luvun 52 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta 6 luvun 55 §:ssä säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 6 luvun 52 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt yhteinen kirkkovaltuusto.

11 §

Tiedoksianto

3 mom. kumotaan, siirtyy uuteen 11 b §:ään.

11 b §

Tiedoksianto hautaa koskevassa asiassa

Hautaa koskeva päätös annetaan tiedoksi hautaoikeuden haltijalle siten kuin tiedoksiannosta asianosaiselle 11 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus

tässä laissa tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettusta tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona kuulutus on julkaistu lehdessä.

14 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Seurakunnan jäsenellä ei ole 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta *kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä*, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta. (3 mom.)

14 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Seurakunnan jäsenellä ei ole 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kirkkohallituksen, tuomiokapitulin, kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi, ei saa panna täytäntöön ennen kuin on selvitetty, ettei asiaa siirretä.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kirkkohallituksen, tuomiokapitulin, *yhteisen* kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi, ei saa panna täytäntöön ennen kuin on selvitetty, ettei asiaa siirretä.

4 §

Tiedoksianto seurakunnalle, seurakuntayhtymälle, hiippakunnalle tai kirkolle

Seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava seurakunnassa kirkkovaltuuston puheenjohtajalle tai kirkkoherralle sekä seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle. Haaste tai tiedoksianto voidaan antaa myös viranhaltijalle, joka ohjesäännössä on määrätty ottamaan niitä vastaan.

4 §

Tiedoksianto seurakunnalle, seurakuntayhtymälle, hiippakunnalle tai kirkolle

Seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle tiedoksi annettava haaste tai muu tiedoksianto on toimitettava *seurakunnassa seurakuntaneuvoston puheenjohtajalle* tai kirkkoherralle sekä seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle. Haaste tai tiedoksianto voidaan antaa myös viranhaltijalle, joka ohjesäännössä on määrätty ottamaan niitä vastaan.

8 §

Julkisuus ja salassapito

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämisestä ja perimisestä päättävät *kirkkovaltuusto*, yhteinen kirkkovaltuusto, tuomiokapituli ja kirkkohallitus.

8 b §

Tiedonsaantioikeus

Kirkon työmarkkinalaitoksella on oikeus saada kirkkohallitukselta, tuomiokapitulilta sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän asianomaiselta viranomaiselta 22 luvun 13 §:ssä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja sekä nähtävään asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita tilintarkastaja pitää tarpeellisena tarkastustehtävän hoitamiseksi.

8 §

Julkisuus ja salassapito

(Poist.)

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämisestä ja perimisestä päättävät yhteinen kirkkovaltuusto, tuomiokapituli ja kirkkohallitus.

8 b §

Tiedonsaantioikeus

Kirkon työmarkkinalaitoksella on oikeus saada kirkkohallitukselta, tuomiokapitulilta sekä seurakunnan ja seurakuntayhtymän asianomaiselta viranomaiselta 22 luvun 13 §:ssä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja sekä nähtävään asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tilintarkastajalla ja tuomiokapitulin määrämällä selvittäjällä sekä piispantarkastusta suorittavalla viranhaltijalla tai asiantuntijalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkolliselta viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita hän pitää tarpeellisena selvitys- tai tarkastustehtävän hoitamiseksi.

9 a §

Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella on oikeus ilmoittaa päätökseen eriävä mielipide, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan. Sama oikeus on asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Kirkolliskokouksen päätökseen ei voida

14 §
Poikkeusolot

Kirkkohallitus voi 1 momentin 3 kohdan nojalla siirtää seurakuntavaalien toimittamista määrääjäksi tai toistaiseksi sekä määrätä, että kirkkovaltuuston kokouskutsu voidaan antaa poikkeuksellisella tavalla tai että sen päätösvaltaa siirretään kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle tai että näille pysyvien säännösten mukaan kuuluvaa päätösvaltaa siirretään kirkkoherralle.

18 §
Vaakunan hyväksyminen ja vahvistaminen

Seurakunnan vaakunan hyväksyy kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Tuomiokapitulin on ennen vaakunan vahvistamista hankittava Kansallisarkiston lausunto.

21 §
Sinetin ja leiman hyväksyminen ja vahvistaminen

Piispainkokous ja tuomiokapituli hyväksyvät omat sinettinsä ja leimansa. Lääninrovastin sinetin ja leiman hyväksyy tuomiokapituli. Seurakunnan sinetin ja leiman hyväksyy kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Keskusrekisterin sinetin ja leiman hyväksyy yhteinen kirkkoneuvosto tai väkiluvultaan suurimman seurakunnan tai seurakuntayhtymän kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto.

Kirkkovaltuuston, seurakuntaneuvoston, yhteisen kirkkoneuvoston ja kirkkoneuvoston on alistettava päätöksensä sinetin ja leiman hyväksymisestä tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

ilmoittaa eriävää mielipidettä.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä.

14 §
Poikkeusolot

Kirkkohallitus voi 1 momentin 3 kohdan nojalla siirtää seurakuntavaalien toimittamista määrääjäksi tai toistaiseksi sekä määrätä, että yhteisen kirkkovaltuuston kokouskutsu voidaan antaa poikkeuksellisella tavalla tai että sen päätösvaltaa siirretään yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle tai että näille pysyvien säännösten mukaan kuuluvaa päätösvaltaa siirretään yhtymärovastille tai kirkkoherralle.

18 §
Vaakunan hyväksyminen ja vahvistaminen

Seurakunnan vaakunan hyväksyy seurakuntaneuvosto. Seurakuntaneuvoston päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Tuomiokapitulin on ennen vaakunan vahvistamista hankittava Kansallisarkiston lausunto.

21 §
Sinetin ja leiman hyväksyminen ja vahvistaminen

Piispainkokous ja tuomiokapituli hyväksyvät omat sinettinsä ja leimansa. Seurakunnan sinetin ja leiman hyväksyy seurakuntaneuvosto. Keskusrekisterin sinetin ja leiman hyväksyy yhteinen kirkkoneuvosto tai seurakutien läsnä olevien jäsenten lukumäärältä suurimman seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto.

Kirkkovaltuuston, seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston on alistettava päätöksensä sinetin ja leiman hyväksymisestä tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

26 luku
Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

7 §
Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin, mitä 17 luvun 5 §:ssä on säädetty.

26 luku
Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

7 §
Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin 7 luvun 40 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan ... päivänä ... kuuta 20....

Tämän lain 3 a luku on voimassa 31 päivään joulukuuta 2018. Seurakunnan on kuuluttava 3 luvun 1 §:n mukaisesti seurakuntayhtymään viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019. Seurakunta, jolle on vakuutettu 25 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja erityisiä oikeuksia, voi säilyä itsenäisenä seurakuntana.

Seurakuntaan ja seurakuntayhtymään sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes seurakunta on lainvoiman saaneella päätöksellä liittynyt seurakuntayhtymään. Jos seurakuntayhtymän alue ei muutu, seurakuntayhtymään sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes seurakuntayhtymän tämän lain mukainen perussääntö on tullut lainvoimaiseksi.

Kirkkohallituksessa ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeeseen seurakuntajaon muutokseen ja seurakuntayhtymän perussäännön hyväksymiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Alistusasioihin, joissa alistettava päätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Rovastikuntiin ja lääninrovasteihin sovel-

letaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä siihen saakka, kunnes rovastikunta on lakkautettu tuomiokapitulin lainvoiman saaneella päätöksellä. Lääninrovastin tehtävä lakkaa samasta ajankohdasta lukien.

2.

Kirkolliskokouksen päätös kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti

kumotaan kirkkojärjestyksen (1055/1993) 5 luvun 11 §, 6 luvun 28 ja 35 §, 9–17 luku, 18 luvun 5, 7 ja 8 §, 19 luvun B alaluvun otsikko ja 8–11 § sekä 23 luvun 8 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 11 § kirkolliskokouksen päätöksessä 415/2014, 6 luvun 28 ja 35 § päätöksessä 1009/2012, 19 luvun 8 §:n 1 momentti päätöksessä 1275/2003 ja 23 luvun 8 §:n 2 momentti päätöksessä 251/2012, sekä

muutetaan 2 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 2 momentti ja 24 §, 3 luvun 3 §:n 3 momentti, 4 luvun 3 ja 4 §, 5 luvun 10 §, 6 luvun A alaluvun otsikko, 1 §, 4 §:n 1 momentti, 4 c, 8, 9 ja 13 §, 14 §:n 2 momentin 2 kohta, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 20, 30, 32–34, 36 ja 37 §, IV osan otsikko, 7 ja 8 luku, 18 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 momentin 4 ja 5 kohta, 4 § ja 9 §:n 2 momentti, 19 luvun otsikko ja 1 §:n 1 momentin 2, 3 ja 7 kohta sekä 2 §:n 1 momentti, 20 luvun 1 §:n 1 momentti 22 luvun 7 §, 8 §, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 23 luvun 6 §:n 1 momentti ja 9 §:n (poist.) 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 9 §:n 2 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 1202/2002, 5 luvun 10 §, 6 luvun 14 §:n 2 momentin 2 kohta, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 20 ja 36 § sekä 19 luvun 2 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 415/2014, 6 luvun A alaluvun otsikko, 1 §, 4 §:n 1 momentti, 4 c, 8, 9, 13, (poist.) 32, 34 ja 37 § kirkolliskokouksen päätöksessä 1009/2012, 6 luvun 33 § (poist.) kirkolliskokouksen päätöksissä 1009/2012 ja 415/2014, 18 luvun 9 §:n 2 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 2, 3 ja 7 kohta kirkolliskokouksen päätöksessä 1275/2003, (poist.) 23 luvun 6 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen päätöksessä 1305/1997 ja 9 §:n (poist.) 2 kohta kirkolliskokouksen päätöksessä 251/2012, 6 luvun 30 §, 20 luvun 1 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen 9.5.2014 tekemässä päätöksessä, 22 luvun 7 §, 8 §, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti ja 11 §:n 1 momentti kirkolliskokouksen 7.11.2014 tekemässä päätöksessä seuraavasti:

Kirkkojärjestys, jossa on otettu huomioon kirkolliskokouksen 9.5.2014 ja 7.11.2014 tekemät päätökset

Ehdotus

2 luku
Kirkon pyhät toimitukset

2 §

2 luku
Kirkon pyhät toimitukset

2 §

Päiväjumalanpalvelus pidetään seurakunnan kirkossa sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä. Jos kirkkoja on useita, kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää, missä kirkossa tai kirkoissa jumalanpalvelus kulloinkin pidetään. Jumalanpalvelus voidaan pitää myös muualla kuin kirkossa.

3 §

Päiväjumalanpalvelus aloitetaan yleensä kello 10. Jos on perusteltu syy aloittaa jumalanpalvelus jatkuvasti muuhun aikaan, asiasta päättää kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Päätös on alistettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

8 §

Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto vahvistaa suunnitelman niistä päiväjumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista, joista ei ole määrätty kirkkolain 22 luvun 2 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti.

9 §

Ehtoollista saadaan viettää, paitsi kirkossa, seurakunnan siunauskappelissa ja kappelissa, myös muussa paikassa, jonka tuomiokapituli on kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston esityksestä tähän tarkoitukseen hyväksynyt.

24 §

Seurakunnan jäsenellä on oikeus saada kirkolliseen toimitukseen toivomansa oman seurakunnan pappi, jollei pakottava syy sitä estä.

Pappi on velvollinen seurakuntansa alueella suorittamaan kirkollisen toimituksen myös toisen seurakunnan jäsenelle. Pappi saa pyynnöstä suorittaa kirkollisen toimituksen myös toisessa seurakunnassa.

Päiväjumalanpalvelus pidetään sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä seurakunnan kirkossa. Jos kirkkoja on useita, jumalanpalvelus pidetään seurakuntaneuvoston päättämässä kirkossa tai kirkoissa. Jumalanpalvelus voidaan pitää myös muualla kuin kirkossa.

3 §

Päiväjumalanpalvelus aloitetaan kello 10. Seurakuntaneuvosto voi perustellusta syystä päättää, että päiväjumalanpalvelus aloitetaan säännöllisesti muuhun kellonaikaan. Päätös on alistettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

8 §

Seurakuntaneuvosto hyväksyy suunnitelman jumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista noudattaen kirkkohallituksen päätöstä seurakunnan päiväjumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista.

9 §

Ehtoollista saa viettää kirkossa, siunauskappelissa ja kappelissa. Ehtoollista saa viettää myös muussa paikassa, jonka tuomiokapituli on hyväksynyt tähän tarkoitukseen seurakuntaneuvoston esityksestä.

24 §

Seurakunnan jäsenellä on oikeus saada omasta seurakunnastaan kirkollista toimitusta toimittamaan toivomansa pappi, jollei perusteltu syy sitä estä.

Pappi on velvollinen kirkkoherran määräyksestä toimittamaan kirkollisen toimituksen seurakuntayhtymänsä alueella myös toisen seurakunnan jäsenelle.

Kirkkoherra voi määrätä papin toimittamaan tai pappi voi pyynnöstä toimittaa kirkollisen toimituksen myös toisen seura-

kuntayhtymän alueella.

3 luku

Kristillinen kasvatus ja opetus sekä konfirmaatio

3 §

Seurakunnan rippikoulun ohjesäännön hyväksyy *kirkkoneuvosto tai* seurakuntaneuvosto. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

4 luku

Sielunhoito ja rippi; kirkkokuri; diakonia ja lähetystyö

3 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta. Toiminnasta määrätään tarkemmin *kirkkoneuvoston tai* seurakuntaneuvoston hyväksymässä diakoniatyön johtosäännössä.

4 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä, jonka tarkoituksena on evankeliumin levittäminen niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Toiminnasta määrätään tarkemmin *kirkkoneuvoston tai* seurakuntaneuvoston hyväksymässä lähetystyön johtosäännössä.

5 luku

Pappisvirka

10 §

Pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, jossa hänet on vihitty pappisvirkaan tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt. Jos pappi nimitetään papin virkaan toisessa hiippakunnassa, hän siirtyy

3 luku

Kristillinen kasvatus ja opetus sekä konfirmaatio

3 §

Seurakunnan rippikoulun ohjesäännön hyväksyy seurakuntaneuvosto. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

4 luku

Sielunhoito ja rippi; kirkkokuri; diakonia ja lähetystyö

3 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta. Toiminnasta määrätään tarkemmin seurakuntaneuvoston hyväksymässä diakoniatyön johtosäännössä.

4 §

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä, jonka tarkoituksena on evankeliumin levittäminen niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Toiminnasta määrätään tarkemmin seurakuntaneuvoston hyväksymässä lähetystyön johtosäännössä.

5 luku

Pappisvirka

10 §

Pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, jossa hänet on vihitty pappisvirkaan tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt. Jos pappi *saa viranhoitomääräyksen* papin virkaan toisessa hiippakunnassa,

tähän hiippakuntaan. Papin virasta taikka muusta seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virasta eronnut pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt.

Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva pappi voi kuulua siihen hiippakuntaan, johon seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellinen vähemmistö kuuluu.

11 §

Seurakunnan palveluksessa oleva pappi kuuluu samaan rovastikuntaan kuin seurakunta. Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva pappi kuuluu samaan rovastikuntaan kuin seurakuntayhtymä.

Jos seurakuntayhtymän alueella on useita samankielisiä rovastikuntia, tuomiokapituli määrää, mihin rovastikuntaan seurakuntayhtymän pappi kuuluu.

Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva, kielen perusteella toiseen hiippakuntaan kuuluva pappi kuuluu sen hiippakunnan asianomaiseen rovastikuntaan.

Jollei pappi ole seurakunnan tai seurakuntayhtymän palveluksessa, hän kuuluu samaan rovastikuntaan kuin se seurakunta, jonka jäsen hän on.

Hiippakunnan pappi, joka ei asu hiippakunnan alueella, kuuluu tuomiorovastikuntaan.

6 luku Henkilöstö

7. Virkoja koskevat yleiset säännökset

1 §

Seurakunnassa tulee olla kirkkoherran, kanttorin ja diakonian virka. Kanttorin ja

hän siirtyy tähän hiippakuntaan. Papin virasta taikka muusta seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen virasta eronnut pappi kuuluu siihen hiippakuntaan, johon hän erotessaan kuului tai johon hän on tuomiokapitulin suostumuksella siirtynyt.

Seurakuntayhtymään *sijoitetun papin viran haltija* voi kuulua siihen hiippakuntaan, johon seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellinen vähemmistö kuuluu.

Jos pappi ei ole seurakuntayhtymän palveluksessa, hän kuuluu sen seurakunnan äänestysalueeseen, jonka jäsen hän on. Hiippakunnan pappi, joka ei asu hiippakunnan alueella, kuuluu tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueeseen.

Kumotaan

Siirtyy 10 §:n 3 momenttiin

Siirtyy 10 §:n 3 momenttiin

6 luku Henkilöstö

B. Yleiset säännökset

1 §

Seurakuntayhtymässä voi olla papin virkoina yhtymärovastin viran ja kirkkoherran

diakonian virka voidaan kirkkolain 6 luvun 52 §:ssä sanotuilla perusteilla tuomiokapitulin suostumuksella perustaa tai muuttaa osa-aikaiseksi taikka tuomiokapitulin päättämäksi määräajaksi jättää täyttämättä tai täyttää määräajaksi osa-aikaisena.

Seurakunnassa voi olla kirkkoherran viran lisäksi papin virkoina kappalaisen ja seurakuntapastorin virkoja. Muita virkoja seurakunnassa on sen mukaan kuin kirkkovaltuusto päättää.

Seurakuntayhtymässä voi papin virkoina olla seurakuntapastorin virkoja. Muita virkoja seurakuntayhtymän seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä on sen mukaan kuin yhteinen kirkkovaltuusto päättää, jollei toisin säädetä tai seurakuntayhtymän perussäännössä kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momentin mukaisesti toisin määrätä.

Kahdella tai useammalla samaan hiippakuntaan kuuluvalla seurakunnalla voi olla yhteinen kirkkoherran virka. Tuomiokapituli päättää yhteisen kirkkoherran viran perustamisesta ja lakkauttamisesta. Kahdella tai useammalla samaan hiippakuntaan kuuluvalla seurakunnalla voi olla myös yhteinen kanttorin, diakonian tai seurakunnan taloushallinnon johtotehtäviä koskeva virka, joiden osalta asianomaiset seurakunnat tekevät vastaavat päätökset.

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän lehtorin viroista on säädetty tämän luvun 30–34 §:ssä.

4 §

Seurakunnan kirkkoherralta vaaditaan yksikielisessä seurakunnassa sen kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa. Kaksikielisessä seurakunnassa vaaditaan seurakunnan enemmistön kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

4 c §

Täytettäessä virkaa tai muuta palvelus-

virkojen lisäksi kappalaisen ja seurakuntapastorin virkoja.

Kuhunkin seurakuntayhtymän seurakuntaan tulee olla sijoitettuna kirkkoherran virka. Tuomiokapitulin suostumuksella voidaan määrätä, että kirkkoherran virka on sijoitettu kahden tai useamman seurakunnan yhteiseksi viraksi. Aloitteen yhteisen kirkkoherran viran perustamisesta voi tehdä yhteinen kirkkovaltuusto, seurakuntaneuvosto tai tuomiokapituli. Kustannusten jakoperusteet vahvistetaan viran perustamisesta päätettäessä.

Seurakuntayhtymässä on seurakuntayhtymään sijoitettu yhtymärovastin virka, joka on koko- tai osa-aikainen siten kuin siitä seurakuntayhtymän perussäännössä määrätään. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää muiden virkojen sijoittamisesta seurakuntayhtymään.

Seurakuntayhtymän lehtorin virasta säädetään 30–34 §:ssä.

4 §

Kirkkoherralta vaaditaan yksikielisessä seurakunnassa sen kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa. Kaksikielisessä seurakunnassa vaaditaan seurakunnan enemmistön kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

4 c §

Täytettäessä seurakuntayhtymään tai seu-

suhdetta seurakunnassa, joka kuuluu kokonaan tai osittain saamelaisten kotiseutualueeseen, saamen kielen taito katsotaan erityiseksi ansioksi.

8 §

Jollei ohje- tai johtosäännöllä toisin määrätä, myöntää:

1) *kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto* virkavapauden ja vuosiloman seurakunnan muun kuin papin viran haltijalle;

2) yhteinen kirkkoneuvosto virkavapauden, vuosiloman ja vapaa-ajan kaikille seurakuntayhtymän viranhaltijoille;

3) kirkkoherra vuosiloman ja vapaa-ajan sekä enintään kahden kuukauden pituisen virkavapauden seurakunnan papin viran haltijalle;

4) tuomiokapituli:

a) vuosiloman, virkavapauden ja vapaa-ajan kirkkoherralle;

b) yli kahden kuukauden virkavapauden seurakunnan muulle papin viran haltijalle;

c) virkavapauden ja vuosiloman tuomiokapitulin viranhaltijalle;

5) kirkkohallitus virkavapauden ja vuosiloman kirkkohallituksen viranhaltijalle

9 §

Jos seurakunnan papin viran haltija pyytää virkavapautta kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi muun kuin sairauden tai perhevapaan vuoksi, hänen on liitettävä hakemukseensa kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston lausunto.

Papin viran haltijan virkavapautta ja vuosilomaa koskevasta kirkkoherran päätöksestä on ilmoitettava *kirkkoneuvostolle tai*

rakuntaa sijoitettua virkaa tai muuta palvelussuhdetta seurakuntayhtymässä, joka kuuluu kokonaan tai osittain saamelaisten kotiseutualueeseen, saamen kielen taito katsotaan erityiseksi ansioksi.

8 §

Jollei ohje- tai johtosäännössä toisin määrätä, myöntää:

1) seurakuntaneuvosto *virkevapaan*, työvapaan ja vuosiloman seurakuntaan sijoitetun muun kuin papin viran haltijalle sekä työntekijälle;

2) yhteinen kirkkoneuvosto *virkevapaan*, työvapaan, vuosiloman ja vapaa-ajan seurakuntayhtymän muun kuin papin viran haltijalle sekä työntekijöille;

3) kirkkoherra vuosiloman ja vapaa-ajan sekä enintään kahden kuukauden pituisen *virkevapaan* seurakuntaan sijoitetun papin viran haltijalle;

4) *yhtymärovasti vuosiloman ja vapaa-ajan sekä enintään kahden kuukauden pituisen virkevapaan seurakuntayhtymään sijoitetun papin viran haltijalle*;

5) tuomiokapituli:

a) vuosiloman, *virkevapaan* ja vapaa-ajan kirkkoherralle ja *yhtymärovastille*;

b) yli kahden kuukauden *virkevapaan seurakuntayhtymään tai seurakuntaan sijoitetulle* muulle papin viran haltijalle;

c) *virkevapaan*, työvapaan ja vuosiloman tuomiokapitulin viranhaltijalle sekä työntekijälle;

6) kirkkohallitus *virkevapaan*, työvapaan ja vuosiloman kirkkohallituksen viranhaltijalle sekä työntekijälle.

9 §

Jos papin viran haltija pyytää virkavapautta kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi muun kuin sairauden tai perhevapaan vuoksi, hänen on liitettävä hakemukseensa *seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston* lausunto.

Papin viran haltijan virkavapautta ja vuosilomaa koskevasta kirkkoherran päätök-

seurakuntaneuvostolle sekä lääninrovastille ja tuomiokapitulille.

Seurakuntayhtymän papin viran haltijan nimikirjaan merkittävästä virkavapaudesta on ilmoitettava tuomiokapitulille.

13 §

Kirkkoherran tehtävänä on johtaa kirkkolain 4 luvun mukaista seurakunnan toimintaa. Kirkkoherra on vastuussa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta sekä yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta. Kirkkoherran tulee myös valvoa, että seurakunnan muuta toimintaa kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta, diakoniaa sekä evankelioimis- ja lähetystyötä harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtävän mukaisesti.

Kirkkoherra vastaa kirkkoherranviraston toiminnasta ja seurakunnan arkistosta.

Kirkkoherra on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä sekä kirkkoherranvirastossa toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies. *Kirkkovaltuusto tai* seurakuntaneuvosto voi päättää, että kirkkoherran alainen viranhaltija tai työntekijä toimii päätöksessä mainittujen kirkkoherran alaisten muiden viranhaltijoiden tai työntekijöiden esimiehenä.

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana kirkkoherra valvoo kirkkoneuvoston päätösten noudattamista ja laillisuutta seurakunnan hallinnossa ja taloudenhoidossa.

Mitä kirkkoherran tehtävistä säädetään tai määrätään, koskee myös sitä, joka määrätään virkaa hoitamaan.

14 §

Tuomiokapituli voi päättää enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, ettei kirkkoherran tai kappalaisen virkaa julisteta haet-

sestä on ilmoitettava seurakuntaneuvostolle sekä *yhtymärovastille* ja tuomiokapitulille.

Papin viran haltijan nimikirjaan merkittävästä virkavapaasta on ilmoitettava tuomiokapitulille.

13 §

Kirkkoherran tehtävänä on johtaa kirkkolain 7 luvun 1 §:n mukaista seurakunnan toimintaa. Kirkkoherra on vastuussa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta sekä yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta. Kirkkoherran tulee myös valvoa, että seurakunnan muuta toimintaa kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta, diakoniaa sekä evankelioimis- ja lähetystyötä harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtävän mukaisesti.

Kirkkoherra on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies. Seurakuntaneuvosto voi päättää, että kirkkoherran alainen viranhaltija tai työntekijä toimii päätöksessä mainittujen kirkkoherran alaisten muiden viranhaltijoiden tai työntekijöiden esimiehenä.

Mitä kirkkoherran tehtävistä säädetään tai määrätään, koskee myös sitä, joka määrätään virkaa hoitamaan.

14 §

Tuomiokapituli voi päättää enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, ettei kirkkoherran tai kappalaisen virkaa julisteta haet-

tavaksi, jos:

2) tuomiokapituli katsoo seurakuntaa koskevien järjestelyjen voivan aiheuttaa sen, että virka tulee tarpeettomaksi;

16 §

Kirkkoherran välitöntä vaalia varten tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen. Tuomiokapituli voi ennen vaaliehdotuksen tekemistä pyytää *kirkkoneuvostolta tai seurakuntaneuvostolta* lausunnon virkaan kelpoisista hakijoista. Vaaliehdotuksessa tuomiokapituli asettaa vaaliehdokkaiksi kolme kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa vaalisijoille siinä järjestyksessä kuin heidät katsotaan taitaviksi ja kykeneviksi virkaan ottaen huomioon viran erityiset tarpeet.

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle. Lausunnonssa todetaan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan.

17 §

Tuomiokapituli voi julistaa kirkkoherran tai kappalaisen viran uudelleen haettavaksi *kirkkovaltuuston*, seurakuntaneuvoston tai kappelineuvoston pyynnöstä, jos virkaa on hakenut vain yksi kelpoinen hakija tai jos seurakunnan etu sitä vaatii.

Jos kirkkoherran tai kappalaisen virkaan ei uutena hakuaikana tule uutta kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa, tuomiokapituli antaa *kirkkovaltuuston*, seurakuntaneuvoston tai kappelineuvoston pyynnöstä kelpoiselle hakijalle viranhoidomääräyksen virkaan. Muussa tapauksessa tuomiokapituli voi perustellusta syystä päättää, että viran täyttämismenettely raukeaa.

tavaksi, jos:

2) tuomiokapituli katsoo seurakuntaa *tai seurakuntayhtymää* koskevien järjestelyjen voivan aiheuttaa sen, että virka tulee tarpeettomaksi;

16 §

Kirkkoherran välitöntä vaalia varten tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen. Tuomiokapituli voi ennen vaaliehdotuksen tekemistä pyytää seurakuntaneuvostolta lausunnon virkaan kelpoisista hakijoista. Vaaliehdotuksessa tuomiokapituli asettaa vaaliehdokkaiksi kolme kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa vaalisijoille siinä järjestyksessä kuin heidät katsotaan taitaviksi ja kykeneviksi virkaan ottaen huomioon viran erityiset tarpeet.

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle *tai seurakuntayhtymälle*. Lausunnonssa todetaan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan.

17 §

Tuomiokapituli voi julistaa kirkkoherran viran uudelleen haettavaksi *seurakuntaneuvoston ja kappalaisen viran uudelleen haettavaksi seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkovaltuuston* pyynnöstä, jos virkaa on hakenut vain yksi kelpoinen hakija tai jos seurakunnan etu sitä vaatii.

Jos kirkkoherran tai kappalaisen virkaan ei uutena hakuaikana tule uutta kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa, tuomiokapituli antaa *seurakuntaneuvoston* pyynnöstä kirkkoherran virkaan kelpoiselle hakijalle ja seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkovaltuuston pyynnöstä kappalaisen virkaan kelpoiselle hakijalle viranhoidomääräyksen virkaan. Muussa tapauksessa tuomiokapituli voi perustellusta syystä päättää, että viran täyttämismenettely raukeaa.

19 §

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli lähettää seurakunnalle hakijoiden hakemukset ja lausuntonsa hakijoista. Tuomiokapituli määrää henkilön, jonka tehtävänä on kirkkoherran välillisen vaalin valmisteleminen seurakunnassa.

Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto valitsee virkaan jonkun niistä hakijoista, jotka tuomiokapituli on todennut kelpoisiksi virkaan. *Kappeliseurakunnan kappalaisen valitsee kuitenkin kappelineuvosto.*

20 §

Kun *kirkkovaltuusto*, seurakuntaneuvosto tai *kappelineuvosto* on toimittanut kirkkoherran välillisen vaalin tai kappalaisen vaalin, sen on lähetettävä kirkkoherran tai kappalaisen viran hakemusasiakirjat ja ote pöytäkirjasta tuomiokapitulille. Pöytäkirjan otteeseen on liitettävä ilmoitus siitä, milloin päätös valitusosoituksineen on annettu tiedoksi hakijoille.

Jos virkaan valittu on saamassa viranhoidtomääräyksen useampaan virkaan, hänen on viivytyksettä ilmoitettava tuomiokapitulille, minkä viran hän ottaa vastaan. Jos hän peruuttaa hakemuksensa, virka on julistettava uudelleen haettavaksi, jollei *kirkkovaltuusto*, seurakuntaneuvosto tai kappelineuvosto menettele kirkkolain 6 luvun 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Tuomiokapituli antaa virkaan valitulle viranhoidtomääräyksen *kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston* taikka kappelineuvoston päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

28 §

Kanttorin tehtävänä on johtaa seurakunnan musiikkitoimintaa. Hän vastaa musiik-

19 §

Kirkkoherran välillistä vaalia ja kappalaisen vaalia varten tuomiokapituli lähettää seurakunnalle *tai seurakuntayhtymälle* hakijoiden hakemukset ja lausuntonsa hakijoista. Tuomiokapituli määrää henkilön, jonka tehtävänä on kirkkoherran välillisen vaalin valmisteleminen seurakunnassa.

Seurakuntaneuvosto valitsee *kirkkoherran virkaan ja seurakuntaneuvosto tai yhteinen kirkkovaltuusto kappalaisen virkaan* jonkun niistä hakijoista, jotka tuomiokapituli on todennut kelpoisiksi virkaan.

20 §

Kun seurakuntaneuvosto on toimittanut kirkkoherran välillisen vaalin *tai seurakuntaneuvosto taikka yhteinen kirkkovaltuusto kappalaisen vaalin*, sen on lähetettävä kirkkoherran tai kappalaisen viran hakemusasiakirjat ja ote pöytäkirjasta tuomiokapitulille. Pöytäkirjan otteeseen on liitettävä ilmoitus siitä, milloin päätös valitusosoituksineen on annettu tiedoksi hakijoille.

Jos virkaan valittu on saamassa viranhoidtomääräyksen useampaan virkaan, hänen on viivytyksettä ilmoitettava tuomiokapitulille, minkä viran hän ottaa vastaan. Jos hän peruuttaa hakemuksensa, virka on julistettava uudelleen haettavaksi, jollei seurakuntaneuvosto *tai yhteinen kirkkovaltuusto* menettele kirkkolain 6 luvun 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Tuomiokapituli antaa virkaan valitulle viranhoidtomääräyksen seurakuntaneuvoston *tai yhteisen kirkkovaltuuston* päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Kumotaan.

kista seurakunnan jumalanpalveluksissa sekä muissa kirkollisissa toimituksissa ja seurakunnan tilaisuuksissa, opettaa rippikoulussa, hoitaa muutenkin musiikkikasvatustyötä ja edistää musiikin käyttöä seurakunnan toiminnassa. Kanttori vastaa myös seurakunnan soittimien hoidosta ja huollosta.

30 §

Tuomiokapituli voi hakemuksesta myöntää oikeuden toimia lehtorina henkilölle, joka on yliopistossa suorittanut sellaisen teologisen tutkinnon, jonka piispainkokous on hyväksynyt lehtorin viran kelpoisuusvaatimukseksi.

Tuomiokapitulin tulee tutkia hänen sopivuutensa seurakunnan palvelukseen noudattaen soveltuvin osin, mitä papiksi vihittävästä on määrätty.

Lehtorina pidetään henkilöä, joka tuomiokapituin antaman viranhoitomääräyksen perusteella on seurakunnan tai seurakuntayhtymän taikka kirkkolain 6 luvun 8 §:ssä tarkoitetun lehtorin viran haltija tai tuomiokapituin oikeuttamana on tämän luvun 38 §:ssä tarkoitetun yhteisön palveluksessa.

32 §

Seurakunnassa voi olla vakinaisia ja ylimääräisiä lehtorin virkoja. Ylimääräisiä lehtorin virkoja voi olla myös seurakuntayhtymässä.

Vakinaisen lehtorin viran hakijalta vaaditaan, että hän on suorittanut tämän luvun 10 §:ssä mainitun tutkinnon. Tutkinnon suorittamisen edellytyksistä on soveltuvin osin voimassa mitä tämän luvun 11 §:ssä säädetään.

33 §

Vakinaisen lehtorin viran täyttämistä on soveltuvin osin voimassa, mitä kappalaisen

30 §

Tuomiokapituli voi hakemuksesta myöntää oikeuden toimia lehtorina henkilölle, joka on yliopistossa suorittanut sellaisen teologisen tutkinnon, jonka piispainkokous on hyväksynyt lehtorin viran kelpoisuusvaatimukseksi. (Poist.)

Tuomiokapitulin tulee tutkia hänen sopivuutensa seurakuntayhtymän palvelukseen soveltaen, mitä papiksi vihittävästä säädetään.

Lehtorina pidetään henkilöä, joka tuomiokapituin antaman viranhoitomääräyksen perusteella on seurakuntayhtymän tai seurakuntayhtymän seurakuntaan sijoitetun lehtorin viran taikka kirkkolain 6 luvun 8 §:ssä tarkoitetun lehtorin viran haltija tai tuomiokapitulin oikeuttamana toimii lehtorina tämän luvun 38 §:ssä tarkoitetun yhteisön palveluksessa.

32 §

1 mom. poistetaan tarpeettomana

Lehtorin viran hakijalta vaaditaan, että hän on suorittanut 10 §:ssä mainitun tutkinnon. Tutkinnon suorittamisen edellytyksiin sovelletaan 11 §:ää.

33 §

Lehtorin viran täyttämiseen sovelletaan, mitä kappalaisen viran täyttämistä 4–17,

viran täyttämisestä 14–17, 19 ja 20 §:ssä säädetään.

Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto täyttää ylimääräisen lehtorin vien ja pyytää valitulle tuomiokapitulin viranhoitomääräyksen.

34 §

Lehtori kuuluu hiippakuntaan, jonka tuomiokapitulilta hän on saanut nimityksen tai viranhoitomääräyksen taikka oikeuden toimia kristillisen yhdistyksen tai muun yhteisön palveluksessa. Seurakuntayhtymän palveluksessa olevan lehtorin kuulumisesta hiippakuntaan sekä lehtorin kuulumisesta rovastikuntaan on voimassa, mitä 5 luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa on papista säädetty.

35 §

Aloitteen yhteisen kirkkoherran, kanttorin, diakonian tai seurakunnan taloushallinnon johtotehtäviä koskevan viran perustamisesta voi tehdä kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto, seurakuntaneuvosto tai tuomiokapituli.

Kustannusten jakoperusteet vahvistetaan viran perustamisesta päätettäessä.

36 §

Yhteisen kirkkoherran välillinen vaali toimitetaan seurakuntien kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen yhteisessä kokouksessa noudattaen soveltuvin osin mitä 19 ja 20 §:ssä säädetään.

37 §

Seurakuntien kirkkoneuvostot tai seurakuntaneuvostot päättävät yhteisessä kokouksessa yhteistä kirkkoherran, kanttorin, diakonian tai seurakunnan taloushallinnon johtotehtäviä koskevan viran täyttöä ja virkaa koskevista asioista, jollei erikseen toisin säädetä tai määrätä. Jos seurakuntien kirkkoherran virka ei ole yhteinen, puheen-

19 ja 20 §:ssä säädetään.

2 mom. poistetaan tarpeettomana.

34 §

Lehtori kuuluu hiippakuntaan, jonka tuomiokapitulilta hän on saanut nimityksen tai viranhoitomääräyksen taikka oikeuden toimia kristillisen yhdistyksen tai muun yhteisön palveluksessa. *Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva lehtori voi kuulua siihen hiippakuntaan, johon seurakuntien läsnä olevien jäsenten kielellinen vähemmistö kuuluu.*

Kumotaan

36 §

Yhteisen kirkkoherran välillinen vaali toimitetaan seurakuntien seurakuntaneuvostojen yhteisessä kokouksessa soveltaen 19 ja 20 §:ää.

37 §

Seurakuntaneuvostot päättävät yhteisessä kokouksessa yhteistä kirkkoherran viran täyttöä ja virkaa koskevista asioista, jollei erikseen toisin säädetä tai määrätä. *Puheenjohtajana toimii jäsenmäärältään suurimman seurakunnan seurakuntaneuvoston puheenjohtaja tai, jos hän on estynyt tai esteellinen, seurakuntaneuvoston varapu-*

johtajana toimii väkiluvultaan suurimman seurakunnan kirkkoherra.

IV Osa SEURAKUNNAN HALLINTO

7 luku Yleisiä määräyksiä

1 §

Kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä säädettyjen alistettavien ohjesääntöjen lisäksi voi seurakunta ja seurakuntayhtymä hyväksyä johtosääntöjä toimielimien, viranhaltijoiden ja työntekijöiden toiminnan sekä seurakunnan muun hallinnon järjestämiseksi.

Ohjesäännössä tai johtosäännössä voidaan määrätä, että toimielimen tai viranhaltijan päätös on tehtävä esittelystä. Kirkkoherra esittelee kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle taikka muulle toimielimelle toimialaansa koskevat asiat, jollei hän ole määrännyt esittelyä muulle viranhaltijalle.

2 §

Kumottu kirkolliskokouksen päätöksellä
11.8.2013

3 §

Milloin seurakuntavaaleilla valitun toimielimen jäsen on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on viivytyksettä ilmoitettava siitä toimielimen puheenjohtajalle. Saatuaan jäseneltä tai muuten luotettavan tiedon esteestä, puheenjohtajan tulee kutsua varajäsen hänen sijaansa.

Jos muu kuin 1 momentissa mainittu luotamushenkilö on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on, jos hänellä on varajäsen, kutsuttava tämä sijaansa. Myös puheenjohtaja voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

Milloin sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jos-

heenjohtaja.

IV Osa **SEURAKUNTA JA SEURAKUNTAYHTYMÄ**

7 luku **Seurakuntarakenteen muutos**

Siirtyy 8 luvun 9 §:ään.

Siirtyy KL:n 7 luvun 5 §:n 3 momenttiin.

Siirtyy 8 luvun 22 §:ään.

sakin asiassa, valitaan kokousta tai sanotun asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

4 §

Toimielimen kokouksessa käsiteltävän asian esittelyn jälkeen on varattava tilaisuus keskustella asiasta. Kun pyydetty puheenvuoro on käytetty, puheenjohtajan on julistettava keskustelu päättyneeksi.

Milloin päätös on yksimielinen tai tehtyä vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtajan on todettava päätös. Muussa tapauksessa puheenjohtajan on todettava ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäviksi, ja ehdotukset, joista on äänestettävä. Tämän jälkeen hänen on saatettava toimielimen hyväksyttäväksi äänestystapa ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestys sekä tehtävä äänestysesitys siten, että vastaus ”jaa” tai ”ei” ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys on toimitettava julkisesti joko nimenhuutoäänestyksellä tai puheenjohtajan määräämällä tavalla. Milloin äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudon mukaan, on vaadittaessa tai, jos äänestys puheenjohtajan mielestä ei ole antanut selvää vastausta, toimitettava nimenhuutoäänestys.

Äänestyksen perusteella puheenjohtajan on kirkkolain 7 luvun 4 §:n 2 momentin ja 25 luvun 10 §:n mukaan todettava päätökseksi tullut mielipide.

Jos puheenjohtaja katsoo, että päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistön kannatus, hänen on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

5 §

Kirkkolain 7 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua suhteellista vaalia toimitettaessa noudatetaan soveltuvin osin seurakunta-vaalien suhteellista vaalitapaa koskevia säännöksiä.

Siirtyy osin 8 luvun 21 §:ään osin KL 7 luvun 18 §:ään.

Siirtyy KL:n 7 luvun 19 §:n 4 momenttiin

Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin.

6 §

Toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja allekirjoittaa ja sihteerin varmentaa.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla, jollei tarkastamisesta ole määrätty ohje- tai johtosäännössä.

Sillä, joka on ollut kokouksessa asiaa päättämässä tai esitellyt asian, on oikeus esittää päätöksestä eriävä mielipiteensä. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Jos eriävän mielipiteen esittäjä tahtoo saada perustelunsa pöytäkirjaan liitettyiksi, hänen on annettava ne kirjallisina sihteerille viimeistään pöytäkirjaa tarkastettaessa.

Siirtyy 8 luvun 23 §:ään.

Siirtyy KL:n 25 lukuun uudeksi 9 a §:ksi.

7 §

Toimielimen toimituskirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteerin, jollei ohje- tai johtosäännössä ole määrätty toisin.

Pöytäkirjanotteen todistaa oikeaksi puheenjohtaja tai sihteerin taikka muu ohje- tai johtosäännössä määrätty henkilö.

Siirtyy 8 luvun 23 §:ään.

8 § on kumottu P:llä 9.5.2003/1276.

9 §

Seurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Seurakunnan jäsenille on sopivin tavoin annettava riittävät tiedot yleistä mielenkiintoa herättävistä vireillä olevista seurakunnan ja seurakuntayhtymän asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä ja tehdyistä ratkaisuksista. Kirkkoneuvoston tehtävänä on johtaa ja valvoa tätä seurakunnan tiedotustoimintaa.

Siirtyy KL:n 7 luvun 6 §:ään, 7 §:ään ja 14 §:ään.

A. Seurakuntajaon muutos

1 §

Aloite seurakuntajaon muutokseksi toimitetaan tuomiokapitulille. Aloite on perusteltava, ja siihen on liitettävä asian arvioimiseksi tarpeellinen selvitys. Jos aloite koskee seurakunnan jonkin alueen siirtämistä toiseen seurakuntaan, alue on yksilöitävä.

Aloitteeseen on liitettävä seuraavat lausunnot:

1) seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunnan lausunto, jos aloite koskee sen alueen muodostamista itsenäiseksi seurakunnaksi;

2) seurakuntaneuvoston lausunto, jos aloitteen tekijänä on seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunta tai seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto;

3) seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston lausunto, jos aloitteen tekijänä on seurakuntaneuvosto tai seurakunnan osa-aluehallinnon johtokunta;

4) tuomiokapituleiden lausunnot, kun muutoksen kohteena ovat seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin.

Tuomiokapituli voi hylätä aloitteen heti, jos se on ilmeisen epätarkoituksenmukainen. Jos sama aloite tulee vireille vuoden kuluessa uudelleen, se on otettava valmiste luun.

2 §

Tuomiokapituli voi määrätä selvittäjän valmistelemaan aloitteessa tarkoitettua seurakuntajaon muutosta ja tekemään siitä ehdotuksen. Selvittäjällä on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiltä tietoja ja muuta apua tehtävänsä suorittamiseen. Selvittäjä antaa tuomiokapitulille ehdotuksensa ja selvityksessä kertyneet asiakirjat.

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta ja siitä tehdystä selvityksestä sekä seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien seurakunta-

neuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Tuomiokapituli hankkii tarvittaessa Kotimaisten kielten keskuksen lausunnon seurakunnalle annettavasta nimestä.

Jos seurakuntajaon muutoksen kohteena olevat seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan hiippakuntaan, tuomiokapituli lähettää aloitteen sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

3 §

Tuomiokapituli tai kirkkohallitus päättää omaisuuden jaosta seurakuntajaon muutosta koskevassa päätöksessä, jos seurakuntajaon kohteena olevat seurakunnat kuuluvat kahteen tai useampaan seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymä voidaan velvoittaa päätöksessä maksamaan toiselle rahakorvaus, jos osuudet varoista ja veloista eivät muutoin muodostu jakopäätöksen mukaisiksi. Tuomiokapituli tai kirkkohallitus voi erityisestä syystä jättää omaisuuden jaosta päättämisen tapahtuvaksi myöhemmin ja päättää vain jaon tarpeellisuudesta sekä tarvittaessa jakoperusteista tehtävistä poikkeuksista.

4 §

Tuomiokapituli määrää järjestelytoimikunnan jäsenten ja varajäsenten lukumäärän ja nimeää sille puheenjohtajan. Niiden seurakuntien seurakuntaneuvostojen, joista uusi tai laajeneva seurakunta on muodostettu, on tehtävä tuomiokapitulille ehdotukset järjestelytoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla vaalikelpoisia uuden tai laajenevan seurakunnan luottamustoimeen.

Järjestelytoimikunnan jäsenpaikat tulee jakaa muutoksen kohteena olevien seurakuntien kesken. Tuomiokapituli määrää seurakuntien seurakuntaneuvostojen ehdotusten perusteella jokaisesta seurakunnasta yhden jäsenen ja jakaa muut paikat seurakuntien läsnä olevien jäsenten määrien suhteessa.

5 §

Kun seurakuntavaalien tulos on vahvistettu, seurakuntaneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimiin, jotka ovat tarpeen seurakunnan hallinnon järjestämiseksi. Ensimmäisessä kokouksessaan seurakuntaneuvosto hyväksyy seurakuntaneuvoston työjärjestyksen ja asettaa tarvittavat muut toimitukset. Seurakuntaneuvoston hyväksymää työjärjestystä noudatetaan väliaikaisesti, kunnes työjärjestystä koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Seurakuntaneuvosto on heti toimivaltainen. Sen alaisten toimielinten toimikausi alkaa seurakuntajaon muutoksen tultua voimaan.

6 §

Tuomiokapituli päättää selvittäjän ja järjestelytoimikunnan toiminnasta aiheutuneiden kustannusten jakamisesta.

B. Seurakuntayhtymän perustaminen ja väliaikainen seurakuntayhtymä

7 §

Kun seurakuntayhtymien on kirkkolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan muodostettava seurakuntayhtymä, yhteisten kirkkoneuvostojen on valmisteltava ehdotus seurakuntayhtymän perussäännöksi. Valmistelun aloittaminen on jäsenmäärältään suurimman seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston tehtävä.

Jos seurakuntayhtymät eivät pääse yksimielisyyteen perussäännöstä ja omaisuusluettelosta, tuomiokapituli määrää selvittäjän valmistelevaan ehdotuksen. Tuomiokapituli voi muutoinkin tarvittaessa määrätä selvittäjän. Tuomiokapituli lähettää ehdotuksen, seurakuntaneuvostojen ja yhteisten kirkkovaltuustojen siitä antamat lausunnot sekä oman lausuntonsa kirkkohallitukselle.

8 §

Perussäännössä on mainittava seurakuntayhtymän nimi ja kotipaikka sekä siihen kuuluvat seurakunnat. Nimen tulee sisältää sana seurakuntayhtymä.

Perussäännössä on määrättävä seurakuntayhtymälle kuuluvat:

- 1) hallinto- ja talousasiat;*
- 2) seurakunnalliseen toimintaan liittyvät tehtävät ja työmuodot, jotka kirkkolain 7 luvun 9 §:n 4 momentin mukaan annetaan seurakuntayhtymän hoidettavaksi;*
- 3) tehtävät, jotka ovat tarpeen seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien välisten asioiden hoitamiseksi.*

9 §

Seurakuntayhtymät ja niihin kuuluvat seurakunnat voivat tehdä uutta seurakuntayhtymää perustettaessa yhdistymissopimuksen, jossa sovitaan ainakin:

- 1) uuden seurakuntayhtymän hallinnon järjestämisen periaatteista;*
- 2) yhteisen kirkkoneuvoston paikkojen määrästä sekä paikkojen jakautumisesta seurakuntayhtymiin kuuluvien seurakuntien kesken;*
- 3) seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien osa-aluehallinnosta.*

10 §

Jos perussääntöä ei ehditä vahvistaa tai seurakuntavaaleja toimittaa ennen kuin uuden seurakuntayhtymän on kuntajaon muuttuessa aloitettava toimintansa, seurakuntien ja seurakuntayhtymien on huolehdittava väliaikaisena seurakuntayhtymänä kuntajaon muutoksen voimaantulosta lukien asioista, joista säädetään kirkkolain 7 luvun 9 §:ssä.

Yhteiset kirkkovaltuustot, yhteiset kirkkoneuvostot ja seurakuntaneuvostot jatkavat toimintaansa, kunnes uudet toimielimet on muodostettu tai valittu.

Tuomiokapituli vahvistaa väliaikaisen yhteisen kirkkovaltuuston paikkojen jakautumisen seurakuntien kesken 8 luvun 10 §:n 3 momentin mukaan, ja yhteiset kirkkovaltuustot tai seurakuntaneuvostot valitsevat

sen jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet. Väliaikainen yhteinen kirkkovaltuusto valitsee jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet väliaikaiseen yhteiseen kirkkoneuvostoon, johon kuuluu puheenjohtajan lisäksi kahdeksan muuta jäsentä.

11 §

Seurakuntayhtymän väliaikaisten toimielinten on ryhdyttävä hoitamaan välttämättömiä tehtäviä jo ennen kuin seurakuntayhtymän on aloitettava toimintansa. Väliaikaisen yhteisen kirkkovaltuuston on:

1) vahvistettava tuloveroprosentti ensimmäistä vuotta varten;

2) hyväksyttävä seurakuntayhtymän talousarvio;

3) hyväksyttävä seurakuntayhtymän seurakuntien tilinpäätökset liittymistä edeltäneeltä vuodelta sekä päätettävä vastuuvapauksista.

Tuomiokapituli määrää seurakuntayhtymän muodostamisen yhteydessä tarvittavat muut väliaikaiset toimenpiteet.

Seurakuntayhtymän väliaikaisiin toimielimiin sovelletaan, mitä vastaavista seurakuntayhtymän toimielimistä säädetään.

8 luku Kirkkovaltuusto

1 §

Kirkkovaltuustoon valitaan jäseniä seurakunnan väkiluvun ollessa

8 luku Seurakunnan ja seurakuntayhtymän hallinto

A. Seurakunnan hallinto

1 §

Seurakuntaneuvoston tehtävänä on sen lisäksi, mitä kirkkolaissa säädetään:

1) edistää seurakunnan hengellistä elämää ja toteuttaa seurakunnan tehtävää;

2) huolehtia yhteisen kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

2 §

Seurakuntaneuvoston jäseniä ovat kirkkoherra sekä vaaleilla valitut luottamushenkilöt. Luottamushenkilöjäseniä valitaan

1 000 tai vähemmän	11,
1 001–4 000	15,
4 001–7 000	19,
7 001–10 000	23,
10 001–20 000	27,
20 001–50 000	33,
yli 50 000	39.

2 §

Kirkkovaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikautensa ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

3 §

Kirkkovaltuusto kokoontuu, kun kokoontuminen määräaikana käsiteltäväksi säädettyjen asioiden takia on tarpeen tai kun valtuuston puheenjohtaja muutoin katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle, jos kirkkohallitus, piispa, tuomiokapituli tai kirkkoneuvosto sitä vaatii taikka jos vähintään neljännes valtuutetuista on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten sitä kirjallisesti esittänyt.

4 §

Jos kirkkovaltuuston jäsen haluaa saattaa jonkin asian valtuuston käsiteltäväksi, on hänen tehtävä siitä kirjallinen esitys valtuuston puheenjohtajalle, jonka on viivytyksettä toimitettava se kirkkoneuvoston valmisteltavaksi.

5 §

Kirkkovaltuuston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Jos varapuheenjohtajal-

seurakunnan läsnä olevien jäsenten määrän mukaan seuraavasti:

<i>Seurakunnan jäsenmäärä</i>	<i>Seurakuntaneuvoston jäsenmäärä</i>
<i>2 000 tai vähemmän</i>	<i>8</i>
<i>2 001–4 000</i>	<i>10</i>
<i>4 001–10 000</i>	<i>12</i>
<i>10 001–20 000</i>	<i>14</i>
<i>yli 20 000</i>	<i>16</i>

3 §

Seurakuntaneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikautensa ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

4 §

Seurakuntaneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Seurakuntaneuvosto kokoontuu myös, jos puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai jos vähintään neljäsosa jäsenistä kirjallisesti sitä pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Toimikauden ensimmäisen seurakuntaneuvoston kutsuu koolle kirkkoherra. Kokouksen avaa iältään vanhin luottamushenkilöjäsen, joka johtaa puhetta, kunnes puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

Siirtyy KL:n 7 luvun 7 §:ään.

Siirtyy 12 §:ään.

lakin on este, kutsun antaa kirkkoneuvoston puheenjohtaja. Kutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja kokouksen avaa iältään vanhin valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kutsu asialuetteloinen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.

Jos asia on kiireellinen eikä tarkoita uutta määrärahaa tai entisen korottamista, kirkkovaltuusto voi päättää ottaa sen käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos jotakin asiaa ei ole saatu käsiteltyksi kokouksessa ja se on päätetty siirtää käsiteltäväksi jatkokokouksessa, ei tähän tarvitse antaa eri kutsua.

6 §

Asiaa, joka on kirkkoneuvoston valmistettava, ei saa ottaa päätettäväksi, ellei kirkkoneuvostolla ole ollut tilaisuutta sitä käsitellä.

Siirtyy KL:n 7 luvun 13 §:n 1 momenttiin

5 §

Asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi, jos kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto ovat eri mieltä:

- 1) jumalanpalveluksesta tai kirkollisesta toimituksesta;*
- 2) seurakunnan alueella sijaitsevan kirkon, siunauskappelin tai kappelin käytöstä;*
- 3) seurakunnan päätettävänä olevasta koledista.*

6 §

Seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa asiassa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiassa, joka koskee:

- 1) perussäännön muuttamista;*

7 §

Kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tai heidän molempien ollessa estyneenä kirkkoneuvoston määräämän jäsenen on oltava saapuvilla kirkkovaltuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei kuitenkaan estä asioiden päättämistä. Kirkkoneuvoston jäsenillä on oikeus olla kokouksessa läsnä.

Edellä 1 momentissa mainittu henkilö saa valtuuston kokouksessa ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, ellei hän ole valtuutettu.

Valtuuston määräämien viranhaltijoiden tulee olla saapuvilla valtuuston kokouksissa antamassa tarvittavia tietoja.

8 §

Kirkkovaltuusto vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

- 2) seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa;
- 3) seurakuntayhtymän talousarviota;
- 4) yhteisten työmuotojen järjestämistä;
- 5) seurakuntajaotuksen muuttamista;
- 6) seurakuntaan sijoitetun viran perustamista, lakkauttamista tai muuttamista;
- 7) rakennusta, jota käytetään seurakunnan toimintaan.

7 §

Seurakunnan toimielimessä läsnäolo- ja puheoikeus on:

- 1) seurakuntaneuvoston kokouksessa osa-aluehallinnon johtokunnan puheenjohtajalla ja osa-alueen toimintaa johtavalla papilla;
- 2) johtokunnan kokouksessa seurakuntaneuvoston keskuudestaan valitsemalla jäsenellä.

Seurakuntaneuvoston ohjesäännössä ja johtokunnan johtosäännössä voidaan määrätä seurakuntaan sijoitetun viran haltijan läsnäolo- ja puheoikeudesta seurakuntaneuvoston tai johtokunnan kokouksessa. Kokouksen päätöksellä läsnä voi olla muukin henkilö.

Siirtyy osin KL 7 luvun 4 §:ään osin 11 §:ään.

8 §

Johtokunnan sekä kirkkolain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun viranhaltijan päätökset on lähetettävä seurakuntaneuvostolle siten kuin seurakuntaneuvoston työjärjestyksessä määrätään.

9 §

Seurakuntaneuvosto voi hyväksyä johtosääntöjä toimielinten tai viranhaltijoiden toiminnan sekä seurakunnan muun hallinnon järjestämiseksi.

Seurakuntaneuvosto voi asettaa johtokuntia, joiden tehtävät määrätään johtosään-

18 luku
Piispa

1 §

Piispa, kukin hiippakunnassaan, on seurakuntien ja pappien ylin kaitsija.

Piispan tehtävänä on

—————

4) edistää hyvää työyhteysttä seurakunnissa ja valvoa, että papit ja seurakuntien muut viranhaltijat ja työntekijät ovat oppinsa puolesta nuhteettomia ja käyttäytyvät elämässään kristillisesti;

5) edistää seurakuntien yhteistyötä ja talouden ja hallinnon tarkoituksenmukaista hoitamista sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säädöksiä;

—————

4 §

Piispan tulee *säännöllisin väliajoin* toimittaa tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa. Tarkastuksen ajan, laajuuden ja ohjelman määrää piispa neuvoteltuaan seurakunnan kirkkoherran kanssa. Piispaa avustavat tarkastuksessa hänen kutsumansa tuomiokapitulin jäsen sekä lääninrovasti. Piispa voi määrätä tuomiorovastin, pappisasessorin tai lääninrovastin toimittamaan tarkastuksen.

5 §

Piispantarkastuksen yhteydessä toimitettavassa hallinnon ja talouden tarkastuksessa tarkastetaan seurakunnan kirkonkirjat, arkisto, hallinto, omaisuus ja taloudenhoito sekä seurakunnan hallussa olevat rahastot.

nössä.

18 luku
Piispa

1 §

Piispa, kukin hiippakunnassaan, on seurakuntien, *seurakuntayhtymien* ja pappien ylin kaitsija.

Piispan tehtävänä on:

—————

4) edistää hyvää työyhteysttä seurakunnissa ja *seurakuntayhtymissä sekä* valvoa, että papit ja seurakuntayhtymän muut viranhaltijat ja työntekijät ovat oppinsa puolesta nuhteettomia ja käyttäytyvät elämässään kristillisesti;

5) edistää seurakuntien ja *seurakuntayhtymien* yhteistyötä, talouden ja hallinnon tarkoituksenmukaista hoitamista sekä valvoa, että näissä toimissa noudatetaan voimassa olevia säädöksiä;

—————

4 §

Piispan tulee toimittaa tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa ja *seurakuntayhtymissä. Piispantarkastuksen tarkoituksena on tukea ja ohjata seurakunnan hengellistä elämää ja toimintaa sekä hallinnon ja taloudenhoidon kehittämistä.*

Piispa määrää piispantarkastuksen ajan, laajuuden ja ohjelman sekä häntä avustavat henkilöt. Piispa voi määrätä, että tarkastuksessa käytetään apuna asiantuntijoita.

Seurakuntaneuvoston tai yhteisen kirkkoneuvoston on ryhdyttävä niihin toimenpiteisiin, joihin tarkastus antaa aiheutta.

Kumotaan.

Tällainen tarkastus voidaan suorittaa erikseen ja piispa voi määrätä sen toimittajaksi myös lakimiesasessorin sekä käyttää tarkastuksessa apuna asiantuntijoita. Se voidaan pitää myös seurakunnan toimielimen, viranhaltijan tai luottamushenkilön toiminnan osalta erikseen.

7 §

Kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston on ryhdyttävä niihin toimenpiteisiin, joihin tarkastuspöytäkirja antaa aihetta.

8 §

Seurakuntayhtymässä pidettävässä piispantarkastuksessa on soveltuvien osin noudatettava, mitä seurakunnan tarkastuksesta on määrätty.

9 §

Piispa, *arkkihiippakunnassa* *arkkipiispa tai piispa*, kutsuu tarvittaessa koolle seurakuntien luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä yhdistysten, säätiöiden ja laitosten edustajia hiippakuntapäivään, jossa käsitellään kirkon ja hiippakunnan kannalta ajankohtaisia asioita.

19 luku

Hiippakunnan muu hallinto

1 §

Kirkon tehtävän edistämiseksi hiippakunnassa tuomiokapitulin tulee, jollei kirkko-laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä

2) tukea ja valvoa seurakuntien toimintaa ja hallintoa;

3) hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakunnan muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää;

Kumotaan, siirtyy 4 §:n 3 momenttiin.

Kumotaan, siirtyy 4 §:ään.

9 §

Piispa kutsuu tarvittaessa koolle seurakuntien ja seurakuntayhtymien luottamushenkilöitä, seurakuntayhtymien viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä yhdistysten ja yhteisöjen edustajia hiippakuntapäivään, jossa käsitellään kirkon ja hiippakunnan kannalta ajankohtaisia asioita.

19 luku

Tuomiokapituli

1 §

Kirkon tehtävän edistämiseksi hiippakunnassa tuomiokapitulin tulee, jollei kirkko-laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:

2) tukea ja valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa;

3) hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakuntayhtymän muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden teh-

7) hoitaa hallussaan olevat lahjavarat ja säätiöluontoiset rahastot noudattaen, mitä kirkkolain 15 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

2 §

Pappisasessoriksi on kelpoinen hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan kirkkoherra tai kappalainen, joka on suorittanut ylemmän pastoraalitutkinnon. Pappisasessori valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

B. Lääninrovasti

8 §

Lääninrovastin tehtävänä on rovastikunnassa

1) edistää kirkon tehtävän toteutumista;
2) valvoa, että tähän tehtävään kuuluvia toimia hoidetaan seurakunnissa uskollisesti sekä kirkon tunnustuksen, kirkkolain, kirkkojärjestyksen ja kirkon vaalijärjestyksen sekä niihin perustuvien määräysten ja ohjeiden mukaan;

3) asettaa rovastikunnallisia yhteistyöelimiä ja muutoinkin edistää seurakuntien yhteistyötä sekä johtaa rovastikunnallista toimintaa; sekä

4) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lääninrovastille on säädetty tai määrätty taikka jotka piispa tai tuomiokapituli on hänelle antanut.

Lääninrovasti pitää luetteloa päätöksistään ja muista virkatoimistaan.

9 §

Lääninrovastin tulee piispan tai tuomiokapitulin määräyksestä suorittaa toimituksia ja pitää tarkastuksia rovastikuntansa seurakunnissa.

Lääninrovastin pitämästä tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, joka lähetetään

tävien hoitoa ja elämää;

7) hoitaa hallussaan olevat lahjavarat ja säätiöluontoiset rahastot noudattaen, mitä kirkkolain 7 luvun 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

2 §

Pappisasessoriksi on kelpoinen kirkkoherran tai kappalaisen viran haltijana toimiva hiippakunnan pappi, joka on suorittanut ylemmän pastoraalitutkinnon. Pappisasessori valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Kumotaan

Kumotaan

Kumotaan

tuomiokapitulille ja seurakunnalle.

10 §

Lääninrovasti kutsuu tarvittaessa rovastikunnan papit ja lehtorit kokoukseen ja toimii siinä puheenjohtajana. Kokouksessa käsitellään teologisia kysymyksiä sekä seurakuntien toimintaa koskevia asioita.

11 §

Jos lääninrovastin virka on avoinna tai lääninrovasti on virkavapaa, tuomiokapituli määrää jonkun rovastikunnan kirkkoherroista hoitamaan virkaa.

20 luku Kirkolliskokous

1 §

Kirkolliskokouksen edustajien paikkojen jaosta hiippakuntien kesken päättää kirkkohallitus. Hiippakunnista valittavien edustajien luku jaetaan hiippakuntien kesken niiden väkiluvun mukaisessa suhteessa siten, että todetaan ensin hiippakunnasta valittavien edustajien kokonaismäärä ja sitten paikkojen jakaantuminen pappis- ja maallikkoedustajien kesken. Ahvenanmaan seurakunnista valittavaa maallikkoedustajaa eikä näiden seurakuntien väkilukua oteta huomioon muita edustajanpaikkoja hiippakuntien kesken jaettaessa. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan vähintään kaksi pappia ja neljä maallikkoa.

22 luku Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto, kirkon eläkerahasto ja kirkon työmarkkinalaitos

7 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on maksettava kirkon keskusrahastolle kulta-

Kumotaan

Kumotaan

20 luku Kirkolliskokous

1 §

Kirkolliskokouksen edustajien paikkojen jaosta hiippakuntien kesken päättää kirkkohallitus. Hiippakunnista valittavien edustajien luku jaetaan hiippakuntien kesken niiden läsnä olevien jäsenten lukumäärän mukaisessa suhteessa siten, että todetaan ensin hiippakunnasta valittavien edustajien kokonaismäärä ja sitten paikkojen jakaantuminen pappis- ja maallikkoedustajien kesken. Ahvenanmaan seurakunnista valitaan yksi maallikkoedustaja eikä näiden seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärää oteta huomioon jaettaessa muita edustajapaikkoja hiippakuntien kesken. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan vähintään kaksi pappia ja neljä maallikkoa.

22 luku Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto, kirkon eläkerahasto ja kirkon työmarkkinalaitos

(Poist)

7 §

Seurakuntayhtymän on maksettava kirkon

kin vuodelta kirkkolain 22 luvun 8 §:n mukainen perusmaksu *ja lisämaksu* seuraavan kalenterivuoden aikana kuutena samansuuruisena eränä joka toinen kuukausi siten, että ensimmäinen erä maksetaan helmikuussa. Eläkemaksu on suoritettava kirkon eläkerahastolle kuukausittain, jollei eläkerahasto ole määrännyt maksua suoritettavaksi joka toinen kuukausi.

Jos lainvoimaisella päätöksellä on poistettu kirkollisveroa *tai yhteisöveroa*, josta seurakunta on suorittanut kirkon keskusrahastolle perusmaksua *tai lisämaksua*, seurakunnalla on oikeus saada takaisin maksamansa määrä.

8 §

Kirkkohallitus myöntää kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakunnalle *tai* seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero *ja maksuunpantu yhteisövero yhteensä* läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakunnan *tai* seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen *ja maksuun pantujen yhteisöverojen summan* keskiarvosta.

Verotulojen täydennys on tasoitusrajan ja seurakunnan *tai* seurakuntayhtymän läsnä olevaa jäsentä kohden lasketun laskennallisen kirkollisveron *ja maksuun pannun yhteisöveron* erotus kerrottuna seurakuntien keskimääräisellä painotetulla tuloveroprosentilla ja seurakunnan *tai* seurakuntayhtymän läsnä olevien jäsenten määrällä sen vuoden lopussa, jonka tuloihin verotus kohdistuu. Jos seurakunnan *tai* seurakuntayhtymän tuloveroprosentti alittaa kaikkien seurakuntien keskimääräisen painotetun tuloveroprosentin, seurakunnan *tai* seurakuntayhtymän laskennallisena kirkollisverona käytetään kuitenkin maksuun pantua kirkollisveroa.

Kirkkohallitus voi alentaa edellä mainituin tavoin laskettua verotulojen täyden-

keskusrahastolle kultakin vuodelta kirkkolain 22 luvun 8 §:n mukainen perusmaksu (poist.) seuraavan kalenterivuoden aikana kuutena samansuuruisena eränä joka toinen kuukausi siten, että ensimmäinen erä maksetaan helmikuussa. Eläkemaksu on suoritettava kirkon eläkerahastolle kuukausittain, jollei eläkerahasto ole määrännyt maksua suoritettavaksi joka toinen kuukausi.

Jos lainvoimaisella päätöksellä on poistettu kirkollisveroa (poist.), josta seurakuntayhtymä on suorittanut kirkon keskusrahastolle perusmaksua (poist.), seurakuntayhtymällä on oikeus saada takaisin maksamansa määrä.

8 §

Kirkkohallitus myöntää kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero (poist.) läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntayhtymien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen (poist.) keskiarvosta.

Verotulojen täydennys on tasoitusrajan ja seurakuntayhtymän läsnä olevaa jäsentä kohden lasketun laskennallisen kirkollisveron (poist.) erotus kerrottuna seurakuntayhtymien keskimääräisellä painotetulla tuloveroprosentilla ja seurakuntayhtymän läsnä olevien jäsenten määrällä sen vuoden lopussa, jonka tuloihin verotus kohdistuu. Jos seurakuntayhtymän tuloveroprosentti alittaa kaikkien seurakuntayhtymien keskimääräisen painotetun tuloveroprosentin, seurakuntayhtymän laskennallisena kirkollisverona käytetään kuitenkin maksuun pantua kirkollisveroa.

Kirkkohallitus voi alentaa edellä mainituin tavoin laskettua verotulojen täydennyksen määrää sellaisen seurakuntayhtymän osalta, jonka omaisuuden tuotto on huomattava tai tuloveroprosentti avustusta

nyksen määrää sellaisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän osalta, jonka omaisuuden tuotto on huomattava tai tuloveroprosentti avustusta saavien muiden seurakuntien tai seurakuntayhtymien tuloveroprosentteihin verrattuna alhainen ja jolle verotulojen täydennys muodostuisi kohtuuttoman suureksi, kun otetaan huomioon myös seurakunnan tai seurakuntayhtymän hyväksyttävät tarpeet ja toisten seurakuntien ja seurakuntayhtymien saamat avustukset.

9 §

Kirkkohallitus voi myöntää kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristo-olojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa.

Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määrääjäksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.

10 §

Verotulojen täydennystä myönnetään seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle hakemuksetta. Harkinnanvaraista avustusta myönnetään hakemuksesta.

Kirkkohallitus voi tarvittaessa toimittaa talouden tarkastuksia niissä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä, jotka ovat saaneet keskusrahastoavustuksia.

saavien muiden seurakuntayhtymien tuloveroprosentteihin verrattuna alhainen ja jolle verotulojen täydennys muodostuisi kohtuuttoman suureksi, kun otetaan huomioon myös seurakuntayhtymän hyväksyttävät tarpeet ja toisten seurakuntayhtymien saamat avustukset.

9 §

Kirkkohallitus voi myöntää kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristo-olojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa.

Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määrääjäksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien ja seurakuntayhtymien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.

10 §

Verotulojen täydennys ja kirkolliskouksen päättämien perusteiden mukainen osuus valtion rahoituksesta evankelisluterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa (/) tarkoitusta rahoituksesta myönnetään seurakuntayhtymälle hakemuksetta. Harkinnanvarainen avustus ja rahoitus kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon myönnetään hakemuksesta.

Kirkkohallituksella on oikeus saada oikeat ja riittävät tiedot keskusrahastosta myönnetyn avustuksen ja rahoituksen käytöstä. Kirkkohallitus voi tarvittaessa toimittaa talouden tarkastuksen seurakuntayhty-

11 §

Kirkkohallituksen yhteydessä toimii kirkon kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskus, joka hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien, kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen.

Tehtävien hoitamisesta sovitaan tarkemmin palvelusopimuksessa.

23 luku

Täydentäviä määräyksiä

6 §

Seurakunnan on erityisellä huolella hoidettava seurakunnan arkistoon kuuluvia asiakirjoja tai omistamiaan muinaisesineitä taikka kirkkoon tai hautausmaahan liittyviä arvoesineitä.

8 §

Lääninrovasti käyttää sinetissään ja leimassaan kreikkalaista ristiä.

9 §

Sinetit ja leimat ovat muodoltaan suippopäisiä soikioita, joita on kahta eri kokoa. Niitä käytetään seuraavasti:

2) lääninrovastit, seurakunnat ja keskusrekisterit käyttävät sinettejä ja leimoja, joiden rajoina on kaksi ympyrän kaarta, joiden säteet ovat 25 mm ja keskusjana 25 mm.

mässä, joka on saanut avustusta tai rahoitusta.

11 §

Kirkkohallituksen yhteydessä toimii kirkon kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskus, joka hoitaa seurakuntayhtymien, hiippakuntien, kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen.

Tehtävien hoitamisesta sovitaan tarkemmin palvelusopimuksessa.

23 luku

Täydentäviä määräyksiä

6 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on erityisellä huolella hoidettava sen arkistoon kuuluvia asiakirjoja ja omistamiaan muinaisesineitä sekä kirkkoon ja hautausmaahan liittyviä arvoesineitä.

Kumotaan

9 §

Sinetit ja leimat ovat muodoltaan suippopäisiä soikioita, joita on kahta eri kokoa. Niitä käytetään seuraavasti:

2) seurakunnat ja keskusrekisterit käyttävät sinettejä ja leimoja, joiden rajoina on kaksi ympyrän kaarta, joiden säteet ovat 25 mm ja keskusjana 25 mm.

Tämä päätös tulee voimaan samana päi-

vänä kuin kirkolliskokouksen päivänä
...kuuta 20 hyväksymä kirkkolain muutos,
jolla muutetaan lain 1, 3–(poist.)17, 17 b,
18– (poist.)20 ja 23–26 lukua.

3.

Kirkolliskokouksen päätös kirkon vaalijärjestyksen muuttamisesta

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti

(poist.)

muutetaan kirkon vaalijärjestyksen (416/2014) (poist.) 4 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 3 momentti, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentin 1 kohta, 26 §:n 1 momentti, 39 §:n 2 momentti, 50 §:n 1 momentti, 52 §, 53 §:n otsikko ja 1 momentti, 54 §:n otsikko ja 1 momentti, 55 §:n 1 momentin 1 kohta, 57 §, (poist.) 71 §:n 1 momentti, 72 §, 73 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentti, 81 §:n 2 ja 3 momentti, 87 ja 88 §, 92 §:n 1 momentin 4 kohta, 93 §, 97 §:ää edeltävä väliotsikko, 97 ja 98 §, sekä

lisätään 70 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva kirkon vaalijärjestys

Ehdotus

2 luku Seurakuntavaalit

(Poist.)

4 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

4 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

Vaalit toimittaa seurakunnan vaalilautakunta, joka tulee asettaa viimeistään vaalivuoden toukokuussa. *Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto* nimeää vaalilautakunnan puheenjohtajan. Vaalilautakunta valitsee ensimmäisessä kokouksessaan varapuheenjohtajan.

Vaalit toimittaa seurakunnan vaalilautakunta, joka tulee asettaa viimeistään vaalivuoden toukokuussa. Seurakuntaneuvosto nimeää vaalilautakunnan puheenjohtajan. Vaalilautakunta valitsee ensimmäisessä kokouksessaan varapuheenjohtajan.

12 §

Ehdokasasettelua koskeva kuulutus

12 §

Ehdokasasettelua koskeva kuulutus

Vaalilautakunnan tulee vaalivuonna viimeistään elokuun 1 päivänä pidettävässä kokouksessa laatia kuulutus, jossa on ilmoitettava *kirkkovaltuustoon tai yhteiseen*

Vaalilautakunnan tulee vaalivuonna viimeistään elokuun 1 päivänä pidettävässä kokouksessa laatia kuulutus, jossa on ilmoitettava yhteiseen kirkkovaltuustoon ja

kirkkovaltuustoon ja seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten määrä, ehdokkaiden vaalikelpoisuuden edellytykset sekä milloin ja minne valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä.

13 §

Valitsijayhdistyksen perustaminen

Oikeus asettaa ehdokkaita seurakuntavaaleissa on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä on perustanut. Äänioikeutettu voi olla perustajajäsenenä vain yhdessä *kirkkovaltuuston tai* yhteisen kirkkovaltuuston ja vain yhdessä seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten perustetussa valitsijayhdistyksessä. Jos hän on samassa vaalissa jäsenenä kahdessa tai useammassa valitsijayhdistyksessä, vaalilautakunnan on poistettava hänet kaikista perustamisasiakirjoista.

Seurakuntayhtymän jokaisessa seurakunnassa perustetaan valitsijayhdistys ja laaditaan perustamisasiakirjat erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston vaalia varten.

14 §

Ehdokasmäärä ja ehdokaslistan nimitys

Valitsijayhdistys voi nimetä ehdokaslistassaan enintään *kirkkovaltuustoon tai* seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten kaksinkertaisen määrän ehdokkaita. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ehdotettuja voidaan kuitenkin nimetä kolme kertaa niin monta kuin seurakunnasta on valittava. Jos yhteiseen kirkkovaltuustoon valitaan seurakunnasta vain yksi jäsen, valitsijayhdistys voi nimetä enintään kuusi ehdokasta. Sama henkilö voidaan saman toimielimen jäsenen vaalissa nimetä vain yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi.

16 §

Perustamisasiakirjan toimittaminen seurakuntaan

seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten määrä, ehdokkaiden vaalikelpoisuuden edellytykset sekä milloin ja minne valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä.

13 §

Valitsijayhdistyksen perustaminen

Oikeus asettaa ehdokkaita seurakuntavaaleissa on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä on perustanut. Äänioikeutettu voi olla perustajajäsenenä vain yhdessä yhteisen kirkkovaltuuston ja vain yhdessä seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten perustetussa valitsijayhdistyksessä. Jos hän on samassa vaalissa jäsenenä kahdessa tai useammassa valitsijayhdistyksessä, vaalilautakunnan on poistettava hänet kaikista perustamisasiakirjoista.

Seurakunnassa perustetaan valitsijayhdistys ja laaditaan perustamisasiakirjat erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston vaalia varten.

14 §

Ehdokasmäärä ja ehdokaslistan nimitys

Valitsijayhdistys voi nimetä ehdokaslistassaan enintään seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten kaksinkertaisen määrän ehdokkaita. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ehdotettuja voidaan kuitenkin nimetä kolme kertaa niin monta kuin seurakunnasta on valittava. Jos yhteiseen kirkkovaltuustoon valitaan seurakunnasta vain yksi jäsen, valitsijayhdistys voi nimetä enintään kuusi ehdokasta. Sama henkilö voidaan saman toimielimen jäsenten vaalissa nimetä vain yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi.

16 §

Perustamisasiakirjan toimittaminen seurakuntaan

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja liitteineen on toimitettava *kirkkoherranvi-rastoon tai, jos sellaista ei ole*, vaalilauta-kunnan määräämään *muuhun* paikkaan viimeistään syyskuun 15 päivänä ennen kello 16. Tätä ennen määrätty toimitila on pidettävä auki vähintään neljän tunnin ajan.

19 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Seurakuntayhtymän jokaisessa seurakun-nassa yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdokkaat nume-roidaan samalla tavoin kuin 1 momentin 4 kohdassa määrätään ja seurakuntaneuvos-ton jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat eh-dokkaat siten, että numerointi jatkuu vii-meisestä yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen ehdokkaan numerosta.

20 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän sisältö

Seurakuntayhtymään kuuluvassa seura-kunnassa laaditaan ehdokaslistojen yhdis-telmä erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten. Ehdokaslistojen yhdistel-mään käytettävän paperin tulee olla saman-väristä kuin vastaavissa äänestyslipuissa.

23 §

Äänestyslippu

Äänestyslippuihin käytettävän paperin värin tulee olla *kirkkovaltuuston ja* yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vaalissa valkois-ta sekä seurakuntaneuvoston jäsenten vaa-lissa oranssia.

24 §

Ennakkoäänestyksen ajankohta ja kuulutus ennakkoäänestyksestä

Ennakkoäänestys aloitetaan lokakuun viimeistä sunnuntaita seuraavana maanan-

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja liitteineen on toimitettava vaalilautakunnan määräämään paikkaan viimeistään syys-kuun 15 päivänä ennen kello 16. Tätä en-nen määrätty toimitila on pidettävä auki vähintään neljän tunnin ajan.

19 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Seurakunnassa yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdok-kaat numeroidaan *1 momentin 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla* ja seurakuntaneuvos-ton jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat eh-dokkaat siten, että numerointi jatkuu vii-meisestä yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen ehdokkaan numerosta.

20 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän sisältö

Ehdokaslistojen yhdistelmä laaditaan erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erik-seen seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten. Ehdokaslistojen yhdistelmään käy-tettävän paperin tulee olla samanväristä kuin vastaavissa äänestyslipuissa.

23 §

Äänestyslippu

Äänestyslippuihin käytettävän paperin värin tulee olla yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vaalissa valkoista ja seurakunta-neuvoston jäsenten vaalissa oranssia.

24 §

Ennakkoäänestyksen ajankohta ja kuulutus ennakkoäänestyksestä

Ennakkoäänestys aloitetaan lokakuun viimeistä sunnuntaita seuraavana maanan-

taina ja se jatkuu saman viikon perjantaihin. Äänestys tapahtuu:

- 1) *kirkkoherranvirastoissa tai seurakunnan toimistossa joka päivä kello 9–18;*

— — — — —

26 §

Äänestyksen aloittaminen ennakkoäänestyspaikassa

Äänestäjän on ilmoitauduttava ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijalle ja esitettävä selvitys henkilöllisyydestään. Tämän jälkeen hänelle annetaan *äänestyslippu kirkkovaltuuston jäsenten vaalia varten tai* äänestysliput yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaaleja varten sekä vaalikuori, lähetekuori ja tarvittaessa lähetekirjelomake.

— — — — —

39 §

Äänestystila ja materiaali sekä vaalilautakunnan ja vaaliavustajien läsnäolo

Kunkin äänestyspaikan odotustiloihin ja äänestysasuoihin on pantava nähtäväksi painettuna *kirkkovaltuuston ehdokaslistojen yhdistelmä tai* yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen yhdistelmät. Äänestyspaikan ovella tulee olla ilmoitus äänestysajasta.

— — — — —

50 §

Vaalin tuloksen määrittäminen ja varajäsenet

Äänestyksen tulos lasketaan erikseen *kirkkovaltuuston jäsenten*, yhteiseen kirkkovaltuustoon kustakin seurakunnasta valittavien jäsenten ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa. Tuloksen määrittämiseksi kirjoitetaan eri ehdokaslistoilla olevien ehdokaiden nimet heidän saamiensa vertauslukujen osoittamaan järjestykseen. Kunkin kohdalle merkitään myös hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee kussakin vaalissa tämän nimisarjan alusta niin monta

taina ja se jatkuu saman viikon perjantaihin. Äänestys tapahtuu:

- 1) seurakunnan toimistossa joka päivä kello 9–18;

— — — — —

26 §

Äänestyksen aloittaminen ennakkoäänestyspaikassa

Äänestäjän on ilmoitauduttava ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijalle ja esitettävä selvitys henkilöllisyydestään. Tämän jälkeen hänelle annetaan äänestysliput yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaaleja varten sekä vaalikuori, lähetekuori ja tarvittaessa lähetekirjelomake.

— — — — —

39 §

Äänestystila ja materiaali sekä vaalilautakunnan ja vaaliavustajien läsnäolo

Kunkin äänestyspaikan odotustiloihin ja äänestysasuoihin on pantava nähtäväksi painettuna yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen yhdistelmät. Äänestyspaikan ovella tulee olla ilmoitus äänestysajasta.

— — — — —

50 §

Vaalin tuloksen määrittäminen ja varajäsenet

Äänestyksen tulos lasketaan erikseen yhteiseen kirkkovaltuustoon kustakin seurakunnasta valittavien jäsenten ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa. Tuloksen määrittämiseksi kirjoitetaan eri ehdokaslistoilla olevien ehdokaiden nimet heidän saamiensa vertauslukujen osoittamaan järjestykseen. Kunkin kohdalle merkitään myös hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee kussakin vaalissa tämän nimisarjan alusta niin monta ehdokasta, kuin siinä vaalissa

ehdokasta, kuin siinä vaalissa on jäseniä valittava.

52 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Vaalilautakunnan on viimeistään kolmantena päivänä seurakuntavaalien päättymisestä pidettävässä kokouksessa vahvistettava vaalin tulos. Ilmoitus siitä, että vaalipöytäkirja valitusosoituksineen on nähtävänä *kirkkoherranvirastossa tai* seurakunnan toimistossa sen aukioloaikoina, on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kahdeksantena päivänä vaalitoimituksen päättymispäivän jälkeen ja pidettävä siinä 30 päivän ajan.

Vaalilautakunnan on ilmoitettava vaalin tuloksesta *kirkkovaltuustolle tai* yhteiselle kirkkovaltuustolle ja seurakuntaneuvostolle sekä kullekin varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi valitulle.

53 §

Äänestysmateriaalin arkistointi

Vaalipöytäkirja ja vaalin tulosta koskevat laskelmat on säilytettävä seurakunnan arkistossa.

54 §

Kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston muodostaminen vaaleja toimittamatta

Kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan kirkkolain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa uusia vaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella seuraavasti:

1) *kirkkovaltuusto ja* yhteinen kirkkovaltuusto edellisten vaalien *kirkkovaltuuston ja* yhteisen kirkkovaltuuston ehdokaslistojen perusteella;

2) seurakuntaneuvosto edellisten vaalien *kirkkovaltuuston ja* seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen perusteella sen jälkeen, kun

on jäseniä valittava.

52 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Vaalilautakunnan on viimeistään kolmantena päivänä seurakuntavaalien päättymisestä pidettävässä kokouksessa vahvistettava vaalin tulos. Ilmoitus siitä, että vaalipöytäkirja valitusosoituksineen on nähtävänä seurakunnan toimistossa sen aukioloaikoina, on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kahdeksantena päivänä vaalitoimituksen päättymispäivän jälkeen ja pidettävä siinä 30 päivän ajan.

Vaalilautakunnan on ilmoitettava vaalin tuloksesta yhteiselle kirkkovaltuustolle ja seurakuntaneuvostolle sekä kullekin varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi valitulle.

53 §

Vaaliasiakirjojen säilyttäminen

Vaalipöytäkirja ja vaalin tulosta koskevat laskelmat on säilytettävä *seurakuntayhtymän* arkistossa.

54 §

Yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston muodostaminen vaaleja toimittamatta

Yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan kirkkolain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa uusia vaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella seuraavasti:

1) yhteinen kirkkovaltuusto edellisten vaalien yhteisen kirkkovaltuuston ehdokaslistojen perusteella;

2) seurakuntaneuvosto edellisten vaalien seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen perusteella sen jälkeen, kun yhteinen kirkkovaltuusto on muodostettu.

yhteinen kirkkovaltuusto on muodostettu.

55 §

Muut poikkeukselliset seurakuntavaalit

Tuomiokapituli määrää vaalipäivän ja vaalitoimien määräajat ja määräpäivät, jos:

1) *kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä joko* yhteisen kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston vaalia varten ei 16 §:ssä määrättyyn määräaikaan mennessä ole seurakunnassa jätetty yhtään hyväksyttävää ehdokaslistaa tai jos hyväksytyissä ehdokaslistoissa on ehdokkaita yhteensä vähemmän kuin neljä viidesosaa valittavien määrästä;

57 §

Seurakuntavaalit seurakuntajaotuksen muutosta edeltävänä vuonna

Seurakuntajaotuksen muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavissa seurakuntavaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa. Ehdokkaiden ja vaalilautakuntien jäsenten vaalikelpoisuus luottamustoimeen sekä seurakunnan äänioikeutetun jäsenen kelpoisuus valitsijayhdistyksen perustajajäseneksi määräytyvät tällöin uuden jaotuksen mukaisesti.

4 luku

Hiippakunnassa toimitettavat vaalit

70 §

Hiippakunnan vaalilautakunta

55 §

Muut poikkeukselliset seurakuntavaalit

Tuomiokapituli määrää vaalipäivän ja vaalitoimien määräajat ja määräpäivät, jos:

1) yhteisen kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston vaalia varten ei 16 §:ssä määrättyyn määräaikaan mennessä ole seurakunnassa jätetty yhtään hyväksyttävää ehdokaslistaa tai jos hyväksytyissä ehdokaslistoissa on ehdokkaita yhteensä vähemmän kuin neljä viidesosaa valittavien määrästä;

57 §

Seurakuntavaalit seurakuntajaon muutosta edeltävänä vuonna

Seurakuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavissa seurakuntavaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa. Ehdokkaiden ja vaalilautakuntien jäsenten vaalikelpoisuus luottamustoimeen sekä seurakunnan äänioikeutetun jäsenen kelpoisuus valitsijayhdistyksen perustajajäseneksi määräytyvät tällöin uuden jaon mukaisesti.

(Poist.)

70 §

Hiippakunnan vaalilautakunta ja hiippakunnan jakaminen äänestysalueisiin

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaalia varten tuomiokapituli jakaa 1 momentissa tarkoitettuna ajankohtana hiippakunnan äänestysalueisiin. Äänestysalueeseen kuuluu yksi tai useampi seurakuntayhtymä. Hiippakunnan seurakunta, joka kuuluu toisen hiippakunnan seurakuntayhtymään, sijoitetaan lähimpään äänestysalueeseen.

71 §

Äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapituli laatii luettelon äänioikeutetuista papeista ja toimittaa sen vaalivuotta edeltävän vuoden lokakuun loppuun mennessä vaalilautakunnalle. Vaalilautakunta toimittaa kullekin lääninrovastille otteen luettelosta viimeistään joulukuun 15 päivänä.

72 §

Maallikkojäsenten ja -edustajien vaalien äänimäärät

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalien tulosta määrättäessä suhteutetaan ehdokkaille kussakin seurakunnassa annettujen äänten määrä sekä seurakunnan väkilukuun että *sen kirkkovaltuuston jäsenmäärään tai* sen seurakuntaneuvoston jäsenten ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten yhteenlaskettuun luottamushenkilöpaikkojen määrään. Kunkin seurakunnan äänioikeutetuilla on yhteensä neljä ääntä ja lisäksi yksi ääni kutakin seurakunnan väkiluvun täyttä tuhatta kohti. Tämä äänimäärä jaetaan kussakin seurakunnassa äänioikeutettujen kesken kolmen desimaalin tarkkuudella.

Seurakunnan väkiluvulla tarkoitetaan vaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän väkilukua. Jos uusi seurakunta on perustettu tai seurakuntajaotusta on muutoin muutettu vaalivuoden alusta lukien, väkiluku määräytyy uuden jaotuksen mukaisesti.

Kirkkoherra lähettää vaalilautakunnalle vaalivuoden tammikuun 25 päivään mennessä ilmoituksen seurakunnan väkiluvusta. Vaalilautakunta laskee ja vahvistaa vaalivuoden helmikuun 1 päivään mennessä jokaisen seurakunnan osalta erikseen kirk-

Tuomiokapituli määrää yhden äänestysalueen yhtymärovasteista tai johtavista kirkkoherroista pappisjäsenten ja pappisedustajien vaalien toimittajaksi.

71 §

Äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapituli laatii luettelon äänioikeutetuista papeista ja toimittaa sen vaalivuotta edeltävän vuoden lokakuun loppuun mennessä vaalilautakunnalle. Vaalilautakunta toimittaa kullekin 70 §:n 3 momentissa *tarkoitettulle vaalin toimittajalle* otteen luettelosta viimeistään joulukuun 15 päivänä.

72 §

Maallikkojäsenten ja -edustajien vaalien äänimäärät

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalien tulosta määrättäessä suhteutetaan ehdokkaille kussakin seurakunnassa annettujen äänten määrä sekä seurakunnan *läsnä olevien jäsenten määrään* että sen seurakuntaneuvoston jäsenten ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten yhteenlaskettuun luottamushenkilöpaikkojen määrään. Kunkin seurakunnan äänioikeutetuilla on yhteensä neljä ääntä ja lisäksi yksi ääni kutakin seurakunnan *läsnä olevien jäsenten määrän* täyttä tuhatta kohti. Tämä äänimäärä jaetaan kussakin seurakunnassa äänioikeutettujen kesken kolmen desimaalin tarkkuudella.

Seurakunnan *läsnä olevien jäsenten määrällä* tarkoitetaan vaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän *tilannetta*. Jos uusi seurakunta on perustettu tai *seurakuntajakoa* on muutoin muutettu vaalivuoden alusta lukien, *jäsenten määrä* määräytyy uuden jaon mukaisesti.

Kirkkoherra lähettää vaalilautakunnalle vaalivuoden tammikuun 25 päivään mennessä ilmoituksen seurakunnan *läsnä olevien jäsenten määrästä*. Vaalilautakunta laskee ja vahvistaa vaalivuoden helmikuun 1 päivään mennessä jokaisen seurakunnan

kovaltuuston tai seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen äänimäärän.

Seurakunnittain laadittu yhdistelmä väkilukutiedoista, *kirkkovaltuuston jäsenten tai seurakuntaneuvoston ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärästä*, seurakunnan äänioikeutettujen yhteisestä äänimäärästä ja siitä, miten se jakaantuu äänioikeutettujen kesken, merkitään vaalilautakunnan pöytäkirjaan.

73 §

Asiakirjojen lähettäminen

Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalia koskevat asiakirjat lähetetään rovastikunnan lääninrovastille.

79 §

Vaalikokoukset

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaaleissa äänestetään kunkin rovastikunnan pappien kokouksessa. Piispa äänestää tuomiorovastikunnassa.

80 §

Ennakkoäänestys hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Jos pappi ei voi saapua rovastikunnan pappien vaalikokoukseen tai maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalissa äänioikeutettu ei voi saapua seurakunnan vaalikokoukseen, hän saa lähettää taitetun äänestyslippunsa vaalin toimittajalle suljetussa kuoressa, jonka päälle hän on merkinnyt nimensä ja sen, että siinä on hänen äänestyslippunsa.

81 §

Vaalikokouksien valmistelutoimet

osalta erikseen (poist.) seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen äänimäärän.

Seurakunnittain laadittu yhdistelmä *jäsenten lukumäärätiedoista*, seurakuntaneuvoston ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärästä, seurakunnan äänioikeutettujen yhteisestä äänimäärästä ja siitä, miten se jakaantuu äänioikeutettujen kesken, merkitään vaalilautakunnan pöytäkirjaan.

73 §

Asiakirjojen lähettäminen

Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaaleja koskevat asiakirjat lähetetään *tuomiokapitulin määräämälle vaalin toimittajalle*.

79 §

Vaalikokoukset

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaaleissa äänestetään kunkin äänestysalueen pappien kokouksessa. Piispa äänestää tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueella.

80 §

Ennakkoäänestys hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Jos pappi ei voi saapua *äänestysalueensa* vaalikokoukseen tai maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalissa äänioikeutettu ei voi saapua seurakunnan vaalikokoukseen, hän saa lähettää taitetun äänestyslippunsa vaalien toimittajalle suljetussa kuoressa, jonka päälle hän on merkinnyt nimensä ja sen, että siinä on hänen äänestyslippunsa.

81 §

Vaalikokouksien valmistelutoimet

Ennen maallikkojäsenten ja maallikkoedustajien vaalien aloittamista *kirkkovaalituuston puheenjohtajan tai* seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan on meneteltävä siten kuin 40 §:n 1 momentissa säädetään. Vaalitoimituksessa ei sallita ehdokkaita koskevaa keskustelua.

Lääninrovastilla on pappisjäsenten ja pappisedustajien vaalien osalta 1 ja 2 momentissa mainitut tehtävät.

87 §

Vaalitoimien aloittaminen ja äänioikeutettujen lukumäärän määräytyminen

Tuomiokapituli määrää piispan vaalin ajankohdan ja antaa siitä tiedon kirkkoherroille ja lääninrovasteille sekä arkkipiispan vaalista myös muille tuomiokapituleille ja kirkkohallitukselle. Vaali toimitetaan aikaisintaan 30 päivän kuluttua valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjojen hyväksymistä koskevan 92 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä.

Kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pappien ja lehtorien lukumäärä määräytyy tuomiokapitulin 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä edeltävän kuukauden alun tilanteen mukaan.

Kirkkoherra huolehtii siitä, että *kirkkovaalituuston tai* seurakuntaneuvoston maallikkojäsenet valitsevat kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut maallikkovalitsijat, ja ilmoittaa vaalin tuloksen tuomiokapitulille ja lääninrovastille. Jokainen seurakunta valitsee ainakin yhden maallikkovalitsijan. Muut maallikkovalitsijat valitaan seurakuntien väkilukujen määrän suhteessa tuomiokapitulin määräämään jaon mukaisesti. Tällöin seurakuntien väkiluku määräytyy vaalin määräämistä edeltävän vuoden viimeisen päivän väkiluvun

Ennen maallikkojäsenten ja maallikkoedustajien vaalien aloittamista seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan on meneteltävä siten kuin 40 §:n 1 momentissa säädetään. Vaalitoimituksessa ei sallita ehdokkaita koskevaa keskustelua.

Tuomiokapitulin määräämällä vaalien toimittajalla on pappisjäsenten ja pappisedustajien vaalien osalta 1 ja 2 momentissa mainitut tehtävät.

87 §

Vaalitoimien aloittaminen ja äänioikeutettujen lukumäärän määräytyminen

Tuomiokapituli määrää piispan vaalin ajankohdan, jakaa hiippakunnan äänestysalueisiin ja määrää vaalin toimittajat siten kuin 70 §:n 3 momentissa säädetään. Vaali toimitetaan aikaisintaan 30 päivän kuluttua valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjojen hyväksymistä koskevan määräajan päättymisestä, josta säädetään 92 §:n 1 momentissa.

Tuomiokapituli antaa tiedot vaalin ajankohdasta, äänestysalueista sekä tuomiokapitulin määräämästä vaalien toimittajasta kirkkoherroille ja vaalin toimittajille sekä arkkipiispan vaalin ajankohdan myös muille tuomiokapituleille ja kirkkohallitukselle.

Kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pappien ja lehtorien lukumäärä määräytyy tuomiokapitulin 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä edeltävän kuukauden alun tilanteen mukaan.

Kirkkoherra huolehtii siitä, että seurakuntaneuvoston maallikkojäsenet valitsevat kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut maallikkovalitsijat, ja ilmoittaa vaalin tuloksen tuomiokapitulille ja seurakunnan äänestysalueen vaalin toimittajalle. Jokainen seurakunta valitsee ainakin yhden maallikkovalitsijan. Muut maallikkovalitsijat valitaan seurakuntien *läsnä olevien jäsenten lukumäärien* suhteessa tuomiokapitulin määräämään jaon mukaisesti. *Lukumäärät* määräytyvät vaa-

mukaan.

88 §

Piispan vaalissa äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapitulin on viipymättä laadittava rovastikunnittain luettelo piispan vaalissa äänioikeutetuista papeista ja lähetettävä kullekin lääninrovastille ote tästä luettelosta. Tämän luettelon perusteella tuomiokapitulin on määrättävä kirkkolain 23 luvun 16 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valitsijoiden lukumäärä ja jako seurakuntien kesken ja ilmoitettava siitä viipymättä kirkkoherroille.

Lääninrovasti laatii 1 momentissa mainitun otteen ja 87 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella luettelon niistä henkilöistä rovastikunnassa, joilla kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan on äänioikeus piispan vaalissa. Oulun hiippakunnan piispan vaalia varten tuomiokapitulin on ilmoitettava luetteloa varten, mihin rovastikuntaan saamelaiden edustaja kuuluu.

Arkkipiispan vaalia varten kukin tuomiokapituli laatii luettelon niistä henkilöistä, joilla hiippakunnassa on kirkkolain 23 luvun 16 §:n 4 momentin mukaan äänioikeus arkkipiispan vaalissa. Arkkihiippakunnan lääninrovastit liittävät 2 momentissa mainittuun luetteloon ne hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet, kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja kirkkohallituksen jäsenet, jotka asuvat rovastikunnan alueella.

92 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja vaalin valmistelutoimet

Tuomiokapitulin on kahden viikon kuluessa oikaisumenettelylle varatun määräajan päättymisestä:

lin määräämistä edeltävän vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan.

88 §

Piispan vaalissa äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapitulin on viipymättä laadittava *äänestysalueittain* luettelo piispan vaalissa äänioikeutetuista papeista ja lähetettävä kullekin *vaalin toimittajalle* ote tästä luettelosta. Tämän luettelon perusteella tuomiokapitulin on määrättävä kirkkolain 23 luvun 16 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valitsijoiden lukumäärä ja jako seurakuntien kesken ja ilmoitettava siitä viipymättä kirkkoherroille.

Vaalin toimittaja laatii 1 momentissa *tarkoitettun otteen* ja 87 §:n 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella luettelon niistä henkilöistä *äänestysalueella*, joilla kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan on äänioikeus piispan vaalissa. Oulun hiippakunnan piispan vaalia varten tuomiokapitulin on ilmoitettava luetteloa varten, mihin *äänestysalueeseen* saamelaiden edustaja kuuluu.

Arkkipiispan vaalia varten kukin tuomiokapituli laatii luettelon niistä henkilöistä, joilla hiippakunnassa on kirkkolain 23 luvun 16 §:n 4 momentin mukaan äänioikeus arkkipiispan vaalissa. Arkkihiippakunnan *tuomiokapitulin määräämä vaalien toimittaja* liittää 2 momentissa mainittuun luetteloon ne hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet, kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja kirkkohallituksen jäsenet, jotka asuvat *äänestysalueella*.

92 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja vaalin valmistelutoimet

Tuomiokapitulin on kahden viikon kuluessa oikaisumenettelylle varatun määräajan päättymisestä:

4) toimitettava lääninrovasteille ehdokasluettelo.

93 §

Vaalin toimittaminen piispan vaalissa

Äänestys toimitetaan kussakin rovastikunnassa samanaikaisesti koko hiippakunnassa lääninrovastin tai hänen estyneenä ollessaan virassa vanhimman kirkkoherran puheenjohdolla. Piispa ja lakimiesasessori äänestävät tuomiorovastikunnassa ja tuomiokapitulin maallikkojäsen seurakuntansa rovastikunnassa.

Lääninrovasti kutsuu vaalikokoukseen rovastikuntansa äänioikeutetut.

Arkkipiispan vaalissa arkkihiippakunnassa äänestetään siten kuin 1 momentissa säädetään. Muissa hiippakunnissa arkkipiispan vaalissa äänioikeutetut äänestävät tuomiokapitulissa piispan puheenjohdolla noudattaen *soveltuvin osin*, mitä äänestämisestä rovastikunnassa säädetään.

Tuomiokapitulin pappisasessorin ja lääninrovastin vaali

97 §

Vaalin ajankohta ja vaalin toimittajat

Tuomiokapituli määrää pappisasessorin vaalin ajankohdan ja antaa siitä tiedon lääninrovasteille.

Kun lääninrovastin virka on täytettävä, tuomiokapituli määrää jonkun rovastikunnan kirkkoherroista toimittamaan vaalin.

98 §

Pappisasessorin ja lääninrovastin vaalin toimittaminen

Pappisasessorin ja lääninrovastin vaaliin sovelletaan, mitä 94 ja 95 §:ssä ja 96 §:n 1

4) toimitettava vaalin toimittajille ehdokasluettelo.

93 §

Vaalin toimittaminen piispan vaalissa

Äänestys toimitetaan kullakin äänestysalueella samanaikaisesti koko hiippakunnassa vaalin toimittajaksi määrätyn tai hänen estyneenä ollessaan virassa vanhimman yhtymärovastin tai johtavan kirkkoherran taikka kirkkoherran puheenjohdolla. Piispa ja lakimiesasessori äänestävät tuomiokirkkoseurakunnan äänestysalueella ja tuomiokapitulin maallikkojäsen seurakuntansa äänestysalueella.

Vaalin toimittaja kutsuu vaalikokoukseen äänestysalueensa äänioikeutetut.

Arkkipiispan vaalissa arkkihiippakunnassa äänestetään siten kuin 1 momentissa säädetään. Muissa hiippakunnissa arkkipiispan vaalissa äänioikeutetut äänestävät tuomiokapitulissa piispan puheenjohdolla noudattaen, mitä äänestämisestä *äänestysalueella* säädetään.

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaali

97 §

Vaalin ajankohta ja vaalin toimittajat

Tuomiokapituli määrää pappisasessorin vaalin ajankohdan, jakaa hiippakunnan äänestysalueisiin ja määrää vaalin toimittajat siten kuin 70 §:n 3 momentissa säädetään. Tuomiokapituli antaa tiedon päätöksestään vaalin toimittajille.

98 §

Pappisasessorin vaalin toimittaminen

Pappisasessorin vaaliin sovelletaan 93 §:n 1 momenttia, 94 ja 95 §:ää sekä 96 §:n

momentissa säädetään. *Pappisasessorin vaalissa sovelletaan lisäksi, mitä 93 §:n 1 momentissa säädetään. Äänestyslippuun merkitään kummassakin vaalissa vain yksi nimi.*

Vaalissa käytetään äänioikeutettujen luettelona rovastikuntaa koskevaa otetta 88 §:n 1 momentissa tarkoitetusta äänioikeutettujen luettelosta. Luettelo on tarkastettava kutakin vaalia varten.

1 momenttia. Äänestyslippuun merkitään vain yksi nimi.

Vaalissa käytetään äänioikeutettujen luettelona *äänestysaluetta* koskevaa otetta 88 §:n 1 momentissa tarkoitetusta äänioikeutettujen luettelosta. Luettelo on tarkastettava kutakin vaalia varten.

Tämä päätös tulee voimaan samana päivänä kuin kirkolliskokouksen päivänä ...kuuta 20 hyväksymä kirkkolain muutos, jolla muutetaan lain 1, 3–(poist.)17, 17 b, 18–(poist.)20 ja 23–26 lukua.